

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Místní akční plán rozvoje vzdělávání IV v ORP Přerov
CZ. 02. 02. XX/00/23_017/0008255

DVANÁCTÁ AKTUALIZACE STRATEGICKÉHO RÁMCE MAP DO ROKU 2028 PRO ORP PŘEROV

Schválil řídicí výbor MAP IV jako aktuální platnou verzi k 10. 4. 2025.

V Přerově dne 10. 4. 2025

Ing. Mgr. Martin Kučera, MBA, MPA
předseda řídicího výboru MAP IV

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Vize

Globální cíl: „Naším cílem je připravit děti, aby jako vzdělané, svobodné a samostatné osobnosti uspěly v životě.“

1. Kvalitní, vzájemně spolupracující jednotlivé typy škol a školských zařízení tvořící vzdělávací soustavu, doplněnou dalšími zájmovými, volnočasovými a neformálními vzdělávacími institucemi.
2. Vyvážená síť vzdělávacích organizací, zabezpečující širokou nabídku kvalitního a dostupného předškolního a základního vzdělávání jako pevného základu pro absolvování specificky zaměřeného středního vzdělávání, které umožní i dosažení vysokoškolského vzdělání v oborech zabezpečujících dobré uplatnění na trhu práce v regionu.
3. Školy a školská zařízení a další vzdělávací instituce, zohledňující principy inkluzivního vzdělávání umožňujícího rozvoj každého jedince při zohlednění jeho individuálních předpokladů a potřeb.
4. Školy a školská zařízení a další vzdělávací instituce, prioritně zaměřené na rozvoj jedince v oblastech čtenářské a matematické (pre)gramotnosti, polytechnického vzdělávání, cizích jazyků a využívání digitálních technologií.
5. Školy a školská zařízení a další vzdělávací instituce, podporující rozvoj podnikavosti a iniciativy, sociálních a občanských kompetencí a kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků.

Popis zapojení aktérů

Děti mateřských škol

Popis cílové skupiny:

Cílovou skupinou jsou děti předškolního věku:

- z nichž některé vyrůstají v podmínkách sociálního vyloučení a nenavštěvují institucionalizované mateřské školy (vyloučené lokality);
- u nichž bude rozvíjen kladný vztah k četbě a knihám společně se snahou o podporu logického myšlení a základů počítání;
- u nichž je žádoucí podporovat manuální zručnost, kreativitu a technické myšlení. Mateřské školy budou usilovat o zlepšení motorických dovedností dětí s důrazem na jejich iniciativu a samostatné řešení. V rámci environmentální výuky mohou vzniknout bylinkové zahrádky a přírodní – hmyzí pozorovatelný na školních zahradách;
- které se budou seznamovat se zásadami vedení správné komunikace, diskuse a obhajoby vlastního názoru nebo myšlenky. Děti se budou učit umění naslouchat kamarádům, ale také respektovat jejich názory, postoje, dodržovat pravidla slušného chování při vzájemné komunikaci, respektovat pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumět jejich smyslu a chápat potřebu je zachovávat;
- u nichž budou rozvíjeny pohybové schopnosti a fyzická připravenost.

Tato cílová skupina bude v rámci DVPP absolvovat kurzy zaměřené na IT gramotnost a využití moderních technologií při výuce a výchově (interaktivní tabule).

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Děti mateřských škol zapojených v území do projektu MAP tvoří skupinu o velikosti cca 2 350 dětí. Jedná se o 24 mateřských škol různých zřizovatelů (obce, kraj, církev, soukromé osoby). Dopad projektu na tuto cílovou skupinu je v oblasti rozvoje nových forem vzdělávání, posilování rozvoje klíčových kompetencí.

Žáci základních škol

Popis cílové skupiny:

Cílovou skupinou jsou žáci základních škol 1. a 2. stupně včetně žáků přípravných tříd ZŠ. Tato cílová skupina je ohrožena nedostatečným zvládnutím základních čtenářských dovedností (čtenářské gramotnosti) a to počínaje problémy s porozuměním čtenému textu až po schopnost rozšiřovat si okruh informací získaných ze čteného slova v rámci vyhledávání dalších zdrojů ať už jde o klasická tištěná či moderní informační a komunikační média. S ohledem tyto potřeby dotčené cílové skupiny je pro ni klíčové i zajištění materiálních předpokladů zvládnutí základní čtenářské gramotnosti, tj. zajištění přístupu (nákup) k aktuální beletrii a další literatuře či multimédiím.

Cílem je podpora rozvoje potenciálu a osobnosti každého žáka. Dále zlepšení kvality a inkluzivnosti vzdělávání a podpora žáků ohrožených školním neúspěchem nebo nadaných.

Cílovou skupinou jsou žáci základních škol 2. stupně. Tato cílová skupina je ohrožena nevhodnou volbou oboru středního vzdělávání na střední škole. Smyslem základního vzdělávání není vést žáky k tomu, aby po absolvování devítileté školní docházky přicházeli (jakožto nekvalifikovaná pracovní síla) již rovnou na trh práce, nýbrž k tomu, aby byli s to si volit takové obory středního vzdělávání, jež je učiní ve vazbě na jejich *vzdělávací možnosti* konkurenceschopné na trhu práce. V reálném prostředí základních škol to pak znamená především propagaci učňovských oborů a oborů s technickým a přírodovědným zaměřením – ideálně ve spolupráci se zaměstnavateli a podnikateli. Cílová skupina žáků

2. stupně ZŠ vyžaduje tedy s ohledem na své potřeby především získat přehled o nabízených oborech v regionu a to v úzké vazbě na svou budoucí uplatnitelnost na trhu práce, ve vazbě na poptávku po pracovních silách u zaměstnavatelů v regionu i v nadregionálním měřítku.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Žáci základních škol budou informováni ze strany výchovných poradců či vedení školy o možnostech využití poradenských služeb, bude jim nabídnuta účast na aktivitách či projektech směřujících k volbě povolání (např. burzy práce a vzdělávání apod.) a pomoc ze strany výchovných poradců či vedení školy.

Pedagogové a poradenští pracovníci se budou účastnit workshopů a vzdělávacích seminářů, budou zváni organizátory aktivit na akce podporující volbu povolání žáků (např. burzy práce a vzdělávání apod.).

Webová prezentace, prostřednictvím spolupráce se školami.

Pedagogičtí pracovníci

Popis cílové skupiny:

Tato cílová skupina bude zaměřena na podporu a osvětu výše zmíněných cílových skupin – pomoc při adaptaci problémových dětí. Pedagogičtí pracovníci 24 mateřských škol zapojených v území v rámci projektu MAP.

Tato cílová skupina bude usilovat o dovybavení mateřských škol polytechnickými stavebnicemi, nářadím a učebními pomůckami podporujícími rozvoj kreativity a budou zavádět moderní metody.

Tato cílová skupina bude vytvářet podnětné prostředí pro první cílovou skupinu a bude pracovat na zvýšení vlastních kompetencí vést diskusi kulturně. Snahou bude vytvořit projektové dny a zapojit i rodiče dětí.

Tato cílová skupina bude systematicky vzdělávána v rámci DVPP se zaměřením na moderní metody výuky čtenářské a matematické pregramotnosti, proběhnou workshopy s příklady dobré praxe (možné využití šablon). Zapojení interaktivních metod výuky s důrazem na individuální přístup k nadaným dětem.

Tato cílová skupina bude podporovat rozvoj pohybové zdatnosti dětí.

Pedagogové základních školy a především poradenští pracovníci (v současné době především výchovný poradce) jsou ohroženi nedostatečnou morální (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe) i materiální (nákup literatury, multimediálních nosičů, techniky, učebních pomůcek a materiálu) podporou při vedení žáků ZŠ ve volbě adekvátních oborů vzdělávání na střední škole¹.

Pedagogové základních školy jsou ohroženi nedostatečnou morální (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe) i materiální (nákup literatury, multimediálních nosičů, techniky, učebních pomůcek a materiálu) podporou při vzdělávání žáků ZŠ v základní čtenářské gramotnosti. Za cílem úspěšné edukace žáků ZŠ proto cílová skupina pedagogů ZŠ vyžaduje podporu směrem k dalšímu vzdělávání (DVPP) i širšímu zajištění materiálních podmínek vzdělávání žáků ZŠ.

Pedagogičtí pracovníci – ti, kdo konají přímou vyučovací, přímou výchovnou, přímou speciálně-pedagogickou nebo přímou pedagogicko-psychologickou činnost přímým působením na vzdělávaného, kteří uskutečňují výchovu a vzdělávání na základě zvláštního právního předpisu (dále jen "přímá pedagogická činnost"). Pedagogickými pracovníky jsou též zaměstnanci, kteří vykonávají přímou pedagogickou činnost v zařízeních sociálních služeb.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Účast v pracovních skupinách, Řídícím výboru, webová prezentace, semináře, školení, prostřednictvím spolupráce se školami.

Vybraní pedagogičtí pracovníci jsou členy Řídícího výboru MAP nebo členy pracovních skupin. V rámci projektu se budou konat semináře, kulaté stoly, workshopy. Pedagogičtí pracovníci budou moci prohlubovat své znalosti v oblasti vzdělávání, spolupracovat s ostatními školami, projekt přinese zlepšení komunikace se zřizovateli.

Účast v pracovních skupinách, Řídícím výboru, webová prezentace, semináře, školení, spolupráce se školami, sdílení příkladů dobré praxe.

Tato cílová skupina bude v rámci DVPP absolvovat kurzy zaměřené na IT gramotnost a využití moderních technologií při výuce a výchově (interaktivní tabule).

Vybraní pedagogičtí pracovníci jsou členy Řídícího výboru MAP nebo členy pracovních skupin. V rámci projektu se budou konat semináře, kulaté stoly, workshopy. Pedagogičtí pracovníci budou moci prohlubovat své znalosti v oblasti vzdělávání, spolupracovat s ostatními školami.

¹ Střední škola ve smyslu školského zákona. Tj. jde o tzv. střední vzdělávání a to zahrnuje veškeré vzdělávací obory počínaje nematuritními učňovskými obory až po gymnaziální vzdělávání.

Vedení základních škol

Popis cílové skupiny:

Vedení základních škol vyžaduje podporu směrem k včasnému zvládnutí širší implementace čtenářské gramotnosti do školních vzdělávacích programů (podpora školních koordinátorů ŠVP) a směrem k zajištění morálních (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe) i materiálních (nákup literatury, multimediálních nosičů, techniky, učebních pomůcek a materiálů) podmínek pro úspěšnou vzdělávací činnost pedagogů ZŠ s ohledem na jejich práci s žáky ZŠ při zvládnutí a rozvíjení čtenářské gramotnosti.

Cílovou skupinou jsou ředitelé základních škol, popřípadě vedení jakéhokoli školského zařízení, které je právnickou osobou, příspěvkovou organizací nebo organizační složkou státu, které poskytuje školské služby, tj. služby a vzdělávání, které doplňuje nebo podporuje vzdělávání ve školách nebo s ním přímo souvisejí, nebo zajišťuje ústavní a ochrannou výchovu anebo preventivně výchovnou péči.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Souhlas se zapojením škol do projektu, zapojení v pracovních skupinách, Řídícím výboru, informace prostřednictvím webové prezentace, spolupráce se školami apod.

Zřizovatelé

Popis cílové skupiny:

Cílová skupina „Zřizovatelé“:

- mohou pomoci s řešením potřeb a to zejména z pohledu financování plánovaných projektů.
- mohou pomoci s přípravou podkladových materiálů k jednotlivým projektům, případně s materiálním a technickým vybavením jednotlivých mateřských škol.
- bude podporovat rekonstrukce zahrad mateřských škol a činnost střediska volného času a domu dětí a mládeže.
- bude podporovat rekonstrukce a modernizace ploch určených k pohybovým aktivitám dětí.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Souhlas se zapojením škol do projektu, zapojení v pracovních skupinách, Řídícím výboru MAP, informace prostřednictvím webové prezentace, prostřednictvím informování o výstupech projektu na jednáních samosprávy.

Zapojení v pracovních skupinách, Řídícím výboru MAP, informace prostřednictvím webové prezentace, prostřednictvím informování o výstupech projektu na jednáních samosprávy.

Zákonní zástupci dětí (rodiče)

Popis cílové skupiny:

Další cílovou skupinou jsou rodiče (příp. samozivitelé):

- kteří žijí v podmínkách sociálního vyloučení a potřebují podporu při výchově a vzdělávání svých dětí.
- kteří by měli jako první, a nejvýznamnější měrou podpořit své děti nejen ve snaze formulovat vlastní názory na veřejnosti, ale i uvést je do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití se s ostatními. Uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky i postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Projekt umožní zvýšení informovanosti rodičů o rozvojových projektech škol. Rodiče budou zapojeni do plánování rozvojových projektů, rovněž mají zastoupení v Řídícím výboru MAP. Informování budou prostřednictvím webových stránek projektu, mohou se účastnit seminářů, kulatých stolů apod.

Projekt umožní zvýšení informovanosti rodičů o rozvojových projektech škol. Rodiče budou zapojeni do plánování rozvojových projektů, rovněž mají zastoupení v Řídícím výboru MAP. Informování budou prostřednictvím webových stránek projektu, mohou se účastnit seminářů, kulatých stolů apod.

Registrovaní čtenáři veřejných knihoven ve věku žáků základních škol

Popis cílové skupiny:

Část žáků ZŠ využívá služeb a vzdělávacích nabídek veřejných knihoven, což přispívá k rozvoji jejich čtenářských dovedností a práce s textem jakožto základním zdrojem informací (ať již jde o text tištěných či moderních médií). Poměr žáků ZŠ/registrovaných čtenářů veřejných knihoven a žáků ZŠ, kteří tyto služby nevyužívají, však není uspokojivý – s ohledem na přínosnost služeb veřejných knihoven ve vazbě na zvládnutí a rozvíjení čtenářské gramotnosti je třeba tuto cílovou skupinu rozšířit.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Zveřejňování aktivit knihovny v místním tisku a rozhlase, prezentace knihovny a propagace seznamu knih, dostupných v knihovně. Nákup nové literatury.

Pracovníci a vedení knihoven

Popis cílové skupiny:

Pracovníci a vedení veřejných knihoven vyžadují podporu směrem k rozvoji nabízených služeb pro čtenáře/žáky ZŠ a především směrem k rozšiřování povědomí o přínosnosti služeb veřejných knihoven ve vazbě na zvládnutí a rozvíjení čtenářské gramotnosti u žáků ZŠ.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Účast na seminářích, vzdělávání, podpora kursů zvyšujících vzdělávání a kvalifikaci pracovníků knihoven.

Žáci středisek volného času, neziskových organizací

Popis cílové skupiny:

Střediska volného času i neziskové organizace věnují nezdědka svou pozornost vedle řady dalších aktivit i činnostem spjatými se čtenářskou gramotností (kroužky, recitační soutěže apod.). Poměr žáků ZŠ/děti využívajících služeb středisek volného času a neziskových organizací a žáků ZŠ, kteří tyto služby nevyužívají, však není uspokojivý – s ohledem na přínosnost služeb středisek volného času a neziskových organizací ve vazbě na zvládnutí a rozvíjení čtenářské gramotnosti je třeba tuto cílovou skupinu rozšířit.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Prezentace nabízených aktivit, ukázkové hodiny.

Pracovníci/pedagogové a vedení středisek volného času/neziskových organizací

Popis cílové skupiny:

Pracovníci a vedení středisek volného času a neziskových organizací vyžadují podporu směrem k rozvoji nabízených služeb pro děti/žáky ZŠ a především směrem k rozšiřování povědomí o přínosnosti jejich služeb ve vazbě na zvládnutí a rozvíjení čtenářské gramotnosti u žáků ZŠ.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Účast na vzdělávacích seminářích, sdílení zkušeností, prohlubování znalostí v dané specializaci.

Pracovníci a dobrovolní pracovníci organizací působících v oblasti vzdělávání nebo asistenčních služeb a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání dětí a mládeže

Popis cílové skupiny:

Osoby zaměstnané nebo působící v organizaci působící v jakékoli oblasti vzdělávání nebo v asistenční službě a v oblasti neformálního a zájmového vzdělávání.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Účast v pracovních skupinách, Řídícím výboru, webová prezentace, semináře, školení, prostřednictvím spolupráce se školami.

Pracovníci organizací působících ve vzdělávání, výzkumu a poradenství

Popis cílové skupiny:

Osoby působící ve vzdělávání, výzkumu a poradenství.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Spolupráce s UPOL, NIDV.

Pracovníci popularizující vědu a kurikulární reformu

Popis cílové skupiny:

Pracovníci vzdělávacích institucí (veřejných, soukromých i neziskových) poskytující v ZŠ a MŠ vzdělávací aktivity zaměřené na popularizaci vědy a pracovníci prosazující zásadní změnu vzdělávání i vzdělávací politiky pro zvýšení a zlepšení kvality vzdělávání a efektivity výsledků vzdělávání.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Zapojení do školení.

Veřejnost

Popis cílové skupiny:

Veřejnost zahrnuje všechny lidi, respektive občany, a to prakticky bez jakéhokoliv myslitelného rozdílu (věku, pohlaví, národnosti, etnika, státní příslušnosti, náboženského vyznání, sexuální orientace, politické příslušnosti, barvy pleti, sociálního postavení atd.).

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Účast na projednávání, informace prostřednictvím webové prezentace, tiskové zprávy, možnost připomínkování výstupů projektu.

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Zaměstnanci veřejné správy a zřizovatelů škol působící ve vzdělávací politice

Popis cílové skupiny:

Zaměstnanci v oblasti vzdělávací politiky v rámci veřejné správy nebo zaměstnanci zřizovatelů škol.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Souhlas se zapojením škol do projektu, zapojení v pracovních skupinách, Řídícím výboru, informace prostřednictvím webové prezentace, prostřednictvím informování o výstupech projektu na jednáních samosprávy.

Podnikatelé, firmy

Popis cílové skupiny:

Fyzické nebo právnické osoby, které soustavně podnikají na základě živnostenského oprávnění nebo jiného právního předpisu.

Zapojení, způsob spolupráce a komunikace s cílovou skupinou:

Informování prostřednictvím webové prezentace projektu.

Popis priorit a cílů

Prioritní oblast rozvoje 1: Dostupnost a kvalita škol a školských zařízení

Strategický cíl 1.1 – Rozvoj infrastruktury škol

- Specifický cíl 1.1.1 Zvýšení kapacit mateřských škol
- Specifický cíl 1.1.2 Zvýšení kapacit základních škol
- Specifický cíl 1.1.3 Rozvoj infrastruktury mateřských škol
- Specifický cíl 1.1.4 Rozvoj infrastruktury základních škol
- Specifický cíl 1.1.5 Energetická úsporná opatření mateřských a základních škol
- Specifický cíl 1.1.6 Rozvoj zázemí a rozšíření spektra pro mimoškolní a volnočasové aktivity dětí a žáků

Strategický cíl 1.2 – Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě potřeb regionu

- Specifický cíl 1.2.1 Inovace a tvorba vzdělávacích programů v oblasti učitelství pro mateřské a základní školy na základě potřeb regionu
- Specifický cíl 1.2.2 Vzájemná spolupráce škol při výměně zkušeností dobré praxe

Strategický cíl 1.3 – Inovace vzdělávacích programů škol

- Specifický cíl 1.3.1 Inovace ŠVP v mateřských a základních školách na základě analýz potřeb regionu

Strategický cíl 1.4 – Rozvoj poradenských služeb pro děti a žáky

- Specifický cíl 1.4.1 Podpora rozvoje pedagogicko-psychologického poradenství
- Specifický cíl 1.4.2 Podpora výchovného poradenství
- Specifický cíl 1.4.3 Rozvoj kariérového poradenství na školách
- Specifický cíl 1.4.4 Rozvoj středisek volného času (prevence sociálně-patologických jevů)

Prioritní oblast rozvoje 2: Inkluzivní vzdělávání

Strategický cíl 2.1 – Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání

- Specifický cíl 2.1.1 Podpora možnosti vzdělávání v přípravných třídách ZŠ všem dětem
- Specifický cíl 2.1.2 Podpora zajištění bezbariérových úprav školních budov
- Specifický cíl 2.1.3 Materiálové vybavení škol v oblasti speciálních a kompenzačních pomůcek

Strategický cíl 2.2 – Podpora asistentů pedagoga

- Specifický cíl 2.2.1 Další vzdělávání asistentů pedagoga
- Specifický cíl 2.2.2 Inovace vzdělávacích programů asistenta pedagoga na základě novely školského zákona
- Specifický cíl 2.2.3 Systém finanční podpory asistentů pedagoga

Strategický cíl 2.3 – Podpora vzdělávání žáků se speciálními potřebami

- Specifický cíl 2.3.1 Podpora vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním
- Specifický cíl 2.3.2 Podpora vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním
- Specifický cíl 2.3.3 Podpora nadaných žáků
- Specifický cíl 2.3.4 Podpora integrace cizinců do škol

Strategický cíl 2.4 – Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků

- Specifický cíl 2.4.1 Začlenění problematiky vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením do pregraduálních programů připravujících pedagogické pracovníky MŠ a ZŠ
- Specifický cíl 2.4.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ pro podporu při začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření

Prioritní oblast rozvoje 3: Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků

Strategický cíl 3.1 – Rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků

- Specifický cíl 3.1.1 Rozvoj čtenářské pregramotnosti dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti čtenářské pregramotnosti
- Specifický cíl 3.1.2 Rozvoj čtenářské gramotnosti žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti čtenářské gramotnosti
- Specifický cíl 3.1.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti čtenářské (pre)gramotnosti
- Specifický cíl 3.1.4 Podpora spolupráce škol a knihoven

Strategický cíl 3.2 – Rozvoj matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků

- Specifický cíl 3.2.1 Rozvoj matematické pregramotnosti dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti matematické pregramotnosti
- Specifický cíl 3.2.2 Rozvoj matematické gramotnosti žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti matematické gramotnosti
- Specifický cíl 3.2.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti matematické (pre)gramotnosti
- Specifický cíl 3.2.4 Podpora popularizačních aktivit v oblasti matematiky

Strategický cíl 3.3 – Zvýšení jazykových kompetencí dětí a žáků

- Specifický cíl 3.3.1 Rozvoj jazykových kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti jazykových kompetencí
- Specifický cíl 3.3.2 Rozvoj jazykových kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti jazykových kompetencí
- Specifický cíl 3.3.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti jazykových kompetencí dětí a žáků
- Specifický cíl 3.3.4 Podpora aktivit mezinárodní spolupráce škol

Strategický cíl 3.4 – Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků

- Specifický cíl 3.4.1 Rozvoj digitálních kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti digitálních kompetencí
- Specifický cíl 3.4.2 Rozvoj digitálních kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti digitálních kompetencí
- Specifický cíl 3.4.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků

Strategický cíl 3.5 – Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků

- Specifický cíl 3.5.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti environmentální výchovy
- Specifický cíl 3.5.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti environmentální výchovy
- Specifický cíl 3.5.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti environmentální výchovy
- Specifický cíl 3.5.4 Materiálově-organizační podpora aktivit v oblasti environmentální výchovy

Strategický cíl 3.6 – Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků

- Specifický cíl 3.6.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti kulturního povědomí a vyjádření
- Specifický cíl 3.6.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků ZŠ v oblasti kulturního povědomí a vyjádření
- Specifický cíl 3.6.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti kulturního povědomí a vyjádření
- Specifický cíl 3.6.4 Podpora aktivit v oblasti rozvoje tělesné kultury dětí a žáků

Strategický cíl 3.7 – Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků

- Specifický cíl 3.7.1 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti sociálních a občanských kompetencí
- Specifický cíl 3.7.2 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti sociálních a občanských kompetencí
- Specifický cíl 3.7.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí

Strategický cíl 3.8 – Podpora polytechnického vzdělávání dětí a žáků

- Specifický cíl 3.8.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti polytechnické výchovy
- Specifický cíl 3.8.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti polytechnické výchovy
- Specifický cíl 3.8.3 Zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech
- Specifický cíl 3.8.4 Podpora spolupráce mateřských, základních a středních škol v oblasti polytechnické výchovy (sdílené dílny)
- Specifický cíl 3.8.5 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti polytechnické výchovy

Strategický cíl 3.9 – Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků

- Specifický cíl 3.9.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě
- Specifický cíl 3.9.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě
- Specifický cíl 3.9.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků
- Specifický cíl 3.9.4 Začlenění problematiky výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě do ŠVP na základních školách

Priorita	1 Dostupnost a kvalita škol a školských zařízení
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 1.1 – Rozvoj infrastruktury škol</u> <i>Specifický cíl 1.1.1 Zvýšení kapacit mateřských škol</i> <u>Současný stav:</u> Předškolní vzdělávání je jedním z hlavních cílů vzdělávání v České republice. Mateřské školy jsou v regionu rovnoměrně rozmístěny a jsou dostupné přímo v místě bydliště, nebo v blízké vesnici s dostupnou dopravou. Kapacita zapojených mateřských škol do místního akčního plánu byla ve školním roce 2011/2012 naplněna na 86,17 % a ve školním roce 2015/2016 byla kapacita naplněna na 83,53 %. Některé mateřské školy mají kapacitu plně využitou. <u>Potřeba změny stavu:</u> Vzhledem k tomu, že je kapacita některých mateřských škol zcela naplněna, bude potřeba ji navýšit. Zaznamenáváme zejména narůstající zájem ze strany rodičů o umístění dětí mladších 3 let do mateřských škol. Také vzhledem k novele školského zákona, kdy dochází k zavedení povinného posledního školního roku vzdělávání v mateřské škole, bude potřeba zvyšování kapacity mateřských škol nutností. Dalším faktorem je snižování rodičovské dovolené, která je stále častěji jen dvouletá, dochází k častějšímu umísťování těchto dětí přímo do mateřských škol. V poslední novelizaci školského zákona bude docházet ke snižování počtu dětí ve třídě mateřské školy z důvodu přiznaných podpůrných opatření čtvrtého a pátého stupně až o 2 děti ve třídě. Dalším důvodem snižování dětí ve třídě je dítě mladší tří let, kdy do dovršení tří let věku dítěte se snižuje o 2 děti nejvyšší počet dětí ve třídě. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Z výše uvedeného tedy vyplývá, že současná situace je zejména v některých regionech nevyhovující a bude nutné zvyšování kapacity mateřských škol nebo vybudování nových tříd popřípadě výstavba nových mateřských škol. Jedním z dalších důvodů je také nutnost dosažení výborné kvality a úrovně předškolního vzdělávání a také dostupnost mateřských škol. Tímto bude dětem usnadněn vstup do vzdělávací soustavy a další průběh vzdělávání. <u>Návrh opatření:</u> Vybudování nových tříd, případně výstavba nových mateřských škol. <i>Specifický cíl 1.1.2 Zvýšení kapacit základních škol</i> <u>Současný stav:</u> Kapacita základních škol se v současné době jeví jako dostačující, ale současně vnímáme rostoucí zájem rodičů o různé alternativní metody výuky a do budoucna nelze vyloučit vznik základních škol s jiným zřizovatelem než je obec. Případný rozvoj kapacit základních škol je v souladu s cíli na národní úrovni a s programovým prohlášením koaliční vlády. Rozvoj kapacit základních škol je podporovaný zejména v obcích se sociálně vyloučenou lokalitou, do které spadá také ORP Přerov.

Potřeba změny stavu:

V rámci ORP může dojít v jednotlivých obcích k potřebě zvýšit kapacitu školy i s ohledem na možný útlum malotřídních škol v okolí a vytvoření větší úplné spádové školy pro více obcí. Prioritou však zůstává udržení sítě venkovských škol s odpovídajícími kapacitami s ohledem na jejich funkci komunitního centra v obci a důležitost pro zachování atraktivity obce pro mladé rodiny. Taktéž v souvislosti se zavedením novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání a se zahájením povinné předškolní výchovy, může vyvstat potřeba na rozšíření kapacity některé základní školy v rámci ORP Přerov.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

V rámci MAP Přerov chceme podporovat zejména projekty zaměřené na celkové zvýšení kvality výuky v odborných učebnách obsahující jejich stavební rekonstrukce a opravy, modernizace vnitřního vybavení včetně nákupu didaktických pomůcek a zajištění konektivity těchto učeben. Cílem je vytvořit prostředí, které žákům základních škol zatraktivní studium přírodovědných předmětů, umožní podchytit jejich manuální a technickou zručnost a rozšíří komunikační schopnosti nejen v mateřském jazyce, což ve svém důsledku povede k vyššímu uplatnění na trhu práce. Přetvořením současných odborných učeben na centra rozvoje schopností, dovedností, kreativity a fantazie žáků usilujeme o vznik moderních digitálními technologiemi propojených hnízd bádání a experimentování, které vtáhnou žáky do tajů přírodovědných a technických oborů a zatraktivní jejich studium.

Návrh opatření:

Cílem opatření je navýšit kapacitu základních škol vybudováním odborných učeben výstavbou, přístavbou nebo vestavbou (podle možností a období původní výstavby škol) tak, aby nedošlo k omezení počtu kmenových tříd, příp. tak, aby odborná učebna mohla být zároveň využívána jako učebna kmenová, a to v takové podobě, aby mohla být využívána i žáky se specifickými potřebami (zahrnuje i případné bezbariérové úpravy a vybavení kompenzačními pomůckami). V souvislosti s tímto opatřením je potřeba provést změnu zápisu v rejstříku škol, a to ne pouze u škol s nově vybudovanými odbornými učebnami, ale u všech škol zjistit reálnou kapacitu a nastavení reálné – skutečné kapacity je nutné provést v součinnosti s hygienickou stanicí. Zvýšení kapacit v kmenových třídách nutně povede rovněž k potřebě rozšíření kapacit školní družiny, jídelny a tělocvičny školy.

• **Specifický cíl 1.1.3 Rozvoj infrastruktury mateřských škol**

Současný stav:

Školy jsou v současné době stavebně upraveny a vybaveny v rámci možností přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Nejsou prozatím v některých obcích zpracovány projektové dokumentace k dalšímu rozvoji infrastruktury a nejsou zajištěny zdroje financování.

Potřeba změny stavu:

Vzhledem k tomu, že současná moderní doba vyžaduje modernizaci mateřských škol nejen po stránce stavební, ale i po stránce materiální, což některé děti dnes berou jako samozřejmost, kterou jim rodiče dopřejí, je nezbytnou nutností tyto modernizace zavádět i do mateřských škol z důvodu rozvoje dítěte. V dnešní době je samozřejmostí výměna oken za plastová, zateplování budov a v neposlední řadě také budování hřišť a tělocvičen k dalšímu rozvoji dítěte. Vybavení mateřských škol moderními hračkami by mělo být na kvalitní úrovni vzhledem k jejich snadné dostupnosti. Dětem je třeba zajistit jak tradiční, tak i moderní hračky a učební pomůcky, vždy však s důrazem na jejich vysokou kvalitu. Je nutné dostat do mateřských škol nové stavebnice a seznamovat děti i s prací na počítačích nebo interaktivních tabulích, což budou

v budoucnu dále rozvíjet. Toto by však nemělo vést k nadměrnému využívání digitálních technologií v předškolním věku. Je také potřebné vybavit adekvátní zázemí učitelů v podobě zajištění jejich denního zázemí a příslušného vybavení včetně ICT. Kvalitně vybavená mateřská škola by dnes měla být samozřejmostí ve všech evropských zemích.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že současná situace není do budoucna udržitelná a je nutné investovat do infrastruktury, zateplování mateřských škol, výměny oken, modernizaci sociálního zařízení, budování nových tělocvičen k pohybovému rozvoji dítěte a také hřišť a zahrad, což odpovídá věku dítěte, které si v předškolním vzdělávání musí hrát a také se vzdělávat nenásilnou formou a připravovat se tak na další rozvoj. Při většině rekonstrukcí bude nutné zajistit i bezbariérový přístup do mateřských škol. Z agregovaných dat MŠMT vyplynulo, že potřeba investic škol do infrastruktury, včetně vnitřního vybavení, skončila v rámci prioritizace potřeb na 1. místě, školy tedy vnímají nedostatky zejména v této oblasti.

Návrh opatření:

Investice do infrastruktury mateřských škol, modernizace vnitřního zařízení a vybavení.

• **Specifický cíl 1.1.4 Rozvoj infrastruktury základních škol**

Současný stav:

Základní vzdělávání je jedním z hlavních cílů vzdělávání v České republice. Základní školy jsou v současné době stavebně upraveny a vybaveny v rámci možností přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele. Nejsou prozatím zpracovány projektové dokumentace k dalšímu rozvoji infrastruktury a nejsou zajištěny zdroje k jejich financování.

Potřeba změny stavu:

Současná doba vyžaduje modernizaci základních škol nejen po stránce stavební, ale i po stránce materiální. Pojem infrastruktura obecně je množina propojených stavebních prvků, které poskytují rámcovou podporu celku. Význam infrastruktury nespočívá jen ve veřejném zařízení, ale i v jeho správě, údržbě a rozvoji, který souvisí se společenskými požadavky. Modernizace infrastruktury je nutné zavádět i do základních škol. V dnešní moderní době je již samozřejmostí např. výměna oken za plastová, zateplování budov a v neposlední řadě také budování hřišť a tělocvičen k dalšímu rozvoji dítěte. Vybavení základních škol moderními učebními pomůckami by mělo být na kvalitní úrovni vzhledem k jejich snadné dostupnosti. Žákům ZŠ je třeba zajistit jak tradiční, tak i moderní učební pomůcky, vždy však s důrazem na jejich vysokou kvalitu. Je nutné dostat do základních škol nové stavebnice a seznamovat žáky s prací na počítačích nebo interaktivních tabulích, což budou v budoucnu dále v praxi rozvíjet. Toto by však nemělo vést k nadměrnému využívání digitálních technologií ve školním věku. Je také potřebné vybavit adekvátní zázemí učitelů v podobě zajištění jejich denního zázemí a příslušného vybavení včetně ICT. Kvalitně vybavená základní škola by dnes měla být samozřejmostí ve všech evropských zemích.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Z výše uvedeného tedy vyplývá, že současná situace není do budoucna udržitelná a je nutné investovat do infrastruktury, zateplování základních škol, výměny oken, modernizaci sociálního zařízení, budování nových tělocvičen k pohybovému rozvoji dítěte a také hřišť a zahrad, což odpovídá věku dítěte, které se v základním vzdělávání musí rozvíjet a také se vzdělávat nenásilnou formou a připravovat se tak na další rozvoj. Při většině rekonstrukcí bude nutné také zajistit i bezbariérový přístup

do základních škol, aby vzdělávání bylo snadno přístupné i dětem se zdravotním znevýhodněním. Z agregovaných dat MŠMT vyplynulo, že potřeba rozvoje infrastruktury škol patří k nejvyšším prioritám základních škol v ORP Přerov, neboť skončila na 1. místě v deklarovaných potřebách.

Návrh opatření:

Investice do infrastruktury základních škol dle jejich deklarovaných potřeb. Modernizace vnitřního zařízení a vybavení.

- ***Specifický cíl 1.1.5 Energetická úsporná opatření mateřských a základních škol***

Současný stav:

Mateřské a základní školy je nutné průběžně modernizovat, s čímž souvisí i energetické úspory při provozování. Vzhledem k současným moderním technologiím je řada možností, jak dosáhnout energetických úspor při provozu mateřských a základních škol.

Potřeba změny stavu:

Je nutné vyhodnotit v každé jednotlivé škole soubor opatření k dosažení co nejvyšší efektivity při energetických úsporách. V Přerově jsou v současné době zatepleny pouze 3 školské objekty. Je tedy do budoucna nezbytně nutné získávat finanční prostředky z různých zdrojů na zateplení dalších objektů. Vzhledem k tomu, že v současné době je značná nabídka v oblasti energetických úspor, je nutné se touto problematikou zabývat a vyhodnocovat různé navržené energetické opatření, které má každá mateřská škola podle svých možností. Také vzhledem k rostoucím cenám energií se stále více do popředí zájmu dostávají energetické vlastnosti staveb. Jedná se o nově zavedené energetické audity, které si musela každá škola opatřit. Energeticky úsporná opatření sama o sobě však nemusí přinést vždy nejlepší výsledky. Jedná se zde o souhrn faktorů, které je nutné přesně vyhodnotit. Analýza stavu budovy by měla sloužit k vyhodnocení všech faktorů ovlivňujících energetickou náročnost budovy po dobu její životnosti a následnému vybrání nejvýhodnějších variant k realizaci úsporných opatření.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Z výše uvedeného tedy vyplývá nutnost vyhodnocování energetické náročnosti budov a následné realizace dalšího postupu pro zabezpečení energetických úsporných opatření. Docíleno bude finančních úspor pro samotné mateřské školy, ale i pro jejich zřizovatele.

Návrh opatření:

Zateplení objektů mateřských a základních škol.

- ***Specifický cíl 1.1.6 Rozvoj zázemí a rozšíření spektra pro mimoškolní a volnočasové aktivity dětí a žáků***

Současný stav:

Pro společnost je důležité vybavit žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života. Aktivita v zájmovém vzdělávání napomáhají dětem a žákům poznávat aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Neformální vzdělávání napomáhá cestou přirozených vzorů a životních příkladů utváření pozitivních občanských postojů, s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Zájmové (neformální) vzdělávání otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu

různých životních situací. Dále vede k poznávání sociálních vazeb, vztahů v rodině a širších společenstvích, otevření cesty pro zapojení jednotlivců do občanského života (parlamenty mládeže, žákovské noviny, významné mezinárodní dny aj.), k respektu a mravním principům, ukazuje a pravidla společenského soužití. Volnočasové aktivity napomáhají přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky, rozvíjet občanské a právní vědomí dětí a žáků. Sociální a občanské kompetence jsou důležité pro rozpoznávání a formulaci společenských problémů, jejich zpracování pro další řešení v reálných životních situacích. Volnočasové aktivity (např. výtvarné dílny, soutěže, herní kluby ad.) pro děti a žáky zajišťují také knihovny. K přípravě a realizaci volnočasových aktivit využívají dostupnou literaturu z vlastního knihovního fondu a řadu zařízení a pracovních pomůcek. K realizaci a kvalitnímu zabezpečení volnočasových aktivit využívají knihovny rovněž externích spolupracovníků a subjektů. Mimoškolní akce a volnočasové aktivity jsou často primárně realizovány v prostorách knihoven.

Potřeba změny stavu:

Pro rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků prostřednictvím neformálního vzdělávání je potřebné zajistit materiálové předpoklady institucí neformálního vzdělávání (středisek volného času, domů dětí a mládeže, knihoven ad.), zejména investicemi do infrastruktury a prostředky k nákupu techniky, učebních pomůcek multimediálních nosičů a materiálů, včetně specifických pomůcek pro žáky se specifickými potřebami (např. nadaní žáci, žáci se zdravotními handicapem), včetně vybudování bezbariérovosti zařízení pro neformální vzdělávání.

K hlavním problémům v rámci materiálové podpory neformálního vzdělávání patří zejména:

- Nedostatečné materiálové vybavení moderními informačními technologiemi pro práci v zájmových skupinách a pro práci s nadanými (chybějící finanční prostředky) nebo zdravotním handicapem (schodolez, interaktivní pomůcky aj.).
- Nedostatečné finanční zabezpečení pro zajištění bezbariérovosti a podmínek pro výchovu a vzdělávání srovnatelnou s vybavením škol – možnost zlepšení a modernizace prostor a přístupu do nich (bezbariérové vstupy, zateplení, kamerové systémy).
- Úprava stávajících programů ve vazbě na moderní formy aktivit (využívání digitálních technologií, pomůcky a zařízení pro kreativní rozvoj, pomůcky pro kompenzaci zdravotních handicapů a další).

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Profesionální a dostatečný rozvoj zázemí a rozšíření spektra mimoškolních a volnočasových aktivit dětí a žáků přinese zvýšení zájmu nejen o tyto činnosti a pomůže zároveň zabezpečit nezpochybnitelnou prevenci sociálně-patologických jevů. Moderně vybavené zázemí institucí neformálního vzdělávání a knihoven bude pro děti, žáky i jejich rodiče zajímavé a podnětné.

Návrh opatření:

Inovace infrastruktury a vybavení školských zařízení pro zájmové vzdělávání a knihoven moderními informačními technologiemi nebo kompenzačními pomůckami většího typu (schodolez ad.), aby rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků mohl probíhat ve spolupráci se školami jako rovnocennými partnery.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem <u>Doporučená opatření (témata) MAP:</u> Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO) <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
Indikátory	Počet navýšených kapacit mateřských a základních škol Počet zrekonstruovaných budov mateřských a základních škol a školských zařízení Počet mateřských a základních škol investujících do vnitřního zařízení a vybavení Počet školských zařízení, institucí neformálního vzdělávání a knihoven investujících do své infrastruktury Počet nakoupených pomůcek pro rozvoj klíčových kompetencí a pro děti a žáky se specifickými potřebami Počet zateplených školských objektů a objektů školských zařízení, institucí neformálního vzdělávání a knihoven

Priorita	1 Dostupnost a kvalita škol a školských zařízení
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 1.2 – Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských a základních škol na základě analýzy potřeb regionu</u> <i>Specifický cíl 1.2.1 Inovace a tvorba vzdělávacích programů v oblasti učitelství pro mateřské a základní školy na základě analýz potřeb regionu</i> <u>Současný stav:</u> Pro zvýšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách v ORP Přerov je zcela zásadní zvyšovat kvalitu (budoucích) učitelů, kteří potřebují získávat nejen kvalitní pregraduální učitelské vzdělání, reflektující současný stav poznání v daném oboru či v oblasti metod a forem práce s dětmi, ale zároveň se potřebují následně kontinuálně vzdělávat tak, aby dokázali do svých oborových či didaktických kompetencí vnášet aktuální poznatky a rovněž potřeby regionu s ohledem na současný trh práce. Pouze takto vybavení učitelé mohou děti a žáky připravit na jejich budoucí povolání a adekvátně jim pomoci při vstupu do života po ukončení školní docházky. Fakulty vzdělávající učitele naopak potřebují zpětnou vazbu učitelů z terénu, kteří jim mohou pomoci při tematické inovaci stávajících vzdělávacích programů, a to jak v oblasti pregraduální výuky, tak v rámci celoživotního vzdělávání v oblasti dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků. Vzájemná spolupráce při realizaci vzdělávacích programů pro učitele se týká i pracovníků knihoven v ORP Přerov, kteří realizují pro knihovníky, pedagogické pracovníky a studenty středních a vysokých škol s pedagogickým a knihovnickým zaměřením odborné semináře zaměřené zejména na podporu čtenářství a čtenářské (pre)gramotnosti. Zabezpečují předávání aktuálních informací všem pracovníkům knihoven a vzdělávacích institucí o aktuální nabídce současné literatury, aktuálních literárních směrech a žánrech. Zprostředkovávají také výsledky výzkumů čtenářství a čtenářské (pre)gramotnosti realizované pracovníky a studenty vysokých škol. Tento přístup ke spolupráci je v souladu se Strategií ITI Olomoucké aglomerace, které v rámci Specifického cíle 1, opatření 1.1.2 vytváří „optimalizované materiální podmínky pro realizaci vzdělávacích aktivit MAP, které budou realizovány na území Olomoucké aglomerace v rámci povinného opatření 2 „Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání“ a které budou zaměřeny zejména na proškolení pedagogických pracovníků základních škol v oblasti rozvoje čtenářské a matematické gramotnosti žáků a aktivizačních metod, v zavádění efektivních přístupů v rámci celé školy (zahrnující mj. spolupráci a propojení s aktivitami místních knihoven a zapojením rodičů do partnerství se školami Podpora souladu nabídky a poptávky na trhu práce Rozvoj kompetencí žáků a studentů, zvýšení kapacity předškolních zařízení SC1, SC2, SC3 a knihovnami v těchto aktivitách) a dále v zavádění inovativních aktivizačních metod výuky matematiky na základních školách“ (ITI Olomoucké aglomerace, s. 204-205). Přípravná kurikula učitelských oborů na českých vysokých školách se v současné době stále častěji snaží reflektovat narůstající diverzitu ve třídách škol hlavního vzdělávacího

proudu. Podnětem k zařazení studijních předmětů jsou bezpochyby dobré zkušenosti ze zahraničí (Německo, Anglie, skandinávské země), narůstající výzkumné aktivity v této oblasti, ale také stále jasněji definovaná sociálněpolitická vůle naší společnosti (nejnověji deklarovaná ve *Strategii 2020*). Otázkou ovšem zůstává, zda zařazení studijních předmětů s orientací na problematiku inkluzivního vzdělávání postačí k tomu, aby nově nastupující učitelé byli dostatečně připraveni na vytváření podnětného a bezpečného edukačního prostředí pro všechny děti žáky z dané populace.

Potřeba změny stavu:

V rámci ORP Přerov je spolupráce s institucemi vzdělávajícími učitele složitější s ohledem na to, že fakulty a další instituce vzdělávající učitele sídlí zejména v Olomouci, proto zde chybí vzájemný dialog, který by mohl vést k potřebným inovacím pregraduálního vzdělávání, což je plošně nejefektivnější a zároveň nejlevnější způsob, jak předávat budoucím učitelům tolik potřebné aktuální požadavky učitelské praxe, neboť je student učitelství získává již v průběhu svých vysokoškolských studií. Avšak vzhledem k tomu, že ORP Přerov nyní spadá do vytvořené Olomoucké aglomerace ITI, je možné, aby v rámci připravené strategie ITI pro oblast rozvoje lidských zdrojů ORP Přerov využila spolupráce s regionálními partnery, kteří se vzděláváním pedagogických pracovníků zabývají – a to zejména s fakultami vzdělávajícími učitele na Univerzitě Palackého, v oblasti přesahu na trh práce pak s Vysokou školou logistiky Přerov. Vzájemné setkávání zástupců fakult vzdělávajících učitele a učitelů mateřských a základních škol při přípravě vzdělávacích programů pro učitele může být jednou z forem získávání potřebných informací.

Logickým a také potřebným prvním krokem je *implementace nového předmětu se zaměřením na inkluzi ve vzdělávání do stávajícího kurikula* na řadě pedagogických fakult. Jejich cílem je v již rozběhnutém procesu připravit studenty na práci se žáky s rozmanitými vzdělávacími předpoklady, potřebami a schopnostmi v obecné rovině. Obsahem jsou především *filozofická východiska inkluze, její hodnoty a principy*. Studenti se zde také seznámí s vymezením skupin žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (včetně nadaných), včetně vymezení jejich podpory v legislativě a v rámcovém kurikulu. Nezřídka jsou studenti seznamováni také s aktuálními výzkumy inkluzivního vzdělávání u nás (někdy i v zahraničí). Jejich aplikace se postupně objevují v seminárních a v závěrečných pracích, což je jistě krokem vpřed. Aby byli připraveni „inkluzivní učitelé“ pro „inkluzivní školy“, je třeba cíleně rozšiřovat teoretický i praktický rámec pedagogických (a psychologických) disciplín o vymezenou problematiku systematicky a průřezově v celé řadě studijních předmětů.

V rámci inovace vzdělávacích předmětů pro učitele mateřských škol je třeba zvážit nutnost zvýšení kvalifikace v oblastech jazykového vzdělávání, používání digitálních technologií, čtenářské a matematické pregramotnosti a polytechnického vzdělávání v mateřských školách.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Aktivity vzájemné spolupráce vysokých škol a dalších institucí vzdělávajících učitele s učiteli MŠ a ZŠ povedou ke vzniku a inovaci kvalitnějších vzdělávacích programů pro učitele na základě aktuálních potřeb dané oblasti, a v důsledku toho ke kvalitnějším vzdělávacím programům v pregraduálním a celoživotním vzdělávání. Takto budou nastaveny adekvátní vstupní podmínky pro vzdělávání kvalitních, odborně i didakticky informovaných učitelů a knihovníků, kteří budou schopni předávat kvalitní a moderní informace dětem a žákům, které si přenesou i do dalších stupňů vzdělávacího procesu a následně i do běžného života. Zvýšením kvalifikovanosti pedagogických pracovníků dojde ke zlepšení výchovně vzdělávacího procesu v mateřských i základních školách.

Návrh opatření:

Je potřebné nastavit aktivity systematické spolupráce fakult vzdělávajících učitele

a dalších institucí poskytujících další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti tvorby obsahu pregraduálních vzdělávacích programů a programů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků tak, aby byly v jejich vzdělávacích obsazích reflektovány nejen potřeby a problémy škol daného území, ale i aktuální poznatky v oblasti rozvoje potřebných kompetencí dětí a žáků s ohledem na současný trh práce. Je vhodná podpora vzájemného setkávání vysokoškolských pedagogů a pedagogů MŠ a ZŠ, podpora setkávání metodiků vysokých, základních a mateřských škol, podpora rozvoje systému pedagogických praxí studentů učitelství v mateřských a základních školách v ORP Přerov.

- **Specifický cíl 1.2.2 Vzájemná spolupráce škol při výměně zkušeností dobré praxe**

Současný stav:

V současné době není vzájemná spolupráce mateřských a základních škol (nebo škol daného stupně vzdělávání mezi sebou) v současné době systematicky nastavena. Školy sice vzájemně spolupracují, ale zpravidla v rámci jednorázových aktivit či pouze na základě regionální blízkosti nebo osobních vazeb. Chybí sdílení informací o potřebách škol a propojení na školy s podobnými problémy nebo potřebami např. ve vazbě na práci s dětmi se specifickými potřebami apod.

Potřeba změny stavu:

Je potřebné školám napomoci v aktivitách vzájemného sdílení tak, aby nemusely samy řešit některé problémy, protože nemají vybudovanou dostatečnou síť kontaktů a přehled o situaci ostatních škol v regionu. Chybí systém vzájemného sdílení dobré praxe či sdíleného mentoringu výborných a zkušených učitelů škol. Toho lze dosáhnout realizací aktivit vzájemné spolupráce (kulaté stoly, tematicky zaměřené semináře sdílení dobré praxe škol či forma elektronického úložiště či diskusního fóra pro sdílení příkladů praxe škol. Je také vhodné vytvoření podpůrných skupin samotnými pedagogickými pracovníky škol, přičemž skupinu povede vždy jiný pracovník z jiné školy. Výstupy, problematiky či celé skupiny pak provázat mezi dotčenými oblastmi.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Aktivity vzájemné spolupráce a sdílení praxe škol povedou k tomu, že školy se mohou inspirovat při řešení konkrétních problémů či zavádění inovativních vzdělávacích metod či forem práce, což může ušetřit školám nejen finanční náklady spojené s hledáním řešení problémů, které již jiné školy efektivně vyřešily, ale i k budování znalostních a dovednostních kapacit učitelského sboru, a v důsledku toho ke zvyšování kvality výuky na školách. Vytváření tematicky zaměřených skupin škol pak povede k provázanosti škol a školských zařízení, sdílení a zkoušení nových postupů výuky, zjišťování nových potřeb škol a inovací, k propojení výuky s projekty jiných zařízení.

Návrh opatření:

Je potřebné nastavit základy systematické spolupráce škol a školských zařízení, příp. dalších institucí poskytujících vzdělávání na úrovni mateřského a základního školství, tak, aby bylo možné systém do budoucna rozšiřovat, a zajistit tak jeho udržitelnost. To bude nastaveno zejména opakovanými aktivitami vzájemného setkání a zároveň vytvořením elektronické komunikační platformy, která umožňuje zapojení učitelů nezávisle na prostoru a čase, a navíc zajišťuje udržitelný a finančně nenáročný výsledek, který mohou využívat školy bez lokálního omezení a který může být do budoucna neustále aktualizován. Podpora vzájemného setkávání pedagogů MŠ a ZŠ, podpora tematických odborných seminářů vedených výbornými a zkušenými

	učiteli škol, vytváření elektronické databáze příkladů dobré praxe a diskuzní platformy pro výměnu zkušeností.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Uvedený cíl částečně rozvíjí všechny oblasti MAP (povinná, doporučená a volitelná témata), neboť představuje vstupní podmínku pro úspěšnou realizaci všech oblastí.
Indikátory	Počet zrealizovaných odborných seminářů Počet zrealizovaných aktivit setkávání Počet vytvořených/inovovaných vzdělávacích programů pro učitele Počet pedagogů MŠ vzdělaných dle inovovaných programů Počet zrealizovaných odborných seminářů vzájemného sdílení škol Počet vytvořených příkladů dobré praxe Počet pedagogických pracovníků zapojených do sdílení a výměny zkušeností Počet vytvořených elektronických platforem pro sdílenou spolupráci

Priorita	1 Dostupnost a kvalita škol a školských zařízení
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 1.3 – Inovace vzdělávacích programů ŠVP v mateřských a základních školách na základě potřeb regionu</u> <i>Specifický cíl 1.3.1 Inovace ŠVP v mateřských školách na základě analýz potřeb regionu</i> <u>Současný stav:</u> Pro zvýšení kvality vzdělávání v mateřských a základních školách v ORP Přerov je potřebné ze strany škol neustále reflektovat současný stav poznání ve vzdělávacích oborech a vyhodnocovat míru včleňování aktuálních poznatků do školních vzdělávacích programů (ŠVP). Ačkoliv hlavní rámec vzdělávání pro jednotlivé stupně škol je dán Rámcovým vzdělávacím programem (RVP), dle doporučené metodiky pro RVP ZV Výzkumného ústavu pedagogického (2005) dává ŠVP možnost školám „svobodně formulovat představy o nejhodnější podobě vzdělávání na dané škole“. Je tedy zcela na školách, do jaké míry obohatí požadavky definované RVP, o další vzdělávací obsah, který reflektuje regionální požadavky či požadavky trhu práce na daném území. Tvorba ŠVP dává také školám možnost spolupracovat nejen s ostatními školami, ale například i s aktéry trhu práce v dané oblasti či dalšími institucemi zaměřenými na rozvoj vzdělávání v dané oblasti (knihovny, NNO, SVC ad.), stejně tak je možné přizpůsobit obsahovou náplň vzdělávání potřebám či přáním dětí či jejich rodičů. Pedagogové mají také možnost si volit různé vzdělávací cesty, jak požadavky RVP PV naplní, a stejně tak i různé prostředky (obsah, formy, metody apod.). To vše však klade zvýšené požadavky na pedagoga i jeho erudici při schopnosti vytvářet ŠVP, komunikovat s dalšími aktéry zapojenými do tvorby ŠVP či mezi školami navzájem. Dle současného demografického vývoje dochází ke snížení počtu narozených dětí, které mají nastoupit do mateřských škol a zároveň v souvislosti s možností rodičů vybrat si mateřskou školu, která zajistí naplnění jejich očekávání a splnění jejich požadavků. Lze sice konstatovat, že kapacity jsou dostačující, avšak školní vzdělávací programy je třeba postupně přizpůsobovat v závislosti na nové legislativě dětem mladším 3 let a dětem mimořádně nadaným, které nastoupí předčasně do ZŠ. Dále je nutné, aby se i pedagogové MŠ přizpůsobili novým podmínkám při výchově těchto dětí a zvyšovali si svou odbornou kvalifikaci. <u>Potřeba změny stavu:</u> Jedním z důležitých kroků vedoucím k tvorbě adekvátního ŠVP reflektujícího nejen aktuální stav poznání, ale i potřeby regionu, je osobní angažovanost a motivace pedagogických pracovníků ke změně postoju ke způsobu tvorby ŠVP, které již nejsou „řízeny“ centrálně osnovami, ale dávají pedagogům na jednotlivých školách prostor pro vlastní kreativitu a z ní také vyplývající zodpovědnost za způsob a míru předávání poznatků dětem a žákům. Je potřebné, aby učitelé dokázali v rámci tvorby ŠVP vytvořit takové podmínky pro vzdělávání, aby se žáci chtěli učit, byli motivováni k poznávání a aktivně se zapojovali do vyučovacího procesu, a to včetně žáků se specifickými potřebami. Potřebné je také podporovat vedení dialogu učitelů při tvorbě ŠVP a vzájemného sdílení dobré praxe škol a dále předávat učitelům, jež ŠVP na školách vytvářejí, aktuální poznatky o proměnách vzdělávacích přístupů, didaktických

	přístupech či školské legislativě a podporovat také jejich vzdělávání v oblasti oborových a didaktických kompetencí směřujícím k podpoře rozvoje klíčových kompetencí žáků a jejich následné uplatnitelnosti na trhu práce. Záměrem je také podpořit tvorbu takových ŠVP na školách, které vytvoří na škole prostředí zajímavější a přitažlivější jak pro žáky, tak jejich rodiče. Dalším důvodem k podpoře škol při tvorbě ŠVP je aplikace novely školského zákona (s platností od 1. 9. 2016), v rámci které čeká školy další práce na ŠVP, a to zejména v oblasti společného vzdělávání (inkluze). <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Pro úspěšné vytvoření aktuálního ŠVP reflektujícího současný stav vědního poznání, vzdělávací metody a formy práce ve vyučování, požadavky současného trhu práce a potřeby regionu je potřebné zejména poskytnout potřebnou metodickou podporu učitelům, kteří ŠVP na školách vytvářejí, a to ve formě vzájemného setkání učitelů na škole, učitelů škol navzájem tak, aby mohli společně řešit problémy či sdílet dobrou praxi. Dále je potřebné realizovat vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené na metodiku tvorby ŠVP/RVP, znalost současné legislativy a požadavků novely školského zákona (zejm. v souvislosti se společným vzděláváním (inkluzí)) a poskytnout potřebnou metodickou pomoc učitelům ať už ve formě metodických příruček či v podobě elektronické platformy umožňující sdílení dobré praxe a prostor pro vzájemnou výměnu názorů. Je třeba zkvalitnit pedagogickou diagnostiku dětí a přizpůsobit metody výuky individualitě jedince. Bude nutná užší spolupráce školy s PPP nebo poradenským zařízením. Bylo by dobré dosáhnout souladu povinné dokumentace MŠ s celorepublikovými dokumenty pro předškolní vzdělávání. <u>Návrh opatření:</u> Podpora vzájemného setkávání učitelů nad tvorbou ŠVP, sdílení dobré praxe škol, vzdělávání pedagogických pracovníků, metodická pomoc učitelům při tvorbě ŠVP, elektronická platforma pro sdílení příkladů dobré praxe a metodické pomoci při tvorbě ŠVP.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Uvedený cíl částečně rozvíjí všechny oblasti MAP (povinná, doporučená a volitelná témata), neboť představuje vstupní podmínku pro úspěšnou realizaci všech oblastí.
Indikátory	Počet zrealizovaných vzájemných setkání pedagogů škol Počet proškolených pedagogických pracovníků v oblasti tvorby ŠVP Počet vytvořených příkladů dobré praxe Počet metodických podpor pro tvorbu ŠVP Počet pedagogických pracovníků zapojených do sdílení a výměny zkušeností Počet vytvořených elektronických platforem pro metodickou podporu a sdílenou spolupráci Počet inovovaných ŠVP Počet vzdělávacích akcí pro pedagogické pracovníky

Priorita	1 Dostupnost a kvalita škol a školských zařízení
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 1.4 – Rozvoj poradenských služeb pro děti a žáky</u> <i>Specifický cíl 1.4.1 Podpora rozvoje pedagogicko-psychologického poradenství</i> <u>Současný stav:</u> Systém poradenství ve školství se člení na poskytování poradenských služeb ve školách (školská poradenská pracoviště (ŠPP)) a školských poradenských zařízeních. Poradenské služby ve školách zabezpečují zejména výchovný/kariérový poradce, školní metodik prevence, školní psycholog a školní speciální pedagog/etoped/logoped. Školská poradenská zařízení tvoří pedagogicko-psychologické poradny a speciálně pedagogická centra. Pedagogicko-psychologická poradna (PPP) zjišťuje pedagogicko-psychologickou připravenost na povinnou školní docházku, provádí psychologickou a speciálně pedagogickou diagnostiku dětí předškolního věku, žáků základních a středních škol s výchovnými problémy, zabezpečuje diagnostiku žáků základních a středních škol s výukovými problémy, diagnostiku mimořádného nadání žáků a kariérové poradenství. Poskytuje poradenské konzultace zákonným zástupcům a školám. Speciálně pedagogické centrum (SPC) zabezpečuje speciálně pedagogickou a psychologickou péči dětem a žákům se zdravotním postižením a poskytuje jim odbornou pomoc v procesu integrace do společnosti ve spolupráci s rodinou, školami, školskými zařízeními a odborníky. <u>Potřeba změny stavu:</u> V návaznosti na změny ve školské legislativě účinné od 1. 9. 2016 je třeba se do budoucna hlouběji zabývat otázkou inkluzivního vzdělávání. Pro rozšíření a zkvalitnění nabídky služeb speciálně pedagogických center je třeba řešit odbornou péči systematicky, rozvojem jednotného integrovaného diagnostického, informačního a poradenského systému. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Je třeba zkvalitnit pedagogickou diagnostiku dětí a přizpůsobit metody výuky individualitě jedince. Bude nutná užší spolupráce ŠPP s PPP, SPC nebo poradenským zařízením. Bylo by dobré dosáhnout souladu povinné dokumentace MŠ a ZŠ s celorepublikovými dokumenty pro předškolní a školní vzdělávání. V oblasti poskytování poradenských služeb by měl být kladen důraz na přechod od diagnostiky zaměřené primárně na zjišťování konkrétních diagnóz k diagnostice zaměřené na zjišťování míry podpory, kterou dítě, žák potřebuje při vzdělávání a navrhování konkrétních podpůrných opatření. Do budoucna by mělo dojít ke zřizování poradenských pracovišť v místech, kde tato doposud nejsou. <u>Návrh opatření:</u> Rozvoj jednotného diagnostického, informačního a poradenského systému pro PPP, další vzdělávání poradenských pracovníků v oblasti psychologické a sociální práce. Posílení stávajících nebo vznik nových ŠPP Materiální vybavení pracoven odborníků ŠPP Pořízení pomůcek pro odborníky ŠPP

• **Specifický cíl 1.4.2. Podpora výchovného poradenství**

Současný stav:

Ředitel základní školy zabezpečuje poskytování poradenských služeb ve škole školním poradenským pracovištěm, ve kterém působí zpravidla výchovný poradce a školní metodik prevence, kteří spolupracují zejména s třídními učiteli, učiteli výchov, případně s dalšími pedagogickými pracovníky školy. Poskytování poradenských služeb ve škole může být zajišťováno i školním psychologem nebo školním speciálním pedagogem. Ve škole jsou zajišťovány poradenské služby v rozsahu odpovídajícím počtu a vzdělávacím potřebám žáků školy zaměřené zejména na:

- a) poskytování podpůrných opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami,
- b) sledování a vyhodnocování účinnosti zvolených podpůrných opatření,
- c) prevenci školní neúspěšnosti,
- d) kariérové poradenství spojující vzdělávací, informační a poradenskou podporu k vhodné volbě vzdělávací cesty a pozdějšímu profesnímu uplatnění,
- e) podporu vzdělávání a sociálního začleňování žáků z odlišného kulturního prostředí a s odlišnými životními podmínkami,
- f) podporu vzdělávání žáků nadaných a mimořádně nadaných,
- g) průběžnou a dlouhodobou péči o žáky s výchovnými či vzdělávacími obtížemi a vytváření příznivého sociálního klimatu pro přijímání kulturních a jiných odlišností ve škole a školském zařízení,
- h) včasnou intervenci při aktuálních problémech u jednotlivých žáků a třídních kolektivů,
- i) předcházení všem formám rizikového chování včetně různých forem šikany a diskriminace,
- j) průběžné vyhodnocování účinnosti preventivních programů uskutečňovaných školou,
- k) metodickou podporu učitelům při použití psychologických a speciálně pedagogických postupů ve vzdělávací činnosti školy,
- l) spolupráci a komunikaci mezi školou a zákonnými zástupci,
- m) spolupráci školy při poskytování poradenských služeb se školskými poradenskými zařízeními.

Pedagogičtí pracovníci se podílejí na zajišťování podpůrných opatření pro děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami, poskytují součinnost školským poradenským zařízením a spolupracují s orgány veřejné moci za účelem ochrany práv žáků.

Potřeba změny stavu:

S ohledem na současné výzvy v oblasti rozvoje kompetencí je potřebné napomoci zejména výchově dětí a mládeže ke zdravému životnímu stylu, k osvojení pozitivního sociálního chování a k rozvoji osobnosti, dále k výchově ke zdravému způsobu života, zejména ve smyslu široce pojaté tolerance, vědomí vlastní osobnostní hodnoty, právní a zdravotní odpovědnosti a odmítání všech forem násilí, destrukce a sebepoškozování, jež vede ke zlepšení klimatu ve školách a školských zařízeních i v běžném životě.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

V popředí zájmu je aktuálně již několik let zejména „specifická primární prevence“, která představuje cílené aktivity zaměřené přímo na rizikovou populaci a možný výskyt rizikového, sociálně deviantního či sociálně patologického chování. V resortu školství efektivní uplatnění nejčastěji nalézá především „všeobecná a selektivní“ primární prevence, v odůvodněných případech je však zapotřebí i prevence „indikované“. Výkon primární prevence je řešen institucionálně s přispěním odborného personálního zázemí. Konkrétně stojí především na oporách příslušného legislativního zázemí a současně na činnosti intervence metodiků prevence, a to od úrovně ústřední, přes krajskou, oblastní až po školní. V oblasti přímé podpory především školních

preventivních programů, jako základních nástrojů primární prevence ve školských subjektech, některé kraje každoročně z účelové dotace MŠMT ČR tyto programy financují, přičemž v zadávacích podmínkách dotačního řízení jsou promítnuty dílčí priority a aktuální trendy primární prevence.

Návrh opatření:

Realizace programů primární prevence na základních školách, vzdělávání pedagogických pracovníků, sdílení zkušeností výchovných poradců základních škol.

Posílení stávajících nebo vznik nových ŠPP

Materiální vybavení pracoven odborníků ŠPP

Pořízení pomůcek pro odborníky ŠPP

• **Specifický cíl 1.4.3. Rozvoj kariérového poradenství na školách**

Současný stav:

Na kariérovém poradenství se podílejí výchovní poradci působící na školách (školská poradenská pracoviště) a školská poradenská zařízení, která poskytují zejména pedagogicko-psychologickou pomoc při volbě vzdělávací dráhy a informační a poradenská střediska (IPS), která se nacházejí na okresních kontaktních pracovištích Úřadu práce ČR a poskytují především odbornou poradenskou pomoc při volbě a změně povolání. Vedle těchto možností mohou žáci a studenti využívat také internetový Informační systém o uplatnění absolventů škol na trhu práce ISA+ na www.infoabsolvent.cz, který vznikl v rámci projektu VIP Kariéra financovaného ESF. Např. Olomoucký kraj pro tyto účely také každoročně pořádá prezentační výstavu oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje SCHOLARIS a společně s ÚP se podílí na vydání a distribuci atlasů školství přehledem oborů vzdělání středních škol a vyšších odborných škol Olomouckého kraje.

Potřeba změny stavu:

V rámci ORP Přerov bude vhodné rozšířit aktivity směřující k podpoře zajištění kvalitního poradenství přímo na školách, měl by být kladen důraz na intenzivnější podporu odborného a technického vzdělávání. Je potřebné zvyšovat kvalitu příslušných opatření už od předškolního vzdělávání.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Cílem a zájmem je zajištění kvalitního kariérového poradenství na základních školách v ORP Přerov, tak aby absolventi základních škol využili naplno svých schopností v dalším studiu, nebo v učebních oborech, které jsou pro ně vhodné. Tím se zvýší jejich šance na uplatnění v profesním životě.

Návrh opatření:

Realizace aktivit zaměřených na podporu volby povolání, zejména ve spolupráci škol a zaměstnavatelů ORP Přerov. Podpora rozvoje programů škol nabízených v rámci kariérového poradenství.

• **Specifický cíl 1.4.4. Rozvoj středisek volného času (prevence sociálně-patologických jevů)**

Současný stav:

Střediska volného času (SVČ) zauímají dominantní postavení v oblasti zájmového vzdělávání. Jsou zřizována jako domy dětí a mládeže se zájmovou působností zahrnující širokou škálu zájmového vzdělávání, kterou lze uskutečňovat různými formami činností. Jde zejména o činnosti pravidelné (zájmové kroužky, kurzy, výukové

programy), příležitostné a spontánní (akce, soutěže), táborové (pobytové a příměstské tábory). Tyto se realizují ve více oblastech zájmového vzdělávání nebo se zaměřují na konkrétní jednu oblast zájmového vzdělávání, a to jako stanice zájmových činností. Činnost středisek je určena pro děti, žáky, studenty, pedagogické pracovníky, popřípadě další osoby. Jedná se o významné subjekty mimoškolní výchovy a vzdělávání, organizátory účelného využívání volného času vykonávající činnost po celý školní rok, a to i ve dnech, kdy neprobíhá školní vyučování. Knihovny zabezpečují pro děti a žáky volnočasové aktivity s různým zaměřením (výtvarné dílny, soutěže, herní kluby a další) a podílí se tak na primární prevenci sociálně- patologických jevů. Knihovny nabízejí pedagogům literaturu zabývající se prevencí sociálně-patologických jevů. Přestože veřejné knihovny disponují velmi rozsáhlým vlastním fondem odborné literatury, primárně jsou jejich knihovní fondy zaměřeny na širokou veřejnost a na tuto problematiku se primárně nespecializují. Tudíž nemají k dispozici veškerou dostupnou literaturu jak pro své „samostudium“, tak pro další vzdělávání pedagogů v této oblasti. Rovněž absolvování vzdělávacích programů v této oblasti pro pracovníky knihoven je nedostatečné. Také prostorové podmínky knihovny pro realizaci preventivních programů jsou limitující a mnohdy nevyhovující.

Potřeba změny stavu:

Zájmové vzdělávání, i když neposkytuje stupeň vzdělání, se zabývá aktivitami potřebnými pro rozvoj osobnosti, kompenzuje jednostrannou zátěž ze školy, duševní hygienu, má funkci výchovnou, vzdělávací, kulturní, preventivní (prevence šíření rizikového chování), zdravotní (relaxační a regenerační) a sociální – rozvíjí schopnosti, znalosti, dovednosti, nadání, upevňuje sociální vztahy. Z toho vyplývá nutnost přípravy kvalitních programů a potřeba velmi dobré informovanosti o možnostech nabídky těchto programů v rámci SVČ, knihoven a dalších vzdělávacích institucí (informační materiály, regionální zpravodajství TV a rádia, městský zpravodaj apod.). Zároveň je potřebné zabezpečit proškolení a vzdělání pracovníků SVČ a knihoven v oblasti prevence sociálně-patologických jevů.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Podpora SVČ dle druhu a typu činnosti zejména dle místního významu prostřednictvím realizace vhodných a dostatečně atraktivních programů v rámci volnočasových aktivit vede k výraznému snížení nebo úplné eliminaci sociálně-patologických jevů u některých cílových skupin dětí a žáků.

Návrh opatření:

Podpora vzniku nových SVČ a podpora materiálového dovybavení stávajících SVČ. Materiálová podpora přípravy kvalitních programů SVČ, nákup pomůcek pro výchovně-vzdělávací a osvětovou činnost, další vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti psychologické a sociální práce.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP

Tento cíl rozvíjí dílčím způsobem (zejm. v oblasti volnočasových aktivit) všechna povinná, doporučená i volitelná témata MAP.

Indikátory	Počet klientů využívajících služby pedagogicko-psychologického poradenství Počet konkrétních podpůrných opatření ŠPP, PPP, SPC Počet metodických konzultací poskytnutých pracovníky SPC, PPP, vyučujícím, případně pracovníkům jiných poradenských zařízení Počet nově zřízených speciálně pedagogických center Počet programů škol nabízených v rámci výkonu primární prevence Počet programů realizovaných v rámci oficiální finanční podpory v oblasti primární prevence Počet aktivit sdílení výchovných a kariérových poradců základních škol Počet proškolených pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ a pracovníků poradenských zařízení (ŠPP, PPP, SPC) a knihoven Počet vzniklých či inovovaných kurzů či programů v oblasti psychologické a sociální práce a prevence sociálně-patologických jevů Počet programů škol nabízených v rámci kariérového poradenství. Počet prezentačních výstav oborů vzdělávání středních škol a vyšších odborných škol Počet dětí a žáků participujících na zájmové činnosti SVČ Počet nově vzniklých/inovovaných zájmových kroužků Počet zakoupených pomůcek pro zájmovou a poradenskou činnost Počet prostředků materiálového vybavení pracovišť ŠPP, PPP, SPC
------------	--

Priorita	2 Inkluzivní vzdělávání
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 2.1 – Podpora implementace novely školského zákona v oblasti společného vzdělávání</u> <i>Specifický cíl 2.1.1 Podpora možnosti vzdělávání v přípravných třídách ZŠ všem dětem</i> <u>Současný stav:</u> Z agregovaných dat MŠMT vyplývá, že školy chtějí mít možnost přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.) – zlepšení v období 2016-2018 plánuje 66,7 % škol, dále že školy chtějí umět připravit všechny žáky na bezproblémový přechod na další stupeň vzdělávání – zlepšení v období 2016-2018 plánuje 68,4 % škol. Tj. tato tematika oslovila velké procento škol. Nejvýznamnější překážky škol v rámci ORP Přerov jsou: Nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci, vzhledem k tomu, že přípravné třídy budou navštěvovat i děti ze socio-kulturně znevýhodňujícího prostředí, je třeba počítat s pomocí např. asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, tlumočnicků do daného jazyka apod.; dále může jít o nedostačující prostorové možnosti školní budovy. <u>Potřeba změny stavu:</u> Je potřeba zajistit financování personálních nákladů, bez pomoci např. asistentů pedagoga, speciálních pedagogů apod. nelze v některých případech přípravné třídy efektivně realizovat. Dále bude potřeba financovat vytvoření a vybavení učebny pro tuto přípravnou třídu. Je třeba přesně zmapovat situaci v jednotlivých školách, zajistit DVPP v této oblasti, zajistit finance jak na personální náklady, tak i na možnosti financování za účelem vytvoření učebny pro přípravnou třídu. Dále je potřebné vytvoření metodických materiálů, které podpoří výuku v této třídě, jež má svá specifika. Výběr vhodných dětí do přípravných tříd je potřebné realizovat ve spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou (PPP). <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Cílem přípravné třídy je systematicky připravovat děti k bezproblémovému začlenění do vzdělávacího procesu od 1. ročníku základní školy, a předcházet tak u nich případným neúspěšným začátkům ve školní docházce, které by mohly ohrozit průběh jejich dalšího vzdělávání, a tím i jejich další perspektivy v životě. Tuto možnost by měly získat všechny děti. I když už při některých ZŠ tyto třídy vznikly, ne všechny potřebné děti jsou takto podpořeny. <u>Návrh opatření:</u> Podpůrný systém financování pro implementaci nových asistentů pedagoga, nákup podpůrných pomůcek, vytvoření metodických materiálů pro učitele a asistenty pedagoga, proškolení pedagogických pracovníků a pracovníků PPP, zajištění nástrojů psychologické a spec. ped. diagnostiky, vybudování a zařízení učebny.

- **Specifický cíl 2.1.2 Podpora zajištění bezbariérových úprav školních budov a budov školských zařízení**

Současný stav:

Děti a žáci s tělesným postižením jsou integrováni do běžných škol, které však nejsou ze stavebního hlediska všem dětem a žákům dostupné. Školy řeší přijetí dítěte nebo žáka ke vzdělávání individuálně organizací výuky s minimálními stavebními úpravami. Podobný problém nerovného přístupu může nastávat v případě školských zařízení, kdy v případě, že není vybudován bezbariérový přístup, bývá dítě či žák výrazně omezen v možnosti účastnit se výchovně-vzdělávacích aktivit daného zařízení.

Potřeba změny stavu:

Bezbariérové úpravy škol jsou oblastí, které školy plánují realizovat v letech 2019–2020, jak vyplývá z agregovaných dat MŠMT. Ne všechny budovy škol jsou vhodné k provedení bezbariérových úprav (budovy s nevhodným dispozičním řešením, technicky nevhodné budovy z důvodu vnějších podmínek, budovy památkově chráněné apod.). Zajistit dětem a žákům s tělesným postižením dostupnost vzdělávání nespočívá pouze ve stavebních úpravách objektů, ale stejně důležitou oblastí je také přizpůsobení učeben, vybavení a dalších prostorů školy potřebám dětí a žáků s tělesným a dalším zdravotním postižením. Tyto zásadní úpravy budov škol souvisí s nedostatkem finančních prostředků zřizovatelů. Zvláště u malých obcí potřeba finančních prostředků do vzdělávání může odčerpat značnou část rozpočtu obce.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Investování do bezbariérových úprav škol usnadní žákům s tělesným postižením výběr školy, zajistí kvalitní prostředí, ve kterém se tyto děti a žáci budou lépe cítit, a bude podporovat začleňování dětí a žáků s tělesným postižením do běžného vzdělávacího systému. Dostupnost již nebude překážkou ke kvalitnímu vzdělávání a bezbariérovost navíc podpoří vznik a rozvoj sociálních vazeb mezi žáky.

Návrh opatření:

Vybudování bezbariérových přístupů do mateřských škol, základních škol a školských zařízení v závislosti na možnostech a umístění budov. Vybudování nebo úpravy dalších prostorů školy přizpůsobených potřebám vzdělávání žáků s SVP (relaxační zóny, zóny pro hru nebo pohybové aktivity a pro individuální práci).

- **Specifický cíl 2.1.3 Materiálové vybavení škol v oblasti speciálních a kompenzačních pomůcek**

Současný stav:

Novela školského zákona č. 82/2015 Sb. přináší pro školská zařízení povinnost poskytnout dětem a žákům s potřebou podpůrných opatření maximální podporu v průběhu vzdělávání. Jednou z forem této podpory je využívání speciálních a kompenzačních pomůcek.

Potřeba změny stavu:

Z agregovaných dat MŠMT vyplývá, že aktuální průměrné hodnocení inkluzivního vzdělávání v ORP je u ZŠ 2,52, u MŠ 2,55. Z analýzy dat dále plyne, že 89,5 % ZŠ v ORP plánuje v letech 2016-2018 zlepšení právě v oblasti vybavení speciálními a kompenzačními pomůckami. Analýza agregovaných dat MŠMT pro MŠ v ORP vede k zjištění, že v letech 2016-2018 plánuje 78,1 % MŠ v ORP zlepšení v oblasti vytvoření

	podmínek pro vzdělávání dětí s potřebou podpůrných opatření. Jednou z uváděných podmínek je i materiální vybavení MŠ. Z výše uvedeného vyplývá, že většina MŠ a ZŠ v ORP cítí silnou potřebu pořízení kompenzačních a speciálních pomůcek. Jejich pořízení je jednou z hlavních investičních priorit pro následující období 2016-2018. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Potřeba je ovlivněna zejména novelou školského zákona, díky které MŠ i ZŠ budou vzdělávat děti a žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v daleko větší míře, než tomu bylo doposud. K dosažení tohoto specifického cíle bude potřeba zejména dostatečný objem finančních prostředků mezi MŠ, ZŠ i SŠ v ORP. Nedílnou součástí by mělo být vzdělávání pedagogických i nepedagogických pracovníků účastnících se vzdělávacího procesu, které by vedlo k rozšíření kompetencí spojených se vzděláváním dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a užíváním kompenzačních a speciálních pomůcek v průběhu vzdělávání. Pořizování kompenzačních a speciálních pomůcek bude probíhat po konzultaci se školským poradenským zařízením (ŠPZ). <u>Návrh opatření:</u> Nákup speciálních a kompenzačních pomůcek, proškolení pedagogických pracovníků pro využívání těchto pomůcek v průběhu výchovně-vzdělávacího procesu.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Tento cíl zcela rozvíjí povinné opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.
Indikátory	Počet žáků v přípravných třídách Počet úspěšných žáků při přechodu na další stupeň vzdělávání Počet zrealizovaných bezbariérových úprav mateřských škol Počet škol využívajících kompenzační a speciální pomůcky v průběhu vzdělávání Počet zrealizovaných bezbariérových úprav základních škol

Priorita	2 Inkluzivní vzdělávání
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 2.2 – Podpora asistentů pedagoga a pracovníků školních poradenských pracovišť</u> <i>Specifický cíl 2.2.1 Další vzdělávání asistentů pedagoga</i> <u>Současný stav:</u> Asistent pedagoga pomáhá učiteli při organizaci a realizaci vzdělávacího procesu ve třídě, podporuje samostatnost a aktivní zapojení žáka/žáků do všech činností uskutečňovaných ve škole v rámci vzdělávacího procesu, včetně školou poskytovaných školských služeb. Odborná způsobilost asistenta pedagoga je dána Zákon o pedagogických pracovnících ve znění pozdějších předpisů. Ke zkvalitnění práce je žádoucí, aby se asistent pedagoga účastnil kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). V současné době právě s implementací novely školského zákona a zaváděním podpůrných opatření je úloha asistenta pokládána za jednu z klíčových a naplnění poslání této pozice si zasluhuje věnovat velkou pozornost kvalitě práce těchto pracovníků. Pro usnadnění zavedení procesu inkluzivního vzdělávání na školách je potřeba proškolit i další pracovníky školních poradenských pracovišť, ať už je to školní psycholog (který mj. vyhledává žáky se SVP, nadané žáky atd.), školní speciální pedagog/etoped/logoped, sociální psycholog, školní metodik prevence, výchovný/kariérový poradce či asistent školního poradenského pracoviště, který zpracovává potřebnou dokumentaci odborných pracovníků ŠPP. <u>Potřeba změny stavu:</u> Z provedené analýzy jasně vyplývá, že ředitelé škol si uvědomují potřebu těchto asistentů, ale současně nemají dostatek finančních zdrojů a v řadě případů nemají adekvátně odborně připravené asistenty a další pracovníky ŠPP a rovněž jim chybí dostupnost vhodných forem dalšího vzdělávání těchto asistentů, tak aby mohly plnit nové úkoly vyplývající ze zaváděného konceptu podpůrných opatření. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Pro zkvalitnění situace je žádoucí nejen zajistit dostatečné finanční zdroje, ale připravit systém dalšího vzdělávání na bázi inovovaných vzdělávacích programů pro asistenta pedagoga a pracovníky ŠPP na základě novely školského zákona a nastavení mechanismů sdílení dobré praxe pracovníků mezi školami navzájem a školami a školskými zařízeními. Proškolením pracovníků dojde k výraznému posunu implementace inkluzivního modelu do škol. V souvislosti s novelou školského zákona a implementací prvků společného vzdělávání však zároveň dojde ke zvýšené poptávce po asistentech pedagoga v regionu. Bude proto potřebné posílit organizační a materiálové zázemí umožňující získání kvalifikace asistenta pedagoga (rekvalifikace, kvalifikační vzdělávání na vysoké škole apod.), a zajistit tak dostatečné podmínky dalším osobám usilujícím o získání kvalifikace asistenta pedagoga. <u>Návrh opatření:</u> Vytvoření systému vzdělávání asistentů pedagoga (vznik nových/inovace stávajících kurzů), inovace kvalifikačního vzdělávání asistentů pedagoga na fakultách vzdělávajících učitele, inovace kvalifikačního vzdělávání pracovníků ŠPP (školní speciální pedagog/etoped/logoped, sociální psycholog, školní metodik prevence, výchovný/kariérový poradce).

- **Specifický cíl 2.2.2 Inovace vzdělávacích programů asistenta pedagoga na základě novely školského zákona**

Současný stav:

Asistent pedagoga je pedagogickým pracovníkem, jehož prostřednictvím dochází k naplňování podpůrných opatření ve vzdělávání u dětí, žáků a studentů (dále „žáků“) se speciálními vzdělávacími potřebami. Hlavním cílem jeho působení je podpora práce pedagoga při práci se žáky, kteří vyžadují zvýšenou míru podpory ve vzdělávání. Působení asistenta pedagoga je jedním z nástrojů inkluzivního modelu vzdělávání. Funkci asistenta pedagoga do třídy, oddělení, studijní skupiny (dále „třída“), ve které se vzdělává žák/žáci se speciálními vzdělávacími potřebami lze zřídit v souladu s §16 odst. 2 písm. g) zákona č. 82/2015 (novela školského zákona). Podkladem ke zřízení funkce asistenta pedagoga je v souladu s § 16 odst. 2 písm. g) školského zákona u dětí, žáků, studentů s potřebou podpůrných opatření ve vzdělávání nezbytné vyjádření školského poradenského zařízení zapsaného v rejstříku škol a školských zařízení (pedagogicko- psychologická poradna, speciálně pedagogické centrum). Dále vyhláška č.27/2016 Sb., v §18 upravuje možnost získání asistenta pedagoga pro třídu, pokud se ve třídě vzdělává více než 5 žáků s podpůrnými opatřeními 2- 5. stupně. Využití služeb asistenta pedagoga je vhodné tehdy, pokud nároky na podporu pedagoga při práci se žákem/žáky ve výuce vyžadují činnosti další osoby, která pomůže zkvalitnit práci se žákem/žáky s cílem respektování individuálních specifík žáka. Současně je vždy třeba posoudit, zda neexistují jiné varianty podpory jak pedagoga, tak i žáka/žáků (pomůcky, úpravy práce pedagoga atd.).

Potřeba změny stavu:

V souvislosti s novelou školského zákona a implementací prvků společného vzdělávání dojde k nutnosti inovovat jak stávající kvalifikační vzdělávací programy pro asistenty pedagoga, tak kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků, v rámci kterých bude potřebné provést úpravy stávajících programů a kurzů o témata IVP (příloha vyhlášky), podpůrná opatření, systém hodnocení dětí s podpůrnými opatřeními vč. nadaných dětí a zejména o výklad legislativy v oblasti novely školského zákona tak, aby jak stávající, tak nově kvalifikovaní asistenti pedagoga byli schopni pracovat s adekvátními informacemi v intencích zákonné novely. Potřebné bude také metodické vedení asistentů (např. ŠPZ), jejich supervizní podpora a vzdělávání zaměřené na sdílení příkladů dobré praxe. Vzdělávání asistentů bude zajišťováno institucí s akreditací MŠMT v DVPP.

Návrh opatření:

Realizace podpůrných nástrojů na implementaci prvků společného vzdělávání do ŠVP – sdílení příkladů dobré praxe škol, proškolení pedagogických pracovníků, finanční prostředky na úpravy ŠVP. Příprava inovovaných vzdělávacích programů pro kvalifikace a DVPP asistentů pedagoga, mimo jiné i s využitím prvků sdílení příkladů dobré praxe, supervize a jejich následné realizace.

- **Specifický cíl 2.2.3 Systém finanční podpory asistentů pedagoga a pracovníků školských poradenských pracovišť**

Současný stav:

Počet asistentů pedagoga k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v posledních letech dynamicky roste. Asistent pedagoga je jedním z podpůrných opatření. Přesto, že počet asistentů pedagoga roste, jsou jejich úvazky i přes doporučení poradenského zařízení kráceny a to v závislosti na objemu finančních prostředků, finanční ohodnocení asistentů je nedostatečné a pracovní poměry

	jsou uzavírány na dobu určitou, čímž vznikla pro zaměstnance – asistenta pedagoga - existenční nejistota, nehledě na chybějící metodické vedení. Také financování pracovníků školských poradenských pracovišť (ŠPP) v souvislosti s realizací podpůrných opatření společného vzdělávání je v současné době nedostatečně řešeno, a to zejména formou projektů (šablon pro školy), které je vždy pouze dočasné. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> I přes všechna tato rizika a nedostatky je asistent pedagoga nejlepším podpůrným opatřením. Také v budoucnosti bude nutné využívat k žákům se speciálními vzdělávacími potřebami podpory asistenta pedagoga, protože bez této podpory nebude možné některé žáky začlenit do běžného vzdělávacího systému. Podmínkou pro udržení a rozvoj pozice asistenta pedagoga je však potřeba zpracovat metodiku práce asistenta, provést reformu financování této pozice, upravit pracovní podmínky a respektovat výši úvazku doporučeného poradenským zařízením, teprve když budou nastavena pravidla pro zřízení asistenta pedagoga zahrnující všechny popsání oblasti, bude toto podpůrné opatření skutečně smysluplné a efektivní pro žáky, rodiče i školu. S ohledem na dosud nevyřešenou situaci ohledně systémového dlouhodobého financování asistentů pedagoga na republikové úrovni a také nutnost reagovat na potřebu nárůstu jejich počtu na školách je vhodné alespoň pro první fázi implementace společného vzdělávání využít i krátkodobého řešení, a to finančních prostředků evropských projektů k financování nových asistentů pedagoga ve třídách alespoň po dobu realizace projektu, čímž dojde na školách alespoň k nastartování potřebných mechanismů. <u>Návrh opatření:</u> Vytvoření podmínek pro financování nových asistentů pedagoga ve třídách. Zlepšení podmínek financování pracovníků školských poradenských pracovišť.
Vazba na povinná a doporučená opatření (téma) dle Postupů MAP	Tento cíl zcela rozvíjí povinné opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.
Indikátory	Počet proškolených asistentů pedagoga a pracovníků ŠPP v DVPP Počet aktivit sdílení dobré praxe mezi školami a školskými zařízeními Počet nově kvalifikovaných asistentů pedagoga Počet inovovaných kvalifikačních programů a vzdělávacích kurzů pro asistenty pedagoga Počet metodik pro asistenty pedagoga Počet financovaných úvazků asistentů pedagoga na školách Počet pracovníků školských poradenských pracovišť s finančním benefitem

Priorita	2 Inkluzivní vzdělávání
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 2.3 – Podpora vzdělávání žáků se speciálními potřebami</u> <i>Specifický cíl 2.3.1 Podpora vzdělávání žáků se zdravotním znevýhodněním</i> <u>Současný stav:</u> Novela školského zákona 82/2015 Sb. zavádí pro školy povinnost vyrovnat podmínky pro vzdělávání dětí a žáků se speciálními vzdělávacími potřebami (zdravotní postižení je postižení mentální, tělesné, zrakové, sluchové, vady řeči, autismus, souběžné postižení více vadami, vývojové poruchy učení nebo chování/zdravotní znevýhodnění je zdravotní oslabení, dlouhodobá nemoc nebo zdravotní poruchy vedoucí k poruchám učení nebo chování) tak, aby došlo k rozvoji jejich klíčových kompetencí v maximální možné míře, a to v hlavním vzdělávacím proudu. Děje se tak prostřednictvím podpůrných opatření, která představují zákonné finanční nároky. <u>Potřeba změny stavu:</u> Z analýzy agregovaných dat MŠMT pro ZŠ v ORP vyplývá, že inkluzivní vzdělávání je druhou hlavní prioritou. ZŠ plánují v letech 2016-2018 zlepšení zejména v oblasti vytvoření podmínek (tedy materiální, ale i personální) – 89,5 %. Dále se ZŠ v ORP chtějí zaměřit na vzdělávání pedagogů v oblasti využití speciálních pomůcek – 86 %. V letech 2019-2020 plánují investice zejména na bezbariérovost budov. Z analýzy agregovaných dat MŠMT pro MŠ v ORP plyne, že inkluzivní vzdělávání je pro MŠ třetí hlavní prioritou. V letech 2016-2018 MŠ v ORP plánují zlepšení zejména v oblasti vytvoření podmínek pro vzdělávání dětí se speciálními vzdělávacími potřebami (materiální, finanční podpora, vzdělávání pedagogů). Dále se chtějí zaměřit na vytvoření systému podpory speciální pomůcky, asistenti pedagoga...) – 74 %. Stejně procento MŠ se v letech 2016-2018 chce zlepšit v úpravě organizace a průběhu vzdělávání v souladu s potřebami dětí se SVP. V letech 2019-2020 se MŠ chtějí zaměřit zejména na bezbariérovost budov - 23,3 %. Přestože jsou děti se SVP v běžných školách již poměrně dlouho integrovány, doposud nebyla dostatečně zajištěna odpovídající finanční podpora pro jejich kvalitní vzdělávání. Řada škol nemá vytvořený systém podpory vzdělávání pro děti se zdravotním postižením. Běžné MŠ, ZŠ, SŠ nedisponují dostatečným množstvím speciálních a kompenzačních pomůcek. Chybí finance pro zajištění asistentů pedagoga či osobních asistentů. Pedagogové mají ve třídách velké počty dětí, což jim často znemožňuje se v dostatečné míře věnovat dětem se zdravotním postižením individuálně. Chybí dostatečná informovanost veřejnosti – rodičů – ohledně přínosu inkluze pro všechny. Školská poradenská zařízení jsou přetížena, nedisponují dostatečnou kapacitou pro diagnostiku žáků se SVP. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Podpůrná opatření s jejich zákonnými finančními nároky, šablony, IROP aj. by mohly být klíčem k zajištění dostatečného objemu finančních prostředků pro kvalitní vzdělávání dětí se zdravotním postižením (speciální metody, formy, postupy, speciální učebnice, didaktické materiály, pořízení kompenzačních, speciálních pomůcek, technické úpravy budov škol). Tato podpůrná opatření jsou určena především žákům se speciálními vzdělávacími potřebami v prostředí školy za aktivní účasti aktérů vzdělávání tj. učitelů, ředitelů a dalších osob na pozicích vzdělávací soustavy. Školy by prostřednictvím šablon mohly dosáhnout na personální podporu v podobě školního

psychologa či školního speciálního pedagoga. Prostřednictvím šablon mohou školy čerpat finance na vzdělávání pedagogů i rodičů v oblasti inkluze. Dále je potřeba posílit personální kapacitu školských poradenských zařízení pro snížení čekacích dob na vyšetření a zřídit SPC pro mentálně postižené a autisty.

Návrh opatření:

Nákup kompenzačních a speciálních pomůcek, nezbytné technické a prostorové úpravy škol, proškolení a další vzdělávání pedagogických pracovníků a rodičů. Zajištění finančních prostředků k posílení personální kapacity školských zařízení a rozšíření jejich sítě do dalších míst v regionu dle potřeby

- **Specifický cíl 2.3.2 Podpora vzdělávání žáků se sociálním znevýhodněním**

Současný stav:

Za sociálně znevýhodněné jsou pokládáni žáci, kteří nemají stejné příležitosti ke vzdělávání jako většinová populace žáků, a to hlavně v důsledku nepříznivých sociokulturních podmínek svých rodin nebo prostředí, v nichž žijí. Platí pro ně minimálně jedna z uvedených charakteristik: jejich rodiče mají nízký stupeň vzdělání, jde o neúplnou rodinu, je zde nízký příjem, dále nízké profesní postavení členů rodiny, včetně nezaměstnanosti, nízká úroveň bydlení a menšinový původ. Tyto charakteristiky mohou klást před tyto žáky velké bariéry. Sociální znevýhodnění nemusí mít navíc dlouhou dobu zřetelné projevy, a proto nemusí být včas rozpoznáno, a nejsou tedy ani použity podpůrné nástroje, které by jeho důsledky minimalizovaly. Žák ani rodina si svou situaci také nemusejí připouštět nebo prožívat jako jakkoliv znevýhodněnou. Patří do kategorie sociálního znevýhodnění může být vnímáno i jako ponižující, může být spojeno s vnitřním pocitem vlastní nedostatečnosti, neboť se jedná o formu vyloučení z něčeho, co je ostatním dostupné. Žák se dostává do situace, která pro něj není příjemná, a v této souvislosti u něj mohou vznikat druhotné projevy v chování. Tito žáci potřebují podporu ve vzdělávání, která se ne všem dostává. Z agregovaných dat MŠMT vyplývá, že školy chtějí mít možnost přijmout ke vzdělávání všechny žáky bez rozdílu (včetně žáků s odlišným kulturním prostředím, sociálním znevýhodněním, cizince, žáky se speciálními vzdělávacími potřebami (SVP) apod.) – zlepšení v období 2016-2018 plánuje 66,7% škol, dále že školy chtějí klást důraz nejen na budování vlastního úspěchu žáka, ale i na odbourávání bariér mezi lidmi, chtějí vést k sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi apod. – zlepšení v období 2016-2018 plánuje 73,7 % škol. Dále učitelé vnímají tvořivým způsobem rozdíly mezi žáky jako zdroj zkušeností a příležitost k vlastnímu sebe rozvoji – zlepšení v období 2016-2018 plánuje 75,4 % škol.

Potřeba změny stavu:

Překážky škol, v rámci ORP, jsou zejména nedostatečné finanční zajištění personálních nákladů na práci s heterogenními skupinami žáků (např. asistentů pedagoga, pedagogické i nepedagogické pracovníky) (86 % dle agregovaných dat) – bez této personální podpory nelze v některých případech dané bariéry odstranit, dále nedostatek finančních prostředků pro realizaci mimoškolního vzdělávání pro znevýhodněné žáky (např. výstavy, exkurze, kroužky apod.) (68,4 %). Sociální znevýhodnění jde často ruku v ruce i s nedostatečnými financemi v rodině. Velký počet žáků ve třídách (56,1 %) potřebuje ve velké míře individuální přístup, což v rámci početné třídy není možné. Je potřeba zajistit financování personálních nákladů, bez pomoci např. asistentů pedagoga, speciálních pedagogů, tlumočnicků do daného jazyka apod. nelze míru znevýhodnění ani vyrovnat, ani výrazně zmenšit. Pokud bude chybět finanční podpora pro možnosti účasti sociálně znevýhodněných žáků na nákladnějších školních akcích – výstavy, exkurze, výlety, školy v přírodě atd., bude to mít opět vliv

na ještě více se snižující motivaci daných žáků. Naopak podpora těchto aktivit může mít velký vliv na chuť žáků dále se rozvíjet a sociokulturní rozdíly překlenout. Dále je třeba zařadit tyto žáky do tříd s menším počtem žáků. Povede to právě k větší sounáležitosti se spolužáky a dalšími lidmi, kterých chtějí školy dosáhnout. Velký počet žáků ve třídě znesnadňuje individuální práci s žákem. Je třeba přesně zmapovat situaci v jednotlivých školách, zajistit DVPP v této oblasti, zajistit finance jak na personální náklady, tak i na možnosti financování školních akcí, doučování mimo vyučování, případně realizace vhodných mimoškolních aktivit. Vzhledem k nárůstu žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a dětí a žáků s problémovým socioekonomickým a kulturním zázemím přibývá požadavků na řešení problémů ve školním prostředí, zvláště pak v souvislosti s agresivním a nepřízpůsobivým chováním. Dále přibývá také počet klientů s problematickým rodinným zázemím a s psychiatrickými diagnózami. Nejčastějším důvodem žádosti o poskytnutí služby předškolním dětem je zjištění školní zralosti, u žáků základních škol pak výukové a výchovné problémy. Z tohoto vyplývá, že kromě odpovídající teoretické odborné a didaktické přípravy je účelné významně posílit přímou průpravnou pedagogickou praxi přímo ve školním terénu za asistence zkušených pedagogů. Zároveň je nutné významně posílit další vzdělávání pedagogických pracovníků, a tím přispět k soustavnému zlepšování jejich pedagogických dovedností a k dalšímu profesnímu rozvoji v průběhu kariéry. Zásadní oblastí dalšího vzdělávání by se měly zaměřit na zvyšování kvality pedagogické práce na MŠ a 1. stupni zejména s ohledem na zlepšování výsledků dětí, žáků s potřebou podpůrných opatření a jejich implementaci. U pedagogů na 2. stupni ZŠ se zaměřením na zvyšování kompetencí, které povedou k lepším vzdělávacím výsledkům žáků včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky, dále ji rozvíjet a poskytovat zpětnou vazbu žákům i jejich rodičům.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Je třeba zvýšit efektivitu dalšího vzdělávání učitelů ZŠ v kurzech a jiných dlouhodobých formách podpory zaměřených na inovace ve vzdělávacích programech, především v oblasti inkluzivního vzdělávání (získání adekvátního a dostatečného množství odborných poznatků, doporučení a postupů pro práci s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a využívání adekvátních a účinných podpůrných opatření). V případě kladného ohlasu učitelů doporučit metodiku k užívání a podpořit v rámci dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků užívání doporučených pravidel a zkušeností s nimi, např. v rámci „evaluačních“ seminářů pro učitele, kde budou mít možnost porovnat výsledky žáků a způsob jejich hodnocení. Je také vhodné umožnit předškolní vzdělávání dětem ve věku od 3 let jako způsob podpory jejich úspěšného nástupu do základní školy. Využít spolupráce s OSPOD při vyhledávání dětí, které neprocházejí předškolním vzděláváním. Nutná je spolupráce školy s rodinou, protože postoje rodičů ovlivňují postoje dětí ke vzdělání. Učitel se snaží o komunikaci s rodičem. Pokud ale rodiče i celé rodinné zázemí nevnímá vzdělání jako vklad do života, rodiče neprojevují zájem o práci dítěte ve škole, nezajímá je obsah vzdělávání dítěte, dítě tak postrádá zpětnou vazbu od rodičů (autorita) a vnímá pak školu jako bezvýznamnou instituci. Možnou cestou je aktivnější neformální spolupráce školy a rodičů. Škola motivuje žáky, kdy konstruktivně podporuje začleňování žáka do kolektivu, nevyjadřuje se kriticky k věcem, které se týkají rodičů dítěte, nespojuje žáky ze stejného sociálního prostředí nebo etnické skupiny dohromady, nepředpokládá, že se musejí kamarádit, nedělá žebříčky žáků, zajišťuje půjčování pomůcek, které rodiče žákovi nezajistili, konkrétně oceňuje a chválí nejen za dobré známky, ale i snahu, dobrý skutek, nabízí volnočasové aktivity, doučování a především se snaží komunikovat s rodiči, aby komunikace byla aktivní a efektivní. Dále je vhodné udržet a případně dle potřeby i rozšířit stávající systém sociální podpory, který je zajišťován nestátní neziskovým sektorem

Návrh opatření:

Vytvořit systém finanční podpory žáků ze sociálně znevýhodněného prostředí v rámci výchovně-vzdělávacích mimoškolních aktivit, realizovat proškolení pedagogických pracovníků a aktivit sdílení příkladů dobré praxe mezi školami navzájem. Zajistit finanční prostředky pro udržení i rozšíření činnosti nestátních neziskových organizací.

- **Specifický cíl 2.3.3 Podpora nadaných žáků**

Současný stav:

Cílem podpory nadaných žáků na ZŠ je podchycení projevů nadání již v mladším školním věku a poskytnutí specifické podpory, využití příležitosti a včasné zajištění spolupráce poradenského týmu při jeho dalším rozvoji nadání. K tomu je potřebné včas děti diagnostikovat a následně podporovat rozvoj jeho nadání. Práci s nadanými žáky plánuje podle agregovaných dat MŠMT zlepšit 78,9 % škol, v současné době je průměrné hodnocení organizace a průběhu vyučování zaměřené potřeby žáků se SVP a nadaných, hodnoceno 2,68 v rámci ORP. Děti mají touhu objevovat, ptát se, hledat, učit se nové informace a souvislosti založené na řešení problémových úloh. Individualizovaná a vnitřně diferencovaná výuka musí být pestrá, podnětná, pak umožňuje velkou aktivitu, samostatnost a činnost žáků. Vzdělávání musí splňovat rovnou rozšiřování, prohlubování a obohacování učiva nad rámec vzdělávacích programů. K problematice nadaných žáků se velmi často přistupuje s předsudky, dochází k zaměňování dvou kategorií nadaných dětí. Jedná se o nadané žáky (učit se může a chce), kteří se většinou snadno a rychle učí, vyznačují se kvalitní koncentrací, dobrou pamětí, vnitřní motivací k vykonávání činnosti, která je zajímavá. To jsou důležité faktory a stimulatory pro efektivní učení, a pokud jsou motivováni, dosahují vynikající výsledky v učení a bývají úspěšní. Volí se vhodné formy a metody práce, uskutečňuje se volitelnost skupin nebo jednotlivce podle pokročilosti i napříč ročníky. Mimořádně nadaných žáků (kteří se učit musí) je asi 2 % dětí, mají IQ diagnostikováno nad 130, velmi často mohou mít nějaká postižení, jedná se o tzv. dvojí výjimečnost, kdy žáci mají poruchy učení a chování, hyperaktivitu, poruchy autistického spektra, psychiatrickými problémy. Proto je velice důležité pracovat s třídními kolektivy, do kterých jsou tyto děti začleňovány. S přibývajícím věkem se u těchto dětí zvyšuje jejich sociální vnímavost, kdy si dobře uvědomují svoje přednosti i nedostatky a svoje postavení ve skupině vrstevníků, kdy se jejich mimořádné nadání může stát naopak i důvodem obdivu vrstevníků.

Potřeba změny stavu:

Při stávajících vysokých počtech žáků nelze uplatnit všechny vhodné metody a formy vhodné pro nadané žáky. Ve školách vznikají nejen nabídky zájmové činnosti, ale také kluby, kroužky pro práci s mimořádně nadanými žáky. Sleduje se i neformální vzdělávání v oblasti naplňování volného času jedince. Ze strany žáků se také očekává zapojení do projektů, zpracovávání úvah a esejí, vytváření ročníkových prací, zapojení do soutěží, účast na olympiádách v různých oborech. Proto finanční prostředky je nutné navýšit i na pomůcky, vybudování odborných učeben, učeben pro projektové práce, ICT techniku (tablety, e-učebnice). Důležitá je spolupráce mezi školami, předávání zkušeností, využití krajského metodika péče o nadané žáky, zřízení školního koordinátora pro podporu nadání, využít PPP a SPC při diagnostice a podpořit spolupráci se školním psychologem (přítomnost školního psychologa alespoň na 0,5 úvazku na každé škole). Školní psycholog nebo speciální pedagog by významně pomohl pedagogům při sestavování IVP, doporučoval by vhodné pomůcky, formy, metody práce s nadanými žáky. Psycholog může sledovat individuálně každého žáka v hodině, sledovat jeho vývoj, podílet se na hodnocení žáka, vést rozhovory s rodiči.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Řešením je zvýšit informovanost pedagogů o problematice těchto žáků, podpořit DVPP v oblasti diagnostiky a práce s nadanými žáky, totéž se týká i budoucích pedagogů, tedy studentů PdF UP. Zásadní je, aby včas došlo k odhalení nadaného a mimořádně nadaného žáka a byly pro něho vytvořeny ideální podmínky. Podpora nadaných žáků vyžaduje finanční podporu na zajištění asistentů pedagoga. V současné době lze získat dotaci na asistenta pro žáky s dvojí výjimečností, případně se SVP. Ve třídách s nadanými dětmi je velmi důležitý asistent, který pomůže pedagogovi při diferenciaci žáků, např. při skupinové práci.

Návrh opatření:

Tvorba a inovace aktivizačních metod a forem výuky, výukových objektů s individuálním postupem, proškolení pedagogických pracovníků a rodičů, realizace projektových aktivit se začleněním úkolů pro nadané děti ad.

• **Specifický cíl 2.3.4 Podpora integrace cizinců do škol**

Současný stav:

Žáci s odlišným mateřským jazykem (OMJ) patří do skupiny žáků, kteří mohou být ohroženi školním neúspěchem, často dosahují horších výsledků a také předčasně ukončují vzdělávací systém. Jejich znalost českého jazyka je velmi omezená nebo vůbec žádná, a proto potřebují výraznou jazykovou podporu, která se ale v současné době nedostává všem žákům. Prvotní překlenutí jazykové bariéry je převážně založeno na dobročinnosti a ochotě učitelů, kteří žáky doučují ve svém volném čase nebo na samotném zajištění výuky českého jazyka rodiči dítěte mimo školu. Velkou překážkou je pro tyto žáky i nové sociokulturní prostředí. Se vzděláním cizinců souvisí otázky jazykové, pedagogické, ale i otázky práv nároků sociální integrace a rovnosti přístupů a to nejen ke vzdělání. V přístupu ke vzdělání nikdo není diskriminován kvůli rase, etnickému původu, jazyku, náboženství ani politickému přesvědčení. Přijetí žáka je spojeno s jeho zařazením do ročníku po zjištění a zhodnocení znalostí, dovedností a aktivit předchozích vědomostí. Vytvořením vyrovnávacího plánu a adaptací žáka cizince na školní prostředí se poskytuje prvotní podpora. Z agregovaných dat MŠMT vyplývá, že současné průměrné hodnocení poskytování výuky českého jazyka cizincům je 1,23 v rámci ORP. V období 2016-2018 plánuje zlepšení 31,6 % škol. V současné době nejvíce chybí vytvoření vzdělávacího obsahu předmět Český jazyk jako druhý cizí jazyk a ten zařadit do RVP, tak aby ho poté mohly školy použít ve svých ŠVP. Jazyková příprava a podpora by měla začít již v předškolním věku. Integrace cizinců vyžaduje zlepšení metodické podpory pedagogů, proškolení pedagogů a jejich příprava na výuku žáků s OMJ, včetně studentů pedagogických fakult a budoucích pedagogů, vytvoření vzdělávacích a metodických materiálů. Samotná škola v rámci možností, přizpůsobuje výuku žákům, tj. podporuje jazykové dovednosti, učí správně používat jazyk, rozumět a komunikovat. Zároveň pracuje na atmosféře ve třídách a vztazích mezi jednotlivými žáky, snaží se předcházet problémům plynoucím z předsudků a xenofobie. Rozvíjí interkulturní senzitivu, tzn. citlivost k odlišnému vnímání světa, kultury, školy i sebe samého. Využívá určité metodické podpory např. sdružení META ve formě informačního portálu. Proto je velmi potřebné i zlepšení koordinace, vytvoření jednotné koncepce a propracovaného systému výuky češtiny a podpory žáků s OMJ, přestože existují již metodická doporučení a byla zřízena pozice krajského koordinátora pro tuto oblast. S tím souvisí i nedostatek finančních prostředků a velký počet žáků ve třídách. Chybějící finance by se mohly využít na asistenta pro tyto žáky a zajistit jim i doučování. Školská zařízení by měla být posílena o školní psychology a sociální pedagogy. Přínosná by byla úzká spolupráce speciálních poradenských zařízení se školami, zejména v oblasti preventivních opatření týkajících se klimatu ve třídě i škole, adaptace cizinců, prevence jejich vyloučení z kolektivu nebo šikany,

	vzájemné porozumění náboženských otázek. Integrace cizinců vyžaduje i diagnostické nástroje pro žáky s OMJ. Problematická je i spolupráce a nedostatečná komunikace s rodinou, většinou nemluví česky, velmi potřebný by byl tlumočník pro určité jazykové komunity (spolupráce s UP) a zajištění sociálních pracovníků, kteří by cizincům pomáhali řešit problémy při přesídlení do nové země a orientovat se v novém prostředí. Potřebují kvalitní informace i formy podpory a poradenství, které jim umožní překonat kulturní, jazykovou a informační bariéru. Důležitá je informovanost rodičů cizinců prostřednictvím webových stránek MŠMT, krajů a případně obcí v potřebných jazykových verzích. <u>Návrh opatření:</u> Zmapování současné situace, tvorba vzdělávacích a výukových materiálů, finance na nákup vhodných pomůcek a materiálů pro výuku češtiny jako cizího jazyka, realizace DVPP pedagogů a asistentů zaměřených na integraci cizinců a na výuku češtiny jako cizího jazyka, zajištění školního psychologa nebo speciálního pedagoga, případně sociálního pedagoga (asistenta), zajištění tlumočnických služeb, finanční podpora doučování češtiny na školách mimo hlavní vyučování (např. kroužek), případně realizace mimoškolních aktivit, vytvoření e-learningového kurzu češtiny pro cizince. Na úrovni školských poradenských zařízení vzniká potřeba pořízení diagnostických nástrojů a proškolení pracovníků v jejich užívání a péči o cizince.
Vazba na povinná a doporučená opatření (téma) dle Postupů MAP	Tento cíl zcela rozvíjí povinné opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.
Indikátory	Počet školních koordinátorů pro podporu nadání Počet proškolených pedagogických pracovníků Počet proškolených rodičů Počet zrealizovaných mimoškolních aktivit (sdílení zkušeností, doučovací kroužky atd.) Počet individuálních akcí se školním psychologem Počet žáků využívajících kompenzační a speciální pomůcky, Počet technických úprav škol Počet sociálně znevýhodněných žáků čerpajících podporu na školní akce Počet nabízených kvalitních seminářů a dlouhodobých vzdělávacích programů Počet aktivit zaměřených na sdílení dobré praxe Počet výukových materiálů pro výuku češtiny jako cizího jazyka

Priorita	2 Inkluzivní vzdělávání
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 2.4 – Podpora vzdělávání pedagogických pracovníků</u> <i>Specifický cíl 2.4.1 Začlenění problematiky vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením do pregraduálních programů připravujících pedagogické pracovníky MŠ a ZŠ</i> <u>Současný stav:</u> V souladu s novelou školského zákona a v návaznosti na situaci ve společnosti, kde dochází k jasnému a výraznému vyčlenění oblastí, kde se obyvatelstvo potýká s vážnými ekonomickými, ale i sociálními problémy, je žádoucí ve velmi krátkém období v rámci konceptu příprav přípravy pedagogů na tuto situaci reagovat. Stávající příprava pedagogů sice již má v rámci obsahu vzdělávání začleněnu problematiku práce s jedinci se specifickými potřebami, ale toto pojetí vychází z dnes již neplatné legislativní úpravy, a je tedy žádoucí přímo zařadit problematiku sociálního vyloučení do pregraduálních programů připravujících pedagogické pracovníky. <u>Potřeba změny stavu:</u> Problematika vzdělávání dětí ze skupin a lokalit ohrožených sociálním vyloučením je velmi specifická a pedagogičtí pracovníci MŠ a ZŠ potřebují získat nejen základní teoretické poznatky, ale i seznámit se s příklady dobré praxe, tak aby byli schopni v situacích, kdy musí tuto problematiku řešit zvolit takové postupy, které nejen nenaruší proces inkluze, ale naopak budou jeho podporou. Další oblasti, ve které pedagogičtí pracovníci nutně v současnosti potřebují získat adekvátní a dostatečné množství odborných poznatků, doporučení a postupů, je v implementaci dle nově v zákoně zavedených podpůrných opatření, tak aby nejen přesně věděli, na jaké podpůrné opatření žáci mají nárok, ale hlavně, aby s ním uměli pracovat, a to opět ve prospěch všech aktérů inkluze. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Z výše uvedených důvodů je žádoucí inovovat stávající vzdělávací programy připravující budoucí pedagogické pracovníky v MŠ a ZŠ tak, aby byli schopni ihned po nástupu do pedagogické praxe pracovat v intencích novely školského zákona. <u>Návrh opatření:</u> Vytvoření nových a inovace stávajících pregraduálních vzdělávacích programů pro (budoucí) učitele na fakultách vzdělávajících učitele (ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci). <i>Specifický cíl 2.4.2 Další vzdělávání pedagogických pracovníků MŠ a ZŠ pro podporu při začleňování dětí s potřebou podpůrných opatření</i> <u>Současný stav:</u> V souladu s novelou školského zákona a v návaznosti na situaci ve společnosti, kde dochází k jasnému a výraznému vyčlenění oblastí, kde se obyvatelstvo potýká s vážnými ekonomickými, ale i sociálními problémy, je žádoucí ve velmi krátkém

období v rámci konceptu příprav přípravy pedagogů na tuto situaci reagovat. Stávající příprava pedagogů sice již má v rámci obsahu vzdělávání začleněnu problematiku práce s jedinci se specifickými potřebami, ale toto pojetí vychází z dnes již neplatné legislativní úpravy a je tedy žádoucí přímo zařadit problematiku sociálního vyloučení do pregraduálních programů připravujících pedagogické pracovníky. Další oblasti, ve které pedagogičtí pracovníci nutně v současnosti potřebují získat adekvátní a dostatečné množství odborných poznatků, doporučení a postupů je v implementaci dle nově v zákonu zavedených podpůrných opatření, tak aby nejen přesně věděli, na jaké podpůrné opatření žáci mají nárok, ale hlavně aby s ním uměli pracovat a to opět ve prospěch všech aktérů inkluze.

Potřeba změny stavu:

Z výše uvedených důvodů je žádoucí inovovat stávající kurzy dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků či vytvořit nové kurzy DVPP a to v takovém spektru, aby pokryly všechny potřebné oblasti související s novelou školského zákona.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Proškolení pedagogové budou schopni adekvátně reagovat na individuální potřeby dětí s různým typem speciálně vzdělávacích potřeb, budou schopni využívat adekvátní podpůrná opatření a pracovat s dětmi využívající speciální a kompenzační pomůcky. Budou orientováni v aktuální tematice i současné legislativě vztahující se ke společnému vzdělávání.

Cílové skupiny dalšího vzdělávání na úrovni předškolního, základního i středního vzdělávání:

- ředitelé škol a jejich zástupci
- výchovní poradci
- školní metodici prevence
- asistenti pedagoga
- třídní učitelé
- vyučující jednotlivých předmětů
- ostatní pedagogičtí pracovníci

Rámcové okruhy témat v oblasti „Společného vzdělávání“:

- formy individuální práce s žákem,
- úpravy učiva a různé modely vyučování,
- organizace výuky,
- varianty hodnocení žáků,
- všechna speciálně pedagogická témata informující o jednotlivých speciálních vzdělávacích potřebách,
- spolupráce s rodinou,
- mimoškolní aktivity na podporu vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami atd..

Dalšími tématy vhodnými pro DVPP jsou tolerance – přijetí odlišnosti a sociální klima školy a třídy. Vhodné bude rovněž proškolení v ucelených metodikách zohledňujících individuální přístup k žákovi – např. metodika Začít spolu. Pedagogičtí pracovníci budou potřebovat kromě metodických vzdělávacích programů také programy zaměřené na sdílení a výměnu zkušeností a supervizní podporu. Využít lze nabídky vzdělávacích institucí akreditovaných MŠMT a jejich programů dalšího vzdělávání. Jedná se například o NÚV Praha, NIDV Praha, Schola servis, PPP a SPC Olomouckého kraje a řadu dalších.

Při výběru konkrétního vzdělávacího tématu je nutné vždy zohlednit vzdělávací potřeby konkrétního pedagoga nebo pedagogického sboru školy ve vazbě na danou skladbu

	žáků třídy a školy a jejich vzdělávací potřeby. Optimálně bude vypracován plán dalšího vzdělávání pro příslušný školní rok ve vazbě na analýzu potřeb pedagogů, změnu složení žáků školy a evaluaci plánu předcházejícího. Je vhodné, aby se na plánu vzdělávání i při jeho evaluaci spolupodílel ředitel školy s výchovným poradcem a metodikem prevence. <u>Návrh opatření:</u> Vytvoření nových a inovace vzdělávacích programů pro učitele (ve spolupráci s Univerzitou Palackého v Olomouci či dalšími institucemi DVPP s akreditací MŠMT.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Tento cíl zcela rozvíjí povinné opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem.
Indikátory	Počet nových/inovovaných pregraduálních vzdělávacích programů, Počet nových/inovovaných kurzů dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků Počet proškolených pedagogických pracovníků Počet nových/inovovaných metodických materiálů pro učitele

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.1 – Rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.1.1 Rozvoj čtenářské pregramotnosti dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti čtenářské pregramotnosti</i> <u>Současný stav:</u> Čtenářská gramotnost je celoživotně se rozvíjející vybavenost člověka vědomostmi, dovednostmi, schopnostmi, postoji a hodnotami potřebnými pro užívání všech druhů textů v různých individuálních i sociálních kontextech. Problematika čtenářské gramotnosti je velice často vztahována k pregramotnosti. Gramotnost v preprimárním vzdělávání (tzv. pregramotnost) je charakterizována rozvojem předgramotnostních dovedností v předškolním věku. O pregramotnosti se mluví v souvislosti s dítětem, kdy je respektována aktivní úloha při objevování světa a psané kultury. Obecně lze říci, že mateřské školy z důvodu nedostatku finančních prostředků nejsou dostatečně vybaveny kvalitní literaturou a dalšími multimédii. <u>Potřeba změny stavu:</u> Zlepšení materiálně technických podmínek pro rozvoj čtenářské pregramotnosti a aktivní přístup pedagogů podnítí děti k vybudování vztahu ke čtení. Je třeba prohloubit spolupráci s knihovnami, nabízet dětem atraktivní aktivity spojené se čtením – besedy, kampaně apod. a zapojit rodiče dětí do těchto aktivit a také rozšířit znalosti pedagogů v oblasti čtenářské (pre)gramotnosti. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Mateřská škola má za úkol vytvoření základu, na kterém může první třída v základní škole lépe stavět vlastní čtenářské dovednosti. Díky novému pojetí poroste funkce rodiny a vzdělávací význam mateřské školy, tedy zejména u dětí z málo podnětného rodinného prostředí. Dítě tohoto věku napodobuje dospělé osoby a snaží se přijít na princip komunikace, čtení a psaní. Tyto objevené dovednosti používá při svých hrách. Literárně a komunikačně podnětné prostředí napomáhá dítěti při získávání pozitivního postoje dítěte ke čtení a psaní, tím vytváří předpoklad pro školní úspěšnost. <u>Návrh opatření:</u> Realizace aktivit na podporu čtenářské gramotnosti ve spolupráci s rodiči a zapojením veřejnosti, další vzdělávání pedagogických pracovníků. <i>Specifický cíl 3.1.2 Rozvoj čtenářské gramotnosti žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti čtenářské gramotnosti</i> <u>Současný stav:</u> Čtenářská gramotnost zahrnuje zvládnutí prosté schopnosti číst v technickém slova smyslu, tedy dovednost, kterou žák ZŠ získává hned na počátku plnění povinné školní docházky (zvládnutí této úrovně je klíčové zvláště u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami), a především schopnost porozumět textům, jež se vztahují k nejrůznějším

situacím ve škole i mimo ni, schopnost přemýšlet o jejich smyslu a umění vykládat je. Zvládnutí zvláště této podoby čtenářské gramotnosti je dnes klíčové, a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení. Je totiž zřejmé, že veškeré vědomosti a dovednosti je v dnešní době třeba vidět z perspektivy jejich využitelnosti v reálném životě, z perspektivy uplatnění ve společnosti i úžeji na trhu práce. Zvládnutí čtenářské gramotnosti je proto klíčové pro zajištění školní úspěšnosti žáka (a to ve většině vzdělávacích oblastí RVP) a jeho dalšího osobního rozvoje. I přes tento evidentní fakt však existují zásadní rozdíly v zakotvení čtenářské gramotnosti v ŠVP jednotlivých škol a především v materiálních i formálních podmínkách jejího uplatňování a rozvoje.

Potřeba změny stavu:

Z agregovaných dat vyplývá, že školy vyžadují podporu za účelem rozvoje implementace čtenářské gramotnosti v rámci ŠVP – 76,5 %, rozvoje základních znalostí a dovedností žáků s ohledem na bazální práci s textem (od prostého porozumění textu k vyhledávání titulů v knihovně podle jejich potřeb) – 79,4 % či možnosti pravidelného nákupu aktuální beletrie a další literatury či multimédií k rozvoji čtenářské gramotnosti na 1. i 2. stupni základní školy – 79,4 %.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

S ohledem na klíčovou roli čtenářské (pre)gramotnosti při zvládání dalších vzdělávacích oblastí RVP a podporu, již vyžadují základní školy pro její naplňování, je třeba dosáhnout pozitivního obratu v těchto oblastech: Zajištění širší implementace čtenářské gramotnosti do školních vzdělávacích programů (podpora školních koordinátorů ŠVP) a morálně (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe) materiálních (mzdové prostředky k zajištění plnění hodin, k personálnímu zajištění pedagogického dozoru v čtenářských koutcích, k vedení čtenářských dílen apod., dále prostředky k nákupu literatury, multimediálních nosičů, techniky, učebních pomůcek a materiálů a specifických pomůcek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) podmínek úspěšného vzdělávání žáků ZŠ v oblasti čtenářské gramotnosti; Zvládnutí základních čtenářských dovedností u žáků základních škol včetně přípravných tříd, a to počínaje eliminací problémů s porozuměním čtenému textu až po získání dovednosti samostatného rozšiřování okruhu informací získávaných ze čteného slova v rámci vyhledávání dalších zdrojů, ať už jde o klasická tištěná či moderní informační a komunikační média. S ohledem na potřebu pozitivního obratu v této oblasti je nezbytné i zajištění přístupu (nákup) k aktuální beletrii a další literatuře či multimédiím; Zajištění dostatečné morální (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe) i materiální (mzdové prostředky k zajištění plnění hodin, k personálnímu zajištění pedagogického dozoru v čtenářských koutcích, k vedení čtenářských dílen apod., dále prostředky k nákupu literatury, multimediálních nosičů, techniky, učebních pomůcek a materiálů) podpory pedagogických pracovníků vzdělávajících žáky ZŠ v základní čtenářské gramotnosti. S ohledem na potřebu pozitivního obratu v této oblasti je nezbytná podpora směrem k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků (DVPP). Zvyšování pozitivní angažovanosti žáků a především jejich rodičů (zákonných zástupců) na procesu osvojování čtenářských dovedností vyplývající z narůstajícího pochopení klíčové role těchto kompetencí pro školní úspěšnost (např. projektovými dny s podílem rodičů, zapojení rodičů do aktivit sdílení dobré praxe apod.).

Opatření:

Za cílem pozitivního obratu v oblasti čtenářské gramotnosti na základních školách je třeba přijmout opatření jak pro co nejpreciznější implementaci čtenářské gramotnosti do školních vzdělávacích programů, tak pro zajištění morálně materiálních podmínek úspěšného vzdělávání žáků ZŠ této v oblasti klíčových kompetencí. Fakticky to znamená co nejlepší zvládnutí základních čtenářských dovedností u žáků základních škol a to včetně přípravných tříd na odpovídající úrovni stupni vzdělávání a to i ve vazbě na zvyšování pozitivní angažovanosti těchto žáků i jejich rodičů

(zákonných zástupců).

Návrh opatření:

Pro podporu rozvoje čtenářské gramotnosti je vhodné realizovat tyto aktivity: podpora školních koordinátorů ŠVP za cílem zajištění širší implementace čtenářské gramotnosti do školních vzdělávacích programů, DVPP – vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe pro pedagogy pracující s žáky v oblasti čtenářské gramotnosti, zajištění materiálních podmínek pro rozvoj čtenářské gramotnosti – mzdové prostředky k zajištění plnění hodin, k personálnímu zajištění pedagogického dozoru v čtenářských koutcích, mzdové prostředky k vedení čtenářských dílen apod. Dále prostředky k nákupu literatury, multimediálních nosičů, techniky, učebních pomůcek a materiálů a specifických pomůcek pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami) apod., zajištění prostředků k nákupu aktuální beletrie a další literatury či multimédií, osvětová činnost mezi rodiči/zákonnými zástupci (zvyšování pozitivní angažovanosti rodičů na procesu osvojování čtenářských dovedností u žáků).

- **Specifický cíl 3.1.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti čtenářské (pre)gramotnosti**

Současný stav:

Čtenářská gramotnost zahrnuje nejen zvládnutí prosté schopnosti číst v technickém slova smyslu, tedy dovednost, již žák ZŠ získává hned na počátku plnění povinné školní docházky (zvládnutí této basální úrovně je klíčové zvláště u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami), ale také jednoduché dešifrování a porozumění textu a především schopnost porozumět textům, jež se vztahují k nejrůznějším situacím v životě, ve škole i mimo ni. Aktivity dětí a žáků ve volnočasových činnostech mají napomoci k vytváření schopnosti přemýšlet o smyslu textů a vést k umění je vykládat. Zvládnutí zvláště této podoby čtenářské gramotnosti je dnes klíčové a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení. Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění jeho školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje. *Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015-2020* a „*Strategie vzdělávání 2020*“ uvádí, že je třeba cíle i obsah vzdělávání lépe přizpůsobit budoucím trendům. Podpořit spolupráci škol a školských zařízení pro zájmové vzdělávání při rozvoji nadání včetně nabídky soutěží a stimulačních mimoškolních aktivit (odborná soustředění, přípravné kurzy, on-line vzdělávání, zájmová činnost aj.) nebo zvyšování efektivity a inovace obsahu dalšího vzdělávání pedagogů (tedy i volnočasových) patří k dlouhodobým záměrům, protože je jednou z cest jak rozvíjet vzdělávání žáků a zkvalitňování výuky v oblasti různých gramotností. *Strategie základních gramotností* uvádí, že úspěšnému rozvíjení obou základních gramotností stojí v cestě i názor, že utváření čtenářské a matematické gramotnosti je prakticky výlučně odpovědností učitelů českého jazyka a literatury a matematiky nebo zaměřování postojů ke čtení s kognitivními dovednostmi potřebnými při práci s textem apod. Jedním z důležitých úkolů v příštím období proto bude překonat mylné názory a extrémní přístupy ke gramotnostem a jejich rozvíjení. Je důležité budovat konsenzuální pojetí i lepší porozumění cílům a prostředkům při utváření základních gramotností s maximálním využitím i neformálního vzdělávání. MAS se opírají o celorepublikové strategické dokumenty i v oblasti vzdělávání. Dokumenty v oblasti školství mají čtenářskou a matematickou gramotnost jako cílový požadavek, jako součást prvního bodu (Služby pro všechny generace- rozvoj školství- podpora školních aktivit). Podle nich lze čtenářskou gramotnost považovat za jednu ze „soft skills“ (komunikační dovednosti verbální, neverbální, písemné ústní...).

Potřeba změny stavu:

Čtenářská gramotnost zahrnuje nejen zvládnutí prosté schopnosti číst v technickém slova smyslu, tedy dovednost, již žák ZŠ získává hned na počátku plnění povinné

školní docházky (zvládnutí této basální úrovně je klíčové zvláště u žáků se speciálními vzdělávacími potřebami), ale také jednoduché dešifrování a porozumění textu a především schopnost porozumět textům, jež se vztahují k nejrůznějším situacím v životě, ve škole i mimo ni. Aktivita dětí a žáků ve volnočasových činnostech (Knihovny, SVC, DDM aj.) mají napomoci k vytváření schopnosti přemýšlet o smyslu textů a vést k umění je vykládat. Zvládnutí zvláště této podoby čtenářské gramotnosti je dnes klíčové a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení. Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění jeho školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude dosaženo):

Výsledky mezinárodních srovnávacích výzkumů (nejnověji šetření PIAAC zveřejněné v roce 2013) dokládají celkově nízkou (a zhoršující se) úroveň základních dovedností absolventů nematuritních oborů (zejména ve čtenářské gramotnosti), kteří například v průměru vykazují přibližně stejnou úroveň čtenářské gramotnosti jako absolventi základního vzdělání.

K hlavním problémům v oblasti čtenářské gramotnosti dětí a žáků v rámci neformálního vzdělávání patří zejména:

- 1) Nedostatečné materiálové vybavení moderními informačními technologiemi pro práci v zájmových skupinách zabývajících se rozvojem čtenářských dovedností a pro práci s nadanými, nedostatečné finanční prostředky také na doplňování knihovních fondů vhodnou a aktuální literaturou.
- 2) Nedostatečná podpora provázání vzdělávání v základním školství a zájmového (neformálního) vzdělávání včetně knihoven pro implementaci čtenářské gramotnosti do běžného života a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení.
- 3) Chybějící motivační workshopy a jiná DVPP pro pedagogy, pedagogy volného času a pracovníky knihoven vedoucí k motivaci pedagogů směrem k inovaci a práci s novými technologiemi a metodami.
- 4) Chybějící podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání pro zlepšování čtenářské gramotnosti např. specializovanými činnostmi nejen v pravidelných kroužcích, kurzech, ale i v soutěžích nebo na soustředěních zabývajících se danou oblastí.
- 5) Nedostatečné nebo nevhodné vzdělávací programy pro pedagogické pracovníky a studenty středních a vysokých škol s pedagogickým zaměřením, reagující na aktuální literární směry.
- 6) Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – když se člen dramatického kroužku hlásí na konzervatoř nebo vedoucí na táborech na pedagogickou fakultu apod.) Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.

Návrh opatření:

Pro lepší dešifrování obsahu textu a především schopnost porozumět textům, jež se vztahují k nejrůznějším situacím v životě, ve škole i mimo ni jsou často klíčové aktivity dětí a žáků ve volnočasových činnostech. Literárně-dramatické činnosti mohou napomoci k vytváření schopnosti přemýšlet o smyslu textů a vést k umění je vykládat. Zvládnutí zvláště této podoby čtenářské gramotnosti je dnes klíčové a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení. Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje dětí a žáků, při vhodném výběru střední nebo vysoké školy. Proto je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a kurzy zaměřující se na oblast čtenářské gramotnosti. S tím souvisí také potřeba

zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí a tedy nákup moderních technologií, ale i zajištění osvětových materiálů a další forem propagace. Je nutné systémově zviditelňovat neocenitelnou a nedoceněnou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení mnoha cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětovným „zvýhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských i mimoškolských (knihovny) volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, které plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také nejlepší primární prevencí.

V souhrnu je tedy vhodné realizovat tyto činnosti:

- 1) Inovace vybavení i menších školských zařízení pro zájmové vzdělávání a knihoven moderními informačními technologiemi aby rozvoj čtenářské gramotnosti mohl probíhat ve spolupráci se školami jako rovnocennými partnery.
- 2) Vytvoření systému kurzů DVPP pro oblast využívání moderních technologií pedagogů (včetně pedagoga volného času, pracovníky knihoven) k rozvoji čtenářské gramotnosti.
- 3) Vytvoření vzdělávacích a metodických materiálů pro oblast čtenářské gramotnosti ve volnočasových aktivitách a aktivitách knihoven.
- 4) Vytvoření osvětových materiálů a dalších propagačních ukazujících význam volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání.
- 5) Právní zajištění u organizací jako je OSA, INTERGRAM, DILIA aj., že lze využívat díla pro veřejnou prezentaci výsledků zájmového vzdělávání bez poplatků za užití díla
- 6) Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení a knihoven jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů
- 7) Využití regionální sítě středisek volného času, domů dětí a mládeže a knihoven jako center spolupráce základních, středních škol a dalších subjektů a jako základní síť primární prevence

• **Specifický cíl 3.1.4 Podpora spolupráce škol a knihoven**

Současný stav:

Knihovny jsou veřejné instituce, střediska knihovnických a informačních služeb. Zabezpečují všeobecný a rovný přístup všem občanům a institucím ke kulturním hodnotám a informačním zdrojům bez rozdílu. Knihovny zpřístupňují své knihovní fondy (knihy, periodiky, audio CD, zvukové knihy, tematické kufříky, elektronické knihy, čtečky elektronických knih a další), zabezpečují přístup k vlastním elektronickým databázím nebo licencovaným databázím umístěným na internetu a nabízí řadu dalších služeb (vzdělávacích, volnočasových). Školní a předškolní zařízení velmi úzce spolupracují s knihovnami a využívají jak výpůjčky knihovních dokumentů, tak nabídku vzdělávacích (besedy, lekce informační výchovy a další) a volnočasových aktivit (výtvarné dílny, herní kluby, zážitkové akce a další). Primární vzdělávací instituce (MŠ, ZŠ) nemají dostatečné finanční prostředky pro nákup vhodného, správně diverzifikovaného a co do množství potřebného knihovního fondu.

Potřeba změny stavu:

V rámci prohlubování spolupráce vzdělávacích institucí s knihovnami je potřeba zajistit dostatečný počet kvalitních vzdělávacích programů (besedy, lekce informační výchovy) jak pro děti a žáky, tak pro pedagogické pracovníky. Je nutné vytvořit vhodný, dostatečně obsáhlý a moderní knihovní fond k zabezpečení podpory čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků v rámci primárního vzdělávacího procesu. Knihovny mohou ve spolupráci s primárními vzdělávacími institucemi vytvořit specializovaný knihovní fond v dostatečně potřebném množství (cca 30 svazků u každého titulu

	– 100 až 200 titulů) a s aktuálním výběrem autorů, žánrů a témat vhodných pro rozvoj čtenářské (pre)gramotnosti dětí a žáků v rámci základní i rozšířené výuky literatury. Tento fond (konkrétní tituly) by si pak mohly jednotlivé školy, třídy, skupiny vypůjčit a pracovat s ním v rámci jednotlivých tříd jako s celkem a tím také umožnit přístup každému žáku třídy k požadovanému knižnímu titulu. Ve spolupráci s knihovnami je dále možné realizovat i nadstavbové a doplňující vzdělávací programy (besedy, lekce informační výchovy apod.) reagující na požadavky vzdělávacích programů MŠ a ZŠ a rovněž na požadavky jednotlivých pedagogických pracovníků ve vazbě na primární vzdělávání v oblasti literatury a českého jazyka. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Realizací cíle dojde k zefektivnění využívání knihovního fondů s ohledem síťování potřeba škola a nabídky knihovny. Spolupráce s knihovnami může výrazně zvýšit zájem dětí o čtení, knihovny pro děti a pedagogy mohou pořádát zajímavé akce, např. Březen – měsíc čtenářů, Noc s Andersenem, besedy se spisovateli. Organizace dalších doprovodných akcí (např. Obal si svoji knihu, výtvarné dílny, soutěže apod.) zvyšuje zájem dětí o pravidelné návštěvy knihovny jako instituce. Významnou měrou přispěje ke zlepšení stavu i realizace vzdělávacích akcí a workshopů pro pedagogy mateřských a základních škol ze strany knihoven. Realizací doplňkových vzdělávacích akcí, včetně lekcí informační výchovy, tak bude vytvořena úzká vazba mezi primárním vzdělávacím programem a neformálním vzděláváním reagující na požadované primární vzdělávací cíle RVP jednotlivých škol." <u>Návrh opatření:</u> V oblasti podpory spolupráce škol a knihoven je třeba přijmout taková opatření, která povedou k sémanticky provázanému nákupu knižních titulů mezi knihovnami a školami, vytváření a realizaci vzdělávacích akcí pro děti a žáky mateřských a základních škol a v neposlední řadě i pro pedagogické pracovníky. Vytváření sítí mezi školami a knihovnou za cílem propojování nabídky knihovny a titulů užívaných ve vzdělávacím procesu školami regionu. Nákup knižních titulů s ohledem na vzdělávací akce pro děti a žáky. Vytváření a realizace vzdělávacích akcí pro pedagogy mateřských a základních škol v oblasti čtenářské gramotnosti. Vyvážení a realizace vzdělávacích akcí podporujících čtenářskou gramotnost pro děti a žáky ze stran knihoven.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita – silná vazba Opatření 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání – silná vazba Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – silná vazba <u>Doporučená opatření (témata) MAP:</u> Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků Rozvoj funkční gramotnosti (literární, numerická, dokumentová)
Indikátory	Počet aktivit realizovaných v MŠ a ZŠ na podporu čtenářské (pre)gramotnosti Počet společných aktivit škol a dalších subjektů na podporu čtenářské gramotnosti (společné projekty s knihovnami) Počet aktivit škol se zapojením veřejnosti (rodičů, obyvatel) a knihoven

Počet zakoupených knih a multimédií
Počet proškolených pedagogů MŠ a ZŠ a pracovníků knihoven
Počet podpořených škol/počet škol zapojených do realizace projektů podporujících rozvoj čtenářské gramotnosti
Počet podpořených pedagogických pracovníků (počet pedagogů realizujících dělenou výuku),
Počet pedagogů realizujících čtenářské dílny/koutky
Počet inovovaných ŠVP
Počet inovovaných pomůcek k rozvoji čtenářské gramotnosti (tematické plány, metodické listy apod.)
Počet pořízených pomůcek k rozvoji čtenářské gramotnosti (počet zakoupených titulů, multimediálních nosičů, vzdělávacích programů apod.)
Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogy
Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem,
Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání a gramotnosti,
Počet připravovaných programů čtenářské (pre)gramotnosti
Počet titulů pořízených knihovnických publikací
Počet dětí účastnících se aktivit na podporu čtenářské gramotnosti

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.2 – Rozvoj matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.2.1 Rozvoj matematické pregramotnosti dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti matematické pregramotnosti</i> <u>Současný stav:</u> Matematická pregramotnost je podporována v rámci ŠVP pro předškolní vzdělávání. Pedagogové mateřských škol rozvíjí své znalosti v oblasti matematické pregramotnosti zejména účastí na dalších vzděláváních v dané oblasti a samostudiem. S matematickou pregramotností úzce souvisí funkční gramotnost numerická, tedy dovednost manipulovat s čísly, aplikovat aritmetické operace na údaje obsažené v různých materiálech, grafech, tabulkách apod. Matematická (pre)gramotnost, spolu s čtenářskou (pre)gramotností, patří k základům, na kterých vyrůstají další kompetence potřebné pro občana 21. století. Rozvojem přípravného stádia na úrovni pregramotnosti bude dítě po ukončení docházky do mateřské školy lépe připraveno na přechod na základní školu, což zvyšuje jeho šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. <u>Potřeba změny stavu:</u> Z analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov vyplývá, že problémy, se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou: · Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti · Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro rozvoj, vzdělávací materiály · Nezáměr ze strany žáků a rodičů · Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku · Řídké používání nových učebních metod · Složitá zastupitelnost pedagoga především na menších školách <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Vzhledem k potřebnosti zlepšení kvality vzdělávání v oblasti matematické pregramotnosti (MPG) (příp. základů numerické gramotnosti) dětí by mělo dojít ke zlepšení v těchto oblastech, ve kterých školy ORP Přerov dle agregovaných dat spatřují největší rezervy: - Nedostatek finanční podpory pro rozvoj matematické pregramotnosti (76,5 %) - Nedostatek interaktivních metod pro rozvoj MPG (68, 9 %) Dle agregovaných dat školy na konci chtějí dosáhnout následujícího stavu: Škola disponuje dostatečným technickým a materiálním zabezpečením pro rozvoj matematické pregramotnosti (88,9 %), Učitelé využívají poznatky v praxi a sdílejí dobrou praxi (80 %), Ve škole jsou využívány interaktivní metody a pomůcky v oblasti rozvoje matematické pregramotnosti (77,8 %). <u>Návrh opatření</u> Provést úpravy ŠVP pro PV na základě obsahové úpravy RVP pro PV pro podporu matematické pregramotnosti a funkční gramotnosti. Zvýšit kompetence učitelů MŠ

v oblasti matematické pregramotnosti a funkční gramotnosti formou kvalitních seminářů a kurzů DVPP a jiných efektivních dlouhodobých forem vzdělávání. Zvýšit motivaci pedagogů k rozšiřování kvalifikace finančním ohodnocením. Přijmout organizační opatření na MŠ v oblasti navýšení financí pro suplování za pedagogy zvyšující si kvalifikaci. Vybavit školy kvalitními a moderními učebními pomůckami, dostupnou literaturou a výukovým softwarem. Navýšení počtu financovaných hodin práce vedoucích metodických sdružení matematiky pro spolupráci učitelů školy a sdílení dobré praxe. Sdílet dobrou praxi s učiteli jiných škol prostřednictvím regionálního metodika matematiky. Podpořit a ohodnotit práci pedagogů s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti MPG. Podpořit rozvoj zájmových útvarů zaměřených na matematickou logiku, logické hry apod.

• ***Specifický cíl 3.2.2 Rozvoj matematické gramotnosti žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti matematické gramotnosti***

Současný stav:

Matematická gramotnost (MG) je schopnost jedince poznat a pochopit roli, kterou hraje matematika ve světě, dělat dobře podložené úsudky a proniknout do matematiky tak, aby splňovala jeho životní potřeby jako tvořivého, zainteresovaného a přemýšlivého občana (Zdroj: Národní strategie podpory základních gramotností v základním vzdělávání). V současné době zaznamenáváme trend klesající úrovně matematické gramotnosti žáků ukončujících základní vzdělání. Je proto třeba zdůraznit význam základních gramotností, zavést potřebná opatření. Předpokladem dobré výuky matematiky je vedle odbornosti také schopnost zapojit „mezipředmětové vztahy“, zaujmout a motivovat žáky ke studiu matematiky zajímavou prezentací vyučované látky, zvládat nové technologie. S matematickou gramotností úzce souvisí funkční gramotnost numerická, tedy dovednost manipulovat s čísly, aplikovat aritmetické operace na údaje obsažené v různých materiálech, grafech, tabulkách apod. Tato dovednost je pro praktický život velmi důležitá a ne vždy je jí věnována dostatečná pozornost. Matematická gramotnost, spolu s čtenářskou gramotností, patří k základům, na kterých vyrůstají další kompetence potřebné pro občana 21. století. Zlepšením úrovně gramotností u všech skupin žáků se zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Podporu rozvoje matematické gramotnosti zvolili zástupci základních škol jako prioritu číslo tři. V rámci hodnocení současného stavu je daná oblast hodnocena nejhůře, pod krajským i republikovým průměrem, slovní hodnocení odpovídá označení Rozvíjející se oblast.

Potřeba změny stavu:

Z analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov vyplývá, že problémy, se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti
- Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro rozvoj, vzdělávací materiály
- Nezájem ze strany žáků a rodičů
- Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku
- Řídké používání nových učebních metod
- Složitá zastupitelnost pedagoga především na menších školách

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Zlepšení kvality vzdělávání v oblasti matematické a numerické gramotnosti žáků je jedním z předpokladů pro jejich další úspěšné uplatnění v osobním i profesním životě. K tomu je třeba zlepšení v těchto oblastech:

- Podpora matematického myšlení u žáků a vzbuzení zájmu o matematiku
- Zajištění dostatečného technického a materiálního zabezpečení na podporu a rozvoj matematické gramotnosti
- Podpora sdílení dobré praxe v oblasti MG mezi sebou i s učiteli jiných škol
- Zajištění ICT a interaktivních médií pro rozvoj MG
- Podpora individuální práce s žáky s mimořádným zájmem o matematiku
- Podpora rozvoje znalostí učitelů 1. i 2. stupně v rozvíjení znalosti v oblasti MG a její využívání ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury)
- Podpora zajištění aktuální literatury, multimédia pro rozvoj MG na 1. i 2. stupni ZŠ
- Komunikace mezi organizátory soutěží MŠMT (DDM, SVČ) a školami v oblasti soutěží a podpory nadaných dětí
- Podpora mimovýukových akcí zaměřených na MG včetně společenské poptávky.

Návrh opatření:

Provést úpravy ŠVP pro ZV na základě obsahové úpravy RVP pro ZV pro podporu matematické a funkční gramotnosti. Zvýšit kompetence učitelů ZŠ v oblasti matematické a funkční gramotnosti formou kvalitních seminářů a kurzů DVPP a jiných efektivních dlouhodobých forem vzdělávání. Zvýšit motivaci pedagogů k rozšiřování kvalifikace finančním ohodnocením. Přijmout organizační opatření na ZŠ v oblasti navýšení financí pro suplování za pedagogy zvyšující si kvalifikaci. Zřídit odborné učebny vybavené moderními technologiemi a udržovat je dlouhodobě na úrovni odpovídající trendům. Vybavit školy kvalitními a moderními učebními pomůckami, dostupnou literaturou a výukovým softwarem. Navýšení počtu financovaných hodin práce vedoucích metodických sdružení matematiky pro spolupráci učitelů školy a sdílení dobré praxe. Sdílet dobrou praxi s učiteli jiných škol prostřednictvím regionálního metodika matematiky. Podpořit a ohodnotit práci pedagogů s žáky se speciálními vzdělávacími potřebami v oblasti MG (pravidelné odpolední hodiny). Podpořit a hodnotit práci pedagogů s žáky s mimořádným zájmem o matematiku (pravidelné odpolední hodiny). Zvýšit časovou dotaci pro rozvoj MG možností půlit hodinu matematiky. Organizovat matematické soutěže pouze pro ZŠ různé úrovně a obtížnosti s cílem „zažít úspěch“. Podpořit rozvoj zájmových útvarů zaměřených na matematickou logiku, logické hry apod.

- ***Specifický cíl 3.2.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti matematické (pre)gramotnosti***

Současný stav:

V současné době zaznamenáváme trend klesající úrovně matematické gramotnosti žáků ukončujících základní vzdělání. Je proto třeba zdůraznit význam základních gramotností, zavést potřebná opatření, změnit názory na postavení matematiky. Důležité je pro zlepšení úrovně matematické gramotnosti také zapojit „mezipředmětové vztahy“, zaujmout a motivovat žáky ke studiu matematiky zajímavou prezentací vyučované látky, zvládat nové technologie, využít pro dosažení cíle např. i neformální vzdělávání, např. kurzy a soutěže pro rozvoj nadaných. S matematickou gramotností úzce souvisí funkční gramotnost numerická, tedy dovednost manipulovat s čísly, aplikovat aritmetické operace na údaje obsažené v různých materiálech, grafech, tabulkách apod. Tato dovednost je pro praktický život velmi důležitá a ne vždy je jí věnována dostatečná pozornost. Neformální vzdělávání se aktivně oblastí matematické (pre)gramotnosti zabývá, je zde však velký prostor pro zlepšení nabízených aktivit a jejich zkvalitnění. Knihovny v rámci neformálního vzdělávání neposkytují specifické formy rozvoje matematické (pre)gramotnosti dětí a žáků.

Ve svém knihovním fondu však disponují základní literaturou, kterou by bylo možné k podpoře vzdělávání v této oblasti využít. Pracovníci knihoven nejsou odborně vzděláni ani proškoleni k zabezpečení přímého vzdělávání nebo podpory vzdělávání v oblasti matematické (pre)gramotnosti.

Potřeba změny stavu:

Z analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov a z výstupů pracovních skupin vyplývá, že problémy, se kterými se neformální vzdělávání nejčastěji potýká, a je třeba je řešit, jsou:

- Nedostatečné materiálové vybavení moderními informačními technologiemi pro práci v zájmových skupinách zabývajících se rozvojem čtenářských dovedností a pro práci s nadanými – chybějící finanční prostředky
- Nedostatečná podpora provázání vzdělávání v základním školství a zájmového (neformálního) vzdělávání pro implementaci matematické gramotnosti do běžného života a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení
- Chybějící motivační workshopy a jiné DVPP pro pedagogy, aby byli motivováni pro inovaci a pro práci s novými technologiemi
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání pro zlepšování matematické gramotnosti např. specializovanými činnostmi nejen v pravidelných kroužcích, kurzech, ale i v soutěžích nebo na soustředěních zabývajících se danou oblastí
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – když se člen radioamatérského kroužku hlásí na elektrotechnickou školu nebo vedoucí na táborech na pedagogickou fakultu apod.). Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.

V návaznosti na spolupráci se vzdělávacími institucemi (MŠ, ZŠ) je nutné dovybavit potřebnou odbornou literaturou a dalšími specializovanými výukovými prostředky a pomůckami také knihovny. Vybudovat vhodné prostory a zajistit podnětné prostředí pro další rozvoj matematické (pre)gramotnosti. Vybavit je potřebnou digitální prezentační technikou (interaktivní tabule, výpočetní technika a další). Zajistit nebo vyškolit kvalifikované lektory z řad pracovníků knihovny, pedagogických pracovníků nebo dalších externích subjektů pro zabezpečení rozvoje matematických znalostí. Doplnit odbornou literaturu se zaměřením na vzdělávání v oblasti matematické (pre)gramotnosti.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Pro lepší matematickou gramotnost, především v kontextech osobních, vzdělávacích i praktických, např. ve vztahu k finanční gramotnosti, které se vztahují k nejrůznějším situacím v životě, ve škole i mimo ni, jsou často klíčové aktivity dětí a žáků ve volnočasových činnostech. Činnosti rozvíjející logické myšlení mohou napomoci aplikovat aritmetické operace na údaje obsažené v různých materiálech, grafech, tabulkách apod. Tato dovednost je pro praktický život velmi důležitá a ne vždy je jí věnována dostatečná pozornost. Zlepšením úrovně gramotností u všech skupin žáků se zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Proto je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a soutěže zaměřující se na oblast matematické gramotnosti. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí – nákup moderních technologií, zajištění osvětových materiálů a další forem propagace apod.

Je nutné systémově zviditelňovat neocenitelnou a nedoceněnou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení mnoha cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. „zvyšování“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, která plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také nejlepší primární prevencí. Je také potřebné udržet zájem dětí a žáků o matematické vědy, umožnit jim věnovat se rozvoji svých znalostí a tím je podpořit v rámci primárního vzdělávání i budování osobního a odborného rozvoje v rámci dalšího vzdělávání.

Návrh opatření:

Je potřebné realizovat zejména tyto aktivity:

- Inovace vybavení i menších školských zařízení pro zájmové vzdělávání moderními informačními technologiemi aby rozvoj matematické a čtenářské gramotnosti mohl probíhat ve spolupráci se školami jako rovnocennými partnery
- Vytvoření systému kurzů DVPP pro oblast využívání moderních technologií pedagogů (včetně pedagogů volného času)
- Vytvoření vzdělávacích a metodických materiálů pro oblast matematické (např. finanční) gramotnosti ve volnočasových aktivitách
- Vytvoření osvětových materiálů a dalších propagačních ukazujících význam volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání pro plnění vzdělávacích cílů
- Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů
- Využití regionální sítě středisek volného času a domů dětí a mládeže jako center spolupráce základních, středních škol a dalších subjektů a jako základní síť primární prevence

• ***Specifický cíl 3.2.4 Podpora popularizačních aktivit v oblasti matematiky***

Současný stav:

V současné době zaznamenáváme trend klesající úrovně matematické gramotnosti žáků ukončujících základní vzdělání. Je proto třeba zdůraznit význam základních gramotností, zavést potřebná opatření. Předpokladem dobré výuky matematiky je vedle odbornosti také schopnost zapojit „mezipředmětové vztahy“, zaujmout a motivovat žáky ke studiu matematiky zajímavou prezentací vyučované látky, zvládat nové technologie. Matematická gramotnost, spolu s čtenářskou gramotností, patří k základům, na kterých vyrůstají další kompetence potřebné pro občana 21. století. Zlepšením úrovně gramotností u všech skupin žáků se zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Podporu rozvoje matematické gramotnosti zvolili zástupci základních škol jako prioritu číslo tři. V rámci hodnocení současného stavu je daná oblast hodnocena nejhůře, pod krajským i republikovým průměrem, slovní hodnocení odpovídá označení Rozvíjející se oblast.

Potřeba změny stavu:

Z analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov vyplývá, že problémy, se kterými se školy v této oblasti nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti
- Nedostatečné technické a materiální zabezpečení pro rozvoj, vzdělávací materiály
- Nezájem ze strany žáků a rodičů

- Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku
- Řídké používání nových učebních metod
- Složitá zastupitelnost pedagoga především na menších školách

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Popularizace matematiky je jedním z předpokladů pro zlepšení kvality vzdělávání v oblasti matematické a numerické gramotnosti žáků a pro jejich další úspěšné uplatnění v osobním i profesním životě. K tomu je třeba zlepšení v těchto oblastech:

- Systematické podporování matematického myšlení u žáků a vzbuzení zájmu o matematiku
- Zajištění dostatečného technického a materiálního zabezpečení na podporu a rozvoj matematické gramotnosti
- Podpora sdílení dobré praxe v oblasti MG mezi sebou i s učiteli jiných škol
- Zajištění ICT a interaktivních médií pro rozvoj MG
- Podpora individuální práce s žáky s mimořádným zájmem o matematiku
- Podpora rozvoje znalostí učitelů 1. i 2. stupně v rozvíjení znalosti v oblasti MG a její využívání ve výuce (kurzy dalšího vzdělávání, studium literatury)
- Podpora zajištění aktuální literatury, multimédií pro rozvoj MG na 1. i 2. stupni ZŠ
- Zlepšení komunikace mezi organizátory soutěží MŠMT (DDM, SVČ) a školami v oblasti soutěží a podpory nadaných dětí
- Podpora mimovýukových akcí zaměřených na MG včetně společenské poptávky

Návrh opatření:

Je potřebné realizovat zejména tyto aktivity:

- Při úpravě ŠVP pro ZV na základě obsahové úpravy RVP pro ZV pro podporu matematické a funkční gramotnosti zdůraznit jejich důležitost jako základ technických a ekonomických oborů a nedílnou součást přírodovědných oborů
- Zvýšit kompetence učitelů ZŠ v oblasti popularizace matematické a funkční gramotnosti formou DVPP
- Vytvořit učební materiály, které vysvětlí důležitost matematické a funkční gramotnosti pro různé obory lidské činnosti (DUMy, pracovní listy)
- Vytvořit propagační materiály o důležitosti matematické a funkční gramotnosti pro život
- Organizovat a propagovat mimovýukové aktivity spojené s rozvojem matematické a funkční gramotnosti (soutěže, soustředění, zájmové útvary, školní projekty...)
- Motivovat žáky k zapojení se do aktivit spojených s rozvojem MG (ceny, medializace a zohlednění úspěšných žáků při postupu na SŠ)
- Zlepšit spolupráci rodiny a školy, zapojit aktivní rodiče do organizací soutěží a mimovýukových aktivit, pořádat semináře pro rodiče...
- Koordinovat akce spojené s popularizací aktivit v oblasti MG prostřednictvím regionálního metodického sdružení

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Tento cíl dílčím způsobem rozvíjí povinné opatření MAP 3 <i>Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem</i> . Rozvíjí doporučené opatření MAP <i>Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)</i> a také dílčím způsobem rozvíjí průřezová a volitelná opatření MAP <i>Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků a Rozvoj funkční gramotnosti (literární, numerická, dokumentová)</i> .
Indikátory	Počet proškolených pedagogů a lektorů volného času v oblasti matematické a funkční gramotnosti Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogy (volného času) se zaměřením na matematickou a funkční gramotnost Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro podporu matematické a funkční gramotnosti Počet podpořených zájmových útvarů (čtenářských klubů, klubů zábavné logiky apod.) Počet uspořádaných soutěží v oblasti matematické a funkční gramotnosti Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání a gramotnosti Počet zapojených subjektů do aktivit/projektů v rámci podpory matematické gramotnosti Počet absolventů aktivit neformálního vzdělávání v oblasti matematické (pre)gramotnosti Počet titulů odborné literatury Počet vybudovaných prostor/učeben

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.3 – Zvýšení jazykových kompetencí dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.3.1 Rozvoj jazykových kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti jazykových kompetencí</i> <u>Současný stav:</u> U dětí předškolního věku by měl být prioritně kladen důraz na rozvoj mateřského jazyka, tj. důraz na jazykový a komunikační vývoj v češtině. Současně je třeba podporovat logopedickou péči v mateřských školách. Situace pro výuku cizích jazyků v mateřských školách je nepříznivá. Chybí legislativní opora, vhodná metodika, kvalitní a kvalifikovaní vyučující a v neposlední řadě i ucelené didaktické materiály. Na rozdíl od teoretických diskusí, kde se stále vedou spory o vhodnosti výuky cizích jazyků v mateřských školách (a kde jsou shledávána mnohá pro i proti), je mnoho mateřských škol, které se z vlastní iniciativy, či spíše v důsledku rodičovského zájmu, cizojazyčnými "výukovými" programy předškoláků již delší dobu zabývají. Výuka cizích jazyků v mateřských školách obvykle probíhá formou placených nadstandardních aktivit nebo zájmových kroužků. Výuka je často vedena externím lektorem. Schopnost komunikovat v cizích jazycích reprezentuje vysokou přidanou hodnotu k portfoliu znalostí a dovedností multilingvního jedince. Jedinec schopný komunikovat v několika jazycích má několikanásobně vyšší šanci získat lukrativní uplatnění na pracovním trhu. Pro svého zaměstnavatele se stává neocenitelným klíčovým odborníkem, a to nejen v komunikaci se zahraničními partnery. Přístup k profesně odborným informacím, které jsou v každém oboru primárně dostupné především v angličtině, může znamenat pro firmu obrovskou konkurenční výhodu. Na úrovni rodiny pak svým vlastním příkladem jedinci hovořící více jazyky obvykle též vedou své děti ke studiu jazyků, preferují pro ně základní školy s rozšířeným jazykovým vzděláním a neváhají investovat do jazykového vzdělávání svých dětí nemalé finanční částky, ať již na nákup jazykového softwaru či v podobě investic do individuálních jazykových kurzů. První setkání se s cizím jazykem již v předškolním věku, a to formou hry, může výrazně podnítit zájem dětí o další studium cizích jazyků. Není rozhodující, kolik se toho dítě naučí, ale to, že získá motivaci a zájem o vyučování cizího jazyka ve škole, a tak přijme výuku dalšího jazyka jako přirozenou, užitečnou, přínosnou a prospěšnou činnost nejen v době jeho dalšího vzdělávacího procesu. Aktuálně je třeba zvýšit kvalifikovanost pedagogických pracovníků mateřských škol, zajistit vhodné materiálně technické vybavení, moderní didaktické pomůcky pro výuku cizích jazyků, případně upravit školní vzdělávací programy MŠ tak, aby výuka cizích jazyků mohla být poskytována všem dětem bezúplatně v průběhu výchovně vzdělávacího procesu. Dle agregovaných dat jsou jazykové kompetence v ORP oblastí, ve které je třeba největší intervence a rozvoje. Nejčastěji školy plánují dle agregovaných dat zlepšovat tyto oblasti: • Ve škole existuje jazykově podnětné prostředí, 70,6% • Škola disponuje dostatečným technickým materiálním zabezpečením pro výuku cizích jazyků, 76,5 %

- Ve škole jsou využívána interaktivní média, informační a komunikační technologie v oblasti rozvoje jazykové gramotnosti, 70,6%
- Škola pravidelně nakupuje aktuální učebnice, cizojazyčnou literaturu, multimédia pro rozvoj jazykové gramotnosti, 76,5 %

Za nejvýznamnější překážky v oblasti jazykových kompetencí dle agregovaných dat školy v ORP uvádějí tyto překážky:

- Nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj příslušné gramotnosti (k personálnímu zajištění pedagogického dozoru koutků, volně otevřených učeben, k možnému půlení hodin, k inovaci a výměně učebních pomůcek k rozvoji gramotností, k zajištění dostatečného počtu těchto pomůcek apod.), 47,1%
- Nízká časová dotace pro rozvoj příslušné gramotnosti mimo výuku, 5,9%

Potřeba změny stavu:

Je potřebné dále rozvíjet podporu a rozšíření logopedické péče pro děti mateřských škol. Podporovat rozvoj mateřského jazyka a rozvoj schopností dětí komunikovat v cizích jazycích, a to i u dětí se specifickými vzdělávacími potřebami.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Úpravou legislativy, zvýšením kvalifikace pedagogických pracovníků a zlepšením materiálně technického vybavení pro výuku cizích jazyků dojde ke zkvalitnění výuky dětí již v předškolním věku, bude zvýšen jejich zájem o další studium cizích jazyků na základní, příp. střední škole, budou položeny základy jejich budoucího lepšího uplatnění na trhu práce.

Návrh opatření:

V MŠ je vhodné realizovat hravou formou aktivity vedoucí ke schopnosti dětí komunikovat v mateřském jazyce, příp. v jazyce cizím. Do těchto aktivit je vhodné zapojit i rodiče, kteří mohou poskytovat potřebnou zpětnou vazbu dětem doma. Dále je potřebné dovybavit MŠ didaktickými pomůckami pro výuku cizích jazyků a proškolen pedagogické pracovníky v oblasti didaktiky mateřského a cizího jazyka a v rámci vlastní znalosti cizího jazyka.

- ***Specifický cíl 3.3.2 Rozvoj jazykových kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti jazykových kompetencí***

Současný stav:

Z agregovaných dat je přitom zřejmé, že za největší problém při jazykovém vzdělávání považují školy nedostatek stabilní finanční podpory pro rozvoj jazykové gramotnosti; jde především o personální zajištění pedagogického dozoru jazykových koutků či volně otevřených učeben, o kýžené a častější půlení hodin, o co nejnovější učební pomůcky apod. Z potřeb škol rovněž vyplývá, že by přivítaly mít možnost pracovat s větším množstvím cizojazyčné literatury ve školních knihovnách, či pracovat ve více materiálně a personálně podpořených jazykových kroužcích, jež přispívají nemálo k rozvoji jazykové gramotnosti žáků.

Potřeba změny stavu:

Schopnost komunikovat v cizích jazycích reprezentuje vysokou přidanou hodnotu k portfoliu znalostí a dovedností multilingvního jedince. Jedinec schopný komunikovat v několika jazycích má několikanásobně vyšší šanci získat lukrativní uplatnění na pracovním trhu. Pro svého zaměstnavatele se stává neocenitelným klíčovým odborníkem, a to nejen v komunikaci se zahraničními partnery. Přístup k profesně odborným informacím, které jsou v každém oboru primárně dostupné především v angličtině, může znamenat pro firmu obrovskou konkurenční výhodu. Na úrovni

rodiny pak svým vlastním příkladem jedinci hovořící více jazyky obvykle též vedou své děti ke studiu jazyků, preferují pro ně základní školy s rozšířeným jazykovým vzděláním a neváhají investovat do jazykového vzdělávání svých dětí nemalé finanční částky, ať již na nákup jazykového softwaru či v podobě investic do individuálních jazykových kurzů. První setkání se s cizím jazykem již v předškolním věku, a to formou hry, může výrazně podnítit zájem dětí o další studium cizích jazyků. Není rozhodující, kolik se toho dítě naučí, ale to, že získá motivaci a zájem o vyučování cizího jazyka ve škole, a tak přijme výuku dalšího jazyka jako přirozenou, užitečnou, přínosnou a prospěšnou činnost nejen v době jeho dalšího vzdělávacího procesu. Rozvoj jazykových kompetencí dětí a žáků je nyní zaměřen především na oblasti postupného osvojování jazyka, získávání a předávání informací, sdělování názorů, zvládnutí běžných pravidel mezilidské komunikace, samostatnému získávání informací z různých zdrojů či k pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude dosaženo):

Pro pozitivní obrát v této oblasti je třeba se zaměřit především na:

- nákup učebních pomůcek a literatury,
- rozšíření individualizace výuky cizích jazyků,
- možnosti častějšího půlení hodin,
- podpoře kroužků rozvíjejících jazykové kompetence žáků nad rámec vlastního povinného vyučování.

Zcela specifickým úsekem jazykového vzdělávání je pak aktuální či spíše ve střednědobém horizontu klíčová podpora systematizace přístupů k výuce češtiny jakožto cizího jazyka pro žáky základních škol, jejichž mateřským jazykem není jazyk český. Zde je třeba věnovat podporu především:

- tvorbě a nákupu specializovaných vzdělávacích materiálů,
- proškolení pedagogických pracovníků v oblasti výuky češtiny jako cizího jazyka,
- realizaci vzdělávacích aktivit pro žáky-cizince v rámci výuky či v mimoškolních aktivitách.

Návrh opatření:

Dosáhnout výše uvedené a kýžené změny stavu však nebude ovšem možné bez podpory pedagogických pracovníků a to jednak pedagogických pracovníků – učitelů cizích jazyků (zde půjde především o inovace didaktických metod a nástrojů), jednak pedagogických pracovníků – „nejazykářů“. Zvláště u kategorie „nejazykářů“ schází v současné době především mentoring na škole ve vztahu k jazykovým gramotnostem (učitelé na školách nemají dostatečný časový prostor k systematickému dalšímu vzdělávání v oblasti jazykové gramotnosti a nejsou dostatečně motivováni k dalšímu rozvoji v této oblasti; v této oblasti ovšem školám citelně schází i pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj jazykové gramotnosti). Rozvoj potenciálu pedagogických pracovníků je proto třeba vnímat především s ohledem na podporu mentoringu, podporu systémové nabídky dalšího vzdělávání pro pedagogické pracovníky jazykáře i nejazykáře, či na vytvoření pozice samostatného pracovníka pro rozvoj jazykové gramotnosti. Je vhodný rozvoj zejména těchto aktivit:

- podpora nákupu cizojazyčné literatury do školních knihoven,
- podpora nákupu cizojazyčné literatury do školních knihoven,
- systémová finanční podpora půlených hodin,
- systémová podpora žáků se specifickými potřebami,
- podpora realizace zájmových kroužků a aktivit na podporu jazykového vzdělávání,
- podpora dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků.

• **Specifický cíl 3.3.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti jazykových kompetencí dětí a žáků**

Současný stav:

Jazyk, osvojení jazykových kompetencí je ve výchovně vzdělávacím procesu stěžejní. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazykové kompetence umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Užívání mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Cizí jazyk a Další cizí jazyk přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Při pravidelné činnosti v různých vzdělávacích oblastech nebo i nepravidelných aktivitách se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se děti a žáci učí interpretovat své pocity. Reakce na různé sociální, odborné a vztahové situace vyplývající z přirozených situací pomáhají dětem a žákům v zájmovém vzdělávání pochopit svoji roli a zorientovat se při vnímání okolního světa i sebe sama. Specifické postavení v rámci tohoto specifického cíle pak zaujímají veřejné knihovny, jež podporují aktivity neformálního vzdělávání v oblasti jazykových kompetencí dětí a žáků zejména zabezpečováním dostupnosti vhodného knihovního fondu s cizojazyčnou literaturou.

Potřeba změny stavu:

Zájmové (neformální) vzdělávání se potýká s problémy, u nichž je třeba dosáhnout pozitivního obratu, především v těchto oblastech:

- Nedostatečné materiálové vybavení moderními informačními technologiemi pro práci v zájmových skupinách zabývajících se rozvojem jazykových kompetencí a pro práci s nadanými – chybějící finanční prostředky.
- Nedostatečná podpora zájmového (neformálního) vzdělávání pro implementaci jazykových kompetencí do běžného života – celoživotní učení.
- Chybějící motivační workshopy a jiné DVPP pro pedagogy.
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti a významu oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání pro zlepšování jazykové kompetence např. specializovanými činnostmi nejen v pravidelných kroužcích, kurzech, ale i v soutěžích nebo na soustředěních zabývajících se danou oblastí.
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – když se člen dramatického kroužku hlásí na konzervatoř nebo vedoucí na táborech na pedagogickou fakultu apod.) Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.
- Nedostatečně obsáhlý knihovní fond s cizojazyčnou literaturou pro vzdělávání cílové skupiny žáků MŠ a ZŠ, a to jak pro samotné děti a žáky, či jejich rodiče, tak také pro pedagogické pracovníky realizující výuku jazyků.
- Nedostatečná kapacita sad jednotných cizojazyčných titulů světové literatury umožňující společné vzdělávání v rámci celých tříd nebo skupin. Je třeba, aby takovéto sady byly dostupné v knihovně pro všechna vzdělávací zařízení, a to jak formou prezenčních, tak absenčních výpůjček.

- Zcela scházející či nedostatečná kapacita vzdělávacích prostor pro realizaci výukových aktivit neformálního vzdělávání v oblasti jazykových kompetencí dětí a žáků včetně odpovídajícího vybavení audiovizuální a prezentační technikou.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude dosaženo):

Odstranění překážek rozvoje volnočasových aktivit neformálního vzdělávání v jazykových kompetencích dětí a žáků je třeba dosáhnout pomocí změn v těchto oblastech:

- zajištění vzdělávacích programů pro volnočasové pedagogy se zaměřením na využití všech forem komunikace k rozvoji osobnosti dětí a žáků (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe)
- materiální – prostředky k nákupu techniky, učebních pomůcek multimediálních nosičů a materiálů, včetně specifických pomůcek pro žáky se speciálními potřebami (např. nadaní)
- finanční - možnost pracovat s dětmi i v menších skupinkách (mzdové prostředky na pedagogy volného času), možnost získání prostředků na převádění dětí ze škol na volnočasové aktivity i pro školské státní organizace (SVČ, DDM), nejen pro nestátní.
- spolupráce základních škol včetně přípravných tříd se školskými zařízeními pro zájmové vzdělávání na rozvoji jazykových kompetencí prostřednictvím pravidelné činnosti a specifických forem volnočasových činností (např. pobytové akce)
- zlepšování pozitivní angažovanosti rodičů (zákonných zástupců), dětí a žáků na rozvoji jazykových kompetencí
- zajištění dostatečně pestrého a hlavně dostupného knihovního fondu (včetně celých sad cizojazyčných titulů pro celé skupiny a třídy MŠ a ZŠ) moderní i klasické cizojazyčné literatury umožňující rozvoj jazykových dovedností nejen dětí a žáků, ale i jejich rodičů a pedagogických pracovníků.

Návrh opatření:

Volnočasové aktivity dětí a žáků jsou často klíčové, mají především vést k schopnosti porozumět textům, jež se vztahují k nejrůznějším situacím v životě, ve škole i mimo ni. Rozvíjet literárně-dramatické činnosti, které mohou vytvářet schopnost přemýšlet o smyslu textů a vést k umění je vykládat. Další jazykové činnosti pomáhají snižovat jazykové bariéry a přispívají tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Poznáváním odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice rozšiřovat vědomosti. Je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a kurzy zaměřující se na danou oblast. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí a tedy nákup moderních technologií, ale i zajištění osvětových materiálů a další forem propagace. Je nutné systémově zviditelňovat neocenitelnou a nedoceněnou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení mnoha cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětovným „zvýhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, které plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také nejlepší primární prevencí.

Je zejména vhodná realizace těchto aktivit:

- Inovace vybavení i menších školských zařízení včetně knihoven pro zájmové vzdělávání moderními informačními technologiemi aby rozvoj jazykových kompetencí mohl probíhat ve spolupráci se školami jako rovnocennými partnery
- Vytvoření systému kurzů DVPP pro oblast využívání moderních technologií

pedagogy (včetně pedagoga volného času)

- Vytvoření osvětových materiálů a dalších propagačních ukazujících význam volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání včetně knihoven jakožto přirozeného centra rozvíjení čtenářské gramotnosti
- Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení a knihoven jako opory pro plnění vzdělávacích cílů
- Využití regionální sítě středisek volného času, domů dětí a mládeže a knihoven jako center spolupráce základních, středních škol a dalších subjektů a jako základní síť primární prevence

• **Specifický cíl 3.3.4 Podpora aktivit mezinárodní spolupráce škol**

Současný stav:

Mezinárodní spolupráce škol vedoucí ke zvyšování jazykových kompetencí dětí není obvykle realizována na úrovni mateřských škol, neboť děti v předškolním věku nemají znalosti cizího jazyka na takové úrovni, která by vedla k aktivní komunikaci. Mezinárodní spolupráce škol probíhá až na úrovni základních škol. Populární aktivitou je spolupráce škol formou eTwinningu. Jedná se o aktivitu Evropské komise zaměřenou na online spolupráci mezi školami, vzdělávání a vzájemnou komunikace evropských učitelů realizovanou na portálu www.etwinning.net. Spolupráce škol je dále rozvíjena zejména formou zapojení se do mezinárodních programů (např. Comenius, Erasmus+, apod.). V roce 2015 mnoho základních škol využilo možnost zapojit se do výzvy č. 56 Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost, díky které byly finančně podpořeny jazykové kurzy pro pedagogy, zahraniční jazykové-vzdělávací pobyty pro žáky a shadowing pro učitele cizích jazyků, matematiky, přírodovědných a technických předmětů v zahraničí. Obecně lze konstatovat, že v případě dostatečných finančních prostředků mají školy o tyto projekty zájem.

Potřeba změny stavu:

U škol, které výše popsané aktivity realizují, je třeba tyto aktivity dále rozvíjet. Školám, které prozatím ještě se zahraničními školami nespolupracují, je třeba vytvořit podmínky – zejména finanční a materiálně technické.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Mezinárodní spolupráce škol výrazně rozvíjí jazykové kompetence žáků i pedagogů, je motivujícím prvkem ve výuce cizích jazyků. V rámci spolupráce škol bude dosaženo propojení formálního a neformálního vzdělávání, prohloubení znalostí žáků v odborných i jazykových předmětech, zvýšení povědomí o cizích kulturách, dojde k rozvoji sociálních a občanských kompetencí žáků. Pedagogové díky vzájemné spolupráci škol mohou sdílet své zkušenosti, vyučovací metody, jsou podporováni k dalšímu sebevzdělávání se.

Návrh opatření:

Pro rozvoj jazykových kompetencí žáků a pedagogů základních škol je třeba posílit mezinárodní spolupráci škol jakožto motivující prvek ve výuce cizích jazyků a prvek osobního rozvoje pedagogů. V rámci spolupráce škol je třeba přijmout opatření ke zvýšení propojení formálního a neformálního vzdělávání, k prohloubení znalostí žáků v odborných i jazykových předmětech, ke zvýšení povědomí o cizích kulturách apod. S ohledem na pedagogické pracovníky je třeba přijmout směřující z osvojování si nových zkušeností, vyučovacích metody a rozličných prvků dalšího sebevzdělávání a prohlubování didaktických kompetencí. Jsou vhodné zejména tyto aktivity:

- Zajistit prostředky pro zahraniční výjezdy žáků základních škol v rozsahu nejméně 5 vyučovacích dnů spojených s výukou v jazyce místa výjezdů

	a poznáváním místních reálií. • Zajistit prostředky pro zahraniční stáže učitelů cizích jazyků i nejazykářů (rozvoj částečné výuky nejazykových předmětů v cizím jazyce) a vedení škol jakožto klíčového momentu navázání a rozvoje spolupráce se zahraničními školami a vzdělávacími institucemi. • Zajistit prostředky pro náhradu nákladů spojených se zastupováním pedagogů účastnících se zahraničních výjezdů žáků či stáží učitelů a vedení škol. • Zajištění prostředků pro nákup literatury a PC vybavení s cílem zlepšení komunikace se zahraničními školami – videokonference apod.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita – silná vazba Opatření 2. Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání – silná vazba Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – slabá vazba <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj jazykových kompetencí dětí a žáků Rozvoj funkční gramotnosti (literární, numerická, dokumentová)
Indikátory	Počet aktivit realizovaných ve školách ke zvýšení jazykových kompetencí dětí Počet dětí podpořených v rámci aktivity Počet aktivit škol se zapojením veřejnosti (rodičů) Počet nově pořízených didaktických pomůcek pro výuku cizích jazyků Počet proškolených pedagogů MŠ a ZŠ prostřednictvím DVPP Počet zakoupených pomůcek zakoupených pomůcek výuky cizího jazyka a českého jazyka jakožto jazyka cizího Počet aktivit podporujících výuku cizích jazyků a českého jazyka jako jazyka cizího (včetně akcí popularizačních a osvětových) Počet žáků zapojených do půlené výuky cizího jazyka Počet volnočasových aktivit (kroužků) podporujících výuku cizího jazyka (popř. Českého jazyka jako jazyka cizího) Počet samostatných nově vytvořených pracovních pozic rozvíjejících jazykovou gramotnost Počet aktivit podporujících spolupráci a navazování spolupráce škol v oblasti výuky jazyků Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a knihovnách a jejich propojení s celým školským systémem, Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání Počet titulů cizojazyčné literatury Počet sad titulů cizojazyčné literatury Počet prostor pro realizaci jazykového vzdělávání Počet externích spolupracujících institucí Počet aktivit realizovaných ve školách v rámci spolupráce se zahraničními školami. Počet pedagogů účastnících se spolupráce, shadowingu apod.

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.4 – Zvýšení digitálních kompetencí dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.4.1 Rozvoj digitálních kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti digitálních kompetencí</i> <u>Současný stav:</u> Předškolní vzdělávání je jedním z hlavních cílů vzdělávání v České republice. Mateřské školy jsou v současné době vybaveny digitálními technologiemi v rámci možností přidělených finančních prostředků ze státního rozpočtu a od zřizovatele. <u>Potřeba změny:</u> Vzhledem k tomu, že současná moderní doba vyžaduje modernizaci celého vzdělávacího procesu, je nutné začít právě u předškolního vzdělávání, kdy pedagogové se stávají dětem vzorem a umí je nadchnout pro vzdělávání i formou hry. K tomu ovšem potřebují materiální zázemí a poradenství, díky němuž jsou schopni vycházet vstříc individuálním potřebám dětí. Rodiče si uvědomují nezastupitelnou úlohu rodiny ve vzdělávání. Je nezbytné zabývat se rozvojem digitální gramotnosti dětí předškolního věku a způsoby zakládání a výstavby jejich informačně technologických kompetencí v rámci přípravy na první stupeň základní školy. Teoretická část vymezuje některé základní pojmy, jako jsou digitální gramotnost, ICT gramotnost a další, zabývá se vývojovými specifiky dítěte předškolního věku a uvádí možnosti využití digitálních technologií v mateřské škole. Praktická část práce zajišťuje, jak jsou digitální technologie začleňovány do výchovy a vzdělávání dětí v mateřské škole. U dětí v předškolním věku se pak prakticky ověřuje formou práce na počítači a formou rozhovoru s dětmi popřípadě i s jejich rodiči, stupeň rozvoje informačně technologických kompetencí těchto dětí. Na základě zjištěných skutečností jsou vytýčeny směry pro další rozvoj informačně technologických kompetencí předškolních dětí. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Z výše uvedeného tedy vyplývá potřeba vynaložit úsilí na podporu mediálního vzdělávání a gramotnosti již v předškolním vzdělávání, zejména bezpečného a odpovědného používání digitálních technologií v předškolním vzdělávání. Vybízet učitele v zařízeních předškolního vzdělávání, aby si prostřednictvím základní odborné přípravy a průběžného profesního rozvoje sami osvojili digitální kompetence na dostatečné úrovni, včetně schopnosti používat informační a komunikační technologie pro účely výuky, a aby vypracovali účinné metody na podporu mediální gramotnosti od raného věku. Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků – zapojování do projektů na edukaci pedagogických pracovníků mateřských škol s digitálně-technologickou tematikou, podpora organizace prakticky zaměřených kurzů a seminářů s digitálně-technologickou tematikou, spolupráce a zapojení rodiny v rámci aktivit předškolních dětí směřujících k podpoře jejich rozvoji s ohledem na aktuální trendy v oblasti digitálních technologií. Zvýšenou pozornost věnovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol primárně zaměřených na děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Pedagog, dítě i rodič společně směřují ke stejnému cíli, tím je co nejlepší uplatnění dítěte ve společnosti.

• ***Specifický cíl 3.4.2 Rozvoj digitálních kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti digitálních kompetencí***

Současný stav:

Digitální kompetence jsou soubor vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot, které potřebujeme k sebejistému, kritickému a tvořivému využívání digitálních technologií při práci, v zaměstnání, při učení, ve volném čase i při zapojení do společenského života. Digitální kompetence jsou chápány jako průřezové klíčové kompetence, které umožňují dosahovat dalších klíčových kompetencí a souvisejí s mnoha dovednostmi pro 21. století, kterými by měl disponovat každý občan, aby se mohl aktivně uplatnit ve společnosti a na trhu práce. Jako takové jsou důležitou součástí základního vzdělávání v regionu, neboť neustále přibývá oblastí, ve kterých roste jejich význam. Pro lepší rozvoj digitálních kompetencí žáků a pedagogů v regionu je třeba se v základním školství zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, posílit další vzdělávání pedagogických pracovníků, zařadit do výuky inovativní metody, zvyšovat vnitřní motivaci žáků k rozvoji digitálních kompetencí. Důraz na potřebu a podporu rozvoje digitálních kompetencí je zmiňován v strategických dokumentech místní, regionální i nadregionální úrovně.

Potřeba změny stavu

Z výstupů pracovních skupin, z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov a analýzy strategických dokumentů vyplývá, že problémy se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou:

- a) v oblasti rozvoje digitálních kompetencí žáků
- Nevhodné (zastaralé) ICT
 - Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení včetně údržby
 - Malé povědomí o bezpečném a etickém využívání digitálních technologií
 - Nadvyžívání technologií žáky pro zábavu, jejich malé využití k vzdělávání
- b) v oblasti rozvoje oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků
- Nevhodné (zastaralé) ICT
 - Nedostatek financí na pořízení moderního ICT vybavení včetně údržby
 - Nedostatek časových možností k DVPP v oblasti digitálních kompetencí
 - Malé využívání ICT technologií ve výuce především v terénu

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Zvýšení digitálních kompetencí žáků a jejich využívání ve výuce i mimo ni je jedním z důležitých předpokladů pro lepší uplatnění žáků na trhu práce, získání vztahu žáků k vědě a technice, technologiím a pro získávání pracovních návyků. Pedagogickým pracovníkům zlepšení digitálních kompetencí přibližuje pestrou nabídku seminářů, studijních programů a vzdělávacích akcí vedoucích k získání oborových a didaktických kompetencí, které umožní pestrou a pro žáky zajímavou výuku a začlenění moderních digitálních technologií do výuky i života celé školy. K tomu je třeba zlepšení v těchto oblastech:

- a) rozvoj digitálních kompetencí pedagogických pracovníků
- Pedagogové využívají ICT učebnu nebo školní stolní počítače při výuce (nejen informatiky)
 - Pedagogové využívají školní mobilní ICT vybavení ve výuce (notebooky, netbooky, tablety, chytré telefony apod.)
 - Pedagogové se orientují v rámci svého předmětu ve volně dostupných zdrojích na internetu

b) rozvoj digitálních kompetencí žáků

- Žáci se učí učit s pomocí digitálních technologií, využívat otevřené vzdělávací zdroje a kombinované formy výuky, pracovat s informacemi
- Žáci se učí rozvíjet informatické myšlení
- Formální výuka se v oblasti rozvoje digitálních kompetencí žáků prolíná s neformálním vzděláváním a s informálním učením
- Žáci se učí etickému a bezpečnému využívání digitálních technologií

Návrh opatření:

Pro zlepšení digitálních kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol je nutné, aby žáci i pedagogičtí pracovníci měli možnost pracovat s moderním ICT vybavením. Jeho pořízení, provoz, softwarové vybavení a údržba je finančně velmi náročná. Současný způsob financování škol neumožňuje systematický nákup ICT vybavení. Finanční prostředky na jeho pořízení školy v současnosti čerpají z různých dotačních titulů a s finanční podporou tak školy nemohou vždy kalkulovat. Zároveň je velmi důležité motivovat pedagogické pracovníky ke vzdělávání v oblasti ICT a zvyšování digitálních kompetencí. Zvýšená úroveň digitálních kompetencí pedagogických pracovníků je předpokladem pro zvýšení využití ICT technologií ve výuce.

Bude vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Doplnění nabídky kurzů, seminářů a kvalifikačního studia v oblasti digitálních kompetencí
- Vytvoření/inovace vzdělávacích a metodických materiálů
- Zajistit budování a obnovu vzdělávací infrastruktury
- Podpořit inovační postupy, sledování, hodnocení a šíření jejich výsledků
- Financování pořízení vybavení a pomůcek
- Podpořit integraci digitálních technologií do výuky a do života školy
- Podpora spolupráce mezi pedagogy, školami a dalšími subjekty
- Zavádění kurzů, předmětů a jiných ucelených učebních celků zaměřených na získávání digitálních kompetencí
- Podpora školních soutěží
- Výměna informací mezi školami, setkávání koordinátorů ICT, semináře dobré praxe

• ***Specifický cíl 3.4.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků***

Současný stav:

Význam digitálních kompetencí se neustále zvyšuje, zasahují do stále více oblastí našeho života. To se promítá i do oblasti vzdělávání, kdy roste důraz na rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků. Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků je také na Přerovsku významně podporován aktivitami zájmového a neformálního vzdělávání, kdy neformální prostředí umožňuje rozvíjení digitální kompetence volnější formou dotazů, pozorování, imitace, pokusů. Pro rozšíření a zkvalitňování nabízených aktivit prostřednictvím zájmového a neformálního vzdělávání v oblasti využívání digitálních technologií je třeba zajistit vhodné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zlepšit odbornost vyučujících. Důraz na potřebu a podporu rozvoje digitálních kompetencí je zmiňován v strategických dokumentech místní, regionální i nadregionální úrovně. Také knihovny nabízejí aktivity neformálního vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků v rámci realizace lekcí informační výchovy. Zabezpečují přístup k digitálním databázím (vlastní, internetové), umožňují vyhledávání informací o knihovním fondu a vyhledávání informací na internetu (relevantnost, dostupnost).

Potřeba změny stavu:

Hlavními problémy v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků v rámci neformálního vzdělávání, které je třeba řešit, jsou:

- Nedostatečné materiálové vybavení moderními informačními technologiemi pro práci v zájmových skupinách a pro práci s nadanými – chybějící finanční prostředky
- Nedostatečná spolupráce škol a zájmového (neformálního) vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí, pro jejich uvedení do běžného života a to s ohledem na orientaci vzdělávání směrem ke koncepci celoživotního učení
- Chybějící motivační workshopy a jiné DVPP pro pedagogy, aby byli motivováni pro inovaci a pro práci s novými technologiemi
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti). Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje

K zabezpečení aktivit neformálního vzdělávání v knihovnách v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků je potřeba prohlubovat digitální a komunikační vědomosti pracovníků knihoven, zajistit jim odborné vzdělávací programy a kurzy. Dále zabezpečit přístup k vhodným a dostupným on-line zdrojům umístěným na internetu nebo ke specializovaným databázím distribuovaným na dalších médiích (DVD, video, zvuk a další) a doplnit odbornou literaturu se zaměřením na informační a digitální vzdělávání. Bude vhodné vybudovat vhodné prostory pro realizaci aktivit neformálního vzdělávání v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků a vybavit je potřebnou technikou a moderními digitálními technologiemi (interaktivní tabule, výpočetní technika a další). Ve spolupráci se školami se zaměřit na podporu informační gramotnosti dětí a žáků, např. formou lekcí informační výchovy, besed.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Digitální kompetence, rozvíjené také prostřednictvím zájmového a neformálního vzdělávání, mohou žákům pomáhat získat vztah k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, přiblížit nové oblasti zájmu, a to snadno přístupnou formou. Učí práci s informacemi, jak je vyhodnocovat, jak bezpečně využívat digitální technologie. Jsou jedním z důležitých předpokladů pro lepší uplatnění žáků na trhu práce. Výsledkem realizace podpůrných aktivit neformálního vzdělávání v knihovnách v oblasti digitálních kompetencí dětí a žáků je získání základních znalostí práce s informacemi dostupnými na internetu, v literatuře nebo on-line databázích. Osvojí si základní i rozšířené způsoby jejich získávání, prezentace a následné vyhodnocení relevantnosti nabízených výstupů. Aktivita podpoří primární vzdělávání a přinese dětem a žákům znalosti a zkušenosti využitelné v dalším vzdělávacím procesu i v dospělosti. Realizace cíle rovněž přispěje k osvojení pracovních návyků s moderními digitálními technologiemi, které mohou děti zúročit v dalších stupních primárního vzdělávání a v budoucím zaměstnání.

Návrh opatření:

V rámci opatření je třeba zlepšit materiální podmínky pro realizaci vzdělávacích aktivit, které budou realizovány v rámci rozvoje klíčových schopností a dovedností žáků základních škol, tedy i pro rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků. Zkvalitnění infrastruktury zájmového a neformálního vzdělávání dětí a mládeže a celoživotního učení mohou napomoci při osvojování si dovednosti využívat získané kompetence v reálných situacích. Digitální gramotnost je velmi potřebnou další kompetencí pro občana 21. století. Zlepšením její úrovně i za pomoci zájmového (neformálního)

	vzdělávání u všech skupin žáků se zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Proto je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a soutěže zaměřující se na tuto oblast. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí, tedy na nákup moderních technologií, zajištění osvětových materiálů a další forem propagace apod. Je nutné systémově zviditelňovat neocenitelnou a nedoceněnou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětným „zvýhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, která plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také nejlepší primární prevencí. Bude vhodné realizovat zejména tyto aktivity: • Otevřít zájmové vzdělávání novým metodám a způsobům učení prostřednictvím digitálních technologií • Zlepšit kompetence žáků v oblasti práce s informacemi a digitálními technologiemi také pomocí volnočasových činností • Rozvíjet infromatické myšlení žáků v praxi (kroužky, soutěže, akce) • Podpořit práci pedagogů volného času (zvýšit porozumění veřejnosti o významu neformálního vzdělávání) • Vytvořit systém vzdělávacích programů k novým technologiím pro pedagogy (rozvoj digitální gramotnosti a infromatického myšlení pedagogů) • Zajistit systém podporující rozvoj školských zařízení a knihoven pro zájmové vzdělávání v oblasti integrace digitálních technologií do výuky a do života • Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem <u>Doporučená opatření (témata) MAP:</u> Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO) <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků Rozvoj funkční gramotnosti (literární, numerická, dokumentová)
Indikátory	Počet podpořených mateřských škol zapojených do čerpání z MAP, IROP, ITI Počet projektů řešících investice do vybavení moderními digitálními pomůckami Počet proškolených pedagogů v oblasti ICT Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogy se zaměřením na ICT Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií Počet subjektů zapojených do společných aktivit/projektů Počet uspořádaných soutěží v oblasti ICT

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Počet zapojených subjektů do aktivit/projektů v rámci podpory ICT Počet proškolených pedagogů volného času/pracovníků knihoven Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogy volného času Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro (zájmové)neformální vzdělávání Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem Počet dostupných on-line databází Počet titulů pořízené odborné literatury Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání a gramotnosti Počet zapojených subjektů do aktivit/projektů v rámci digitální gramotnosti

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.5 – Podpora environmentální výchovy a vzdělávání dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.5.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti environmentální výchovy</i> <u>Současný stav:</u> Mateřské školy mají k dispozici školní zahradu, některé mají v knihovničce publikace o životním prostředí, ale většinou nemají žádné další vybavení a pomůcky určené pro environmentální výchovu. Problémem při uskutečňování environmentální výchovy je nedostatek finančních prostředků, málo informací, nedostatečná nabídka vzdělávání a příležitosti k získání zkušeností s environmentální výchovou a nezájem rodičů. V závěrech inspekčních zpráv se velmi často objevuje nevyhovující stav školních zahrad, což také směřuje k materiálovému oslabení environmentální výchovy. Environmentální výchova společně s ekonomickou a sociální oblastí tvoří základ pro rozvoj každé společnosti, vzdělávání a vzdělávací soustavy, i v ČR. Evropa 2020 má být nástrojem pro vytvoření inteligentní a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích, na ekologičtějším nakládání se zdroji, podporující začlenění, vykazující vysokou úroveň zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. Současný stav zmiňuje zejména potřebu zkvalitňování vzdělávání žáků na základních školách a studentů středních a vysokých škol v klíčových i odborných kompetencích, zvyšování jejich kreativity, technického uvažování a podnikatelských schopností, vyvolat vyšší zájem žáků, studentů a také jejich rodičů o studium technických a přírodovědných oborů a získání potřebných technických a řemeslných dovedností a znalostí (dokumenty Strategický plán statutárního města Přerova pro období 2014–2020 a Koncepce v oblasti školství pro léta 2013–2017), nicméně se základy environmentální výchovy je potřebné seznamovat děti již na úrovni mateřských škol. Pro rozvoj environmentálního vzdělávání je třeba se zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zařadit do výchovy inovativní metody, zvyšovat vnitřní motivaci dětí environmentální výchově a vzdělávání. <u>Potřeba změny stavu:</u> Školy by měly mít k dispozici školní zahrady, které budou funkčně materiálově vybavené (např. i venkovními učebnami), odpovídat bezpečnému používání a sloužit pro účely environmentální výchovy. Dále by měly mít k dispozici vnitřní prostory/učebny vhodně upravené a vybavené pro EVVO (příslušné výukové materiály, publikace o životním prostředí, vybavení a pomůcky určené pro environmentální výchovu apod.) Dále by se školám měly otevřít širší možnosti pro získání potřebného finančního krytí v oblasti environmentální výchovy. Důležité je posílení spolupráce se zájmovým a neformálním vzděláváním, mimoškolních aktivit v dané oblasti. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Je třeba, aby environmentální výchova v předškolním a školním vzdělávání byla na kvalitní, odpovídající úrovni ve vazbě na stanovené celorepublikové, regionální a místní cíle.

Návrh opatření:

Je potřebné realizovat zejména tyto aktivity:

- vybavení učeben a koutků (vnitřních i venkovních) v oblasti řemeslných a technických oborů, přírodovědných oborů, EVVO, vybavení digitálními technologiemi, vybavení laboratoří, odborných učeben, dílen, zahrad
 - zajištění učebnic, knih, videí, DVD, PC programů, technických výukových prostředků a pomůcek s tematikou EVVO
 - podpora mimoškolních aktivit v oblasti EVVO (semináře, soustředění, projekty...)
 - spolupráce se vzdělávacími a výzkumnými institucemi v oblasti EVVO
 - pestrá nabídka přírodovědných a polytechnických soutěží, exkurze
 - podpora a motivace k celoživotnímu vzdělávání
-
- ***Specifický cíl 3.5.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti environmentální výchovy***

Současný stav:

Environmentální vzdělávání, výchova a osvěta (EVVO) vychází z anglického termínu environmental education, kde environment znamená životní prostředí a education se chápe široce jako vzdělávání, výchova či osvěta všech typů cílových skupin, od nejmenších dětí po dospělé. Vzděláváním se rozumí zejména ovlivňování racionální stránky osobnosti. Výchovou působení na city a vůli. Osvětou se označují speciální způsoby předávání informací zejména dospělé populaci. EVVO zahrnuje činnosti a aktivity probíhající v základních školách. EVVO klade důraz především na poznávání životního (přírodního i umělého) prostředí (člověka), na uvědomování si nezbytnosti zachovávání podmínek života, na poznávání vztahu člověka a životního prostředí. EVVO dále souvisí nebo se významově překrývá s pojmy environmentální výchova, ekologická výchova, vzdělávání pro udržitelný rozvoj a dalšími. Problematika EVVO v základních školách je součástí školních vzdělávacích programů a školních programů EVVO. Koordinací EVVO mohou ředitelé škol pověřit jednoho (případně více) pedagogického pracovníka – tzv. koordinátora EVVO. Při pověřování dbají na odpovídající kvalifikační úroveň koordinátora EVVO. Přednostně by touto činností měli být pověřováni pedagogičtí pracovníci, kteří úspěšně absolvovali studium k výkonu specializačních činností v oblasti environmentální výchovy (v souladu s § 9, odst. 1, písm. d) vyhlášky č. 317/2005 Sb., o dalším vzdělávání pedagogických pracovníků, akreditační komisi a kariérním systému pedagogických pracovníků, ve znění vyhlášky č. 412/2006 Sb.).

Potřeba změny stavu:

Hlavními problémy v oblasti EVVO, se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit, jsou:

- Chybějící technické a materiální zabezpečení pro EVVO, vhodné prostory (např. venkovní učebny, zahrady)
- Nedostatek odborně vzdělaných pedagogických pracovníků – doplnění nabídky DVPP
- Nedostatek kvalitních vzdělávacích a metodických materiálů
- Nedostatek finančních prostředků na pořízení pomůcek a údržbu techniky
- Nerozvinutá spolupráce mezi pedagogy, ZŠ, SŠ a dalšími subjekty v oblasti EVVO

- Nedostatek atraktivních mimoškolních aktivit se zaměřením na přírodovědné vzdělávání
- Nedostatek financí na úhradu volitelných předmětů a kroužků

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Podporou rozvoje kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti environmentální výchovy dojde k posílení pozitivního vztahu žáků a jejich odpovědnosti k životnímu prostředí a prosazování principů trvale udržitelného rozvoje. Dále dojde k podpoře šetrného přístupu žáků k přírodě, jejich aktivit spojených s ochranou životního prostředí a zdravého životního stylu.

Cílem EVVO je:

- Zvýšení kvality a efektivity výuky přírodovědných předmětů
- Vytvářet u žáků základní hygienické a sociálně kulturní dovednosti a návyky ve vztahu k životnímu prostředí
- Probouzet jejich vztah k přírodě, k výtvarům lidské práce i k lidem samotným
- Motivovat žáky k environmentálnímu vzdělávání, poskytovat základní poznatky o správném a nesprávném chování člověka k životnímu prostředí
- Zatraktivnit výuku EVVO

Návrh opatření:

Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Doplnění nabídky kurzů, seminářů a kvalifikačního studia v oblasti EVVO,
- Vytvoření/inovace vzdělávacích a metodických materiálů,
- Podpora zřizování odborných učeben EVVO,
- Nákup didaktické techniky pro využití v EVVO,
- Financování pořízení vybavení a pomůcek EVVO,
- Podpora spolupráce mezi pedagogy, školami a dalšími subjekty v oblasti EVVO,
- Zavádění kurzů, předmětů a jiných ucelených učebních celků zaměřených na EVVO,
- Podpora vícedenních programů zaměřených na EVVO a výuku v terénu,
- Podpora školních ekologických projektů (zřízení, obnova a údržba školních pozemků, zahrad, přírodních učeben apod.),
- Podpora spolupráce s místními sdruženími, spolky a podnikateli v oblasti EVVO,
- Soutěže s EVVO tematikou,
- Výměna informací mezi školami,
- Setkávání koordinátorů EVVO,
- Semináře dobré praxe,
- Podpora technických a organizačních opatření přispívajících k ekologizaci provozu škol.

- ***Specifický cíl 3.5.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti environmentální výchovy***

Současný stav:

Environmentální výchova je jednou z důležitých součástí formování žáků pro pochopení důsledků činností lidí na životní prostředí a jeho významu. Je také nedílnou součástí zájmového a neformálního vzdělávání, k jeho nejčastějším formám patří na environmentální výchovu orientované kroužky, ekologické programy, přírodovědné exkurze, diskuze s hosty, účast na workshopech či seminářích, soutěže apod. EVVO je vedle školských zařízení realizována nestátními neziskovými

organizacemi a dalšími vzdělávacími subjekty. Práci s dětmi a mládeží v oblasti environmentální výchovy se zabývají např. Středisko volného času ATLAS a BIOS v Přerově, které pořádá programy pro předškoláky i školáky, stanice BIOS disponuje venkovním přilehlým areálem, dále ORNIS – ornitologická stanice při Muzeu Komenského v Přerově zajišťující také výukové programy pro žáky, s mládeží dětmi a mládeží pracují myslivecké, včelařské, rybářské a další spolky. Environmentálně zaměřenou literaturu nabízí knihovny. Vzhledem k nemožnosti vybavit všechny školy odbornými učebnicemi na podporu EVVO, je třeba podporovat školská zařízení pro zájmové vzdělávání a další organizace podporující neformální vzdělávání v jejich materiálovém a technickém vybavení pro výuku v oblasti EVVO. Důraz na potřebu a podporu rozvoje kompetencí žáků v oblasti environmentální výchovy v zájmovém a neformálním vzdělávání je zmiňován v řadě strategických dokumentů různé úrovně. Knihovny v rámci neformálního vzdělávání neposkytují specifické formy podpory aktivit neformálního vzdělávání v oblasti environmentální výchovy. Ve svém knihovním fondu však disponují dostupnou literaturou, kterou je možné využít k podpoře vzdělávání v oblasti environmentální výchovy, a to jak pro děti a žáky, tak pro pedagogické pracovníky. Knihovny nedisponují vhodným a potřebným zázemím (zahrady, parky) k zabezpečení environmentální výchovy. Rovněž absolvování vzdělávacích programů v této oblasti pro pracovníky knihoven je nedostatečné.

Potřeba změny stavu:

Z výstupů pracovních skupin vyplývá, že problémy, se kterými se neformální vzdělávání v oblasti EVVO nejčastěji potýká, a je třeba je řešit jsou:

- Nedostatečné materiálové vybavení a chybějící moderní informační technologie pro práci v zájmových skupinách a pro práci s nadanými – chybějící finanční prostředky.
- Nedostatečná spolupráce škol se zájmovým (neformálním) vzděláváním v oblasti EVVO, nevyužívání odborných pedagogů, přírodovědců i kvalitního prostředí často vzhledem k organizačním problémům (přespočetné hodiny, narušení rozvrhů apod.)
- Chybějící motivační workshopy a jiné DVPP pro pedagogy, aby byli motivováni pro inovaci a pro práci s novými technologiemi
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání nejen ve výukových programech, ale i v pravidelných kroužcích, kurzech, soutěžích nebo na soustředěních zabývajících se danou oblastí
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – člen entomologického kroužku – přijetí na školu s tímto zaměřením za pomoci osvědčení ze SVČ nebo DDM). Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Aktivity neformálního a zájmového vzdělávání jsou důležitou součástí environmentálního vzdělávání, kdy spolu s formálním vzděláváním napomáhají budovat pozitivní vztah dětí a mládeže k životnímu prostředí, zaměřují se na jeho poznávání, na uvědomění si důležitosti trvale udržitelného rozvoje. Tyto aktivity také napomáhají dětem a mládeži nejen rozvíjet jejich znalosti z dané oblasti, ale také smysluplně trávit svůj volný čas. Rozsáhlou nabídkou knihovního fondu v oblasti environmentální výchovy podpoří knihovny primární vzdělávací programy MŠ a ZŠ, a to jak literaturou zaměřenou pro děti a žáky, tak odbornou literaturou pro pedagogické pracovníky popř. další subjekty zabývající se primárně environmentální výchovou.

Návrh opatření:

V rámci opatření je třeba zlepšit materiální podmínky pro realizaci vzdělávacích aktivit, které budou realizovány v rámci rozvoje klíčových schopností a dovedností žáků základních škol, tedy i na „Rozvoj kompetencí dětí a žáků v oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání“, součástí které je i EVVO. Zkvalitnění infrastruktury zájmového a neformálního vzdělávání dětí a mládeže a celoživotního učení může napomoci při osvojování si dovedností v této oblasti a vést k využívání získaných kompetencí v reálných situacích. Další oblastí k zlepšení je podpora přírodovědného vzdělávání a center ekologické výchovy, pomoc rozvoji zázemí v rámci zájmového a neformálního vzdělávání. Současně je třeba vytvářet vhodné podmínky pro realizaci dalších vzdělávacích aktivit zlepšením úrovně vzdělávání v oblasti EVVO i za pomoci zájmového (neformálního) vzdělávání. Setkáními s odborníky v oboru u všech skupin žáků se zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Proto je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a soutěže zaměřující se na tuto oblast. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí a tedy nákup moderních technologií, ale i zajištění osvětových materiálů a další forem propagace. Je nutné systémově zviditelnovat neocenitelnou a nedocenenou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětným „zvyhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, které plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také základem pro přenášení vědomostí z oblasti EVVO.

Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- otevřít zájmové vzdělávání novým metodám a způsobům učení v oblasti EVVO za využití digitálních technologií,
- zlepšit kompetence žáků v oblasti EVVO pomocí volnočasových činností rozšířením možností pro výukové programy,
- rozvíjet ekologické myšlení žáků v praxi (kroužky, soutěže, akce),
- podpořit práci pedagogů volného času (zvýšit povědomí veřejnosti o důležitosti a významu zájmového a neformálního vzdělávání),
- vytvořit systém vzdělávacích programů k novým technologiím pro pedagogy (rozvoj digitální gramotnosti a informatického myšlení pedagogů pro rozvoj vzdělávání v oblasti EVVO),
- udržet systém podporující rozvoj školských zařízení pro zájmové vzdělávání v oblasti EVVO, udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů,
- doplnit knihovní fond o odbornou literaturu na podporu aktivit neformálního vzdělávání v oblasti environmentální výchovy, která podpoří environmentální výchovu v oblasti primárního vzdělávání MŠ a ZŠ,
- zabezpečit proškolení a další vzdělávání pracovníků knihoven v rámci environmentálních programů.

- ***Specifický cíl 3.5.4 Materiálově-organizační podpora aktivit v oblasti environmentální výchovy***

Současný stav:

Mateřské a základní školy mají k dispozici školní zahradu, některé mají v knihovničce publikace o životním prostředí, ale většinou nemají žádné další vybavení a pomůcky

určené pro environmentální výchovu. Problémem při uskutečňování environmentální výchovy je nedostatek finančních prostředků, málo informací, nedostatečná nabídka vzdělávání a příležitostí k získání zkušeností s environmentální výchovou a nezáměr rodičů. V závěrečných inspekčních zprávách se velmi často objevuje nevyhovující stav školních zahrad, což také směřuje k materiálovému oslabení environmentální výchovy. Environmentální výchova společně s ekonomickou a sociální oblastí tvoří základ pro rozvoj každé společnosti, vzdělávání a vzdělávací soustavy, i v ČR. Evropa 2020 má být nástrojem pro vytvoření inteligentní a udržitelné ekonomiky založené na znalostech a inovacích, na ekologičtějším nakládání se zdroji, podporující začlenění, vykazující vysokou úroveň zaměstnanosti, produktivity a sociální soudržnosti. Současný stav zmiňuje potřebu zkvalitňování vzdělávání žáků na základních školách a studentů středních a vysokých škol v klíčových i odborných kompetencích, zvyšování jejich kreativity, technického uvažování a podnikatelských schopností, vyvolat vyšší zájem žáků, studentů a také jejich rodičů o studium technických a přírodovědných oborů a získání potřebných technických a řemeslných dovedností a znalostí (dokumenty Strategický plán statutárního města Přerova pro období 2014–2020 a Koncepce v oblasti školství pro léta 2013–2017). Pro rozvoj environmentálního vzdělávání je třeba se zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zařadit do výuky inovativní metody, zvyšovat vnitřní motivaci žáků k environmentální výchově a vzdělávání.

Potřeba změny stavu:

Školy by měly mít k dispozici školní zahrady, které budou funkčně materiálově vybavené (např. i venkovními učebnami), odpovídat bezpečnému používání a sloužit pro účely environmentální výchovy. Dále by měly mít k dispozici vnitřní prostory/učebny vhodně upravené a vybavené pro EVVO (příslušné výukové materiály, publikace o životním prostředí, vybavení a pomůcky určené pro environmentální výchovu apod.) Dále by se školám měly otevřít širší možnosti pro získání potřebného finančního krytí v oblasti environmentální výchovy. Důležité je posílení spolupráce se zájmovým a neformálním vzděláváním, mimoškolních aktivit v dané oblasti.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Je třeba, aby environmentální výchova v předškolním i základním vzdělávání byla na kvalitní, odpovídající úrovni ve vazbě na stanovené celorepublikové, regionální a místní cíle.

Návrh opatření:

Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity: vybavení učeben (vnitřních i venkovních) v oblasti řemeslných a technických oborů, přírodovědných oborů, EVVO, vybavení digitálními technologiemi, vybavení laboratorů, odborných učeben, dílen, zahrad, zajištění učebnic, knih, videí, DVD, PC programů, technických výukových prostředků a pomůcek s tematikou EVVO, podpora mimoškolních aktivit v oblasti EVVO (semináře, soustředění, projekty...), spolupráce se vzdělávacími a výzkumnými institucemi v oblasti EVVO, pestrá nabídka přírodovědných a polytechnických soutěží, exkurze, podpora a motivace k celoživotnímu vzdělávání.

Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	Povinná opatření (témata) MAP: • Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita • Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem Doporučená opatření (témata) MAP: • Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků • Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO)
---	---

	Průřezová a volitelná opatření MAP: Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
Indikátory	Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro zájmové (neformální) vzdělávání Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem Počet zapojených subjektů do aktivit v rámci EVVO Počet realizovaných environmentálních projektů v oblasti materiálově-organizační Počet proškolených pedagogů (volného času) a pracovníků knihoven v problematice EVVO Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogické pracovníky v problematice EVVO Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro rozvoj EVVO Počet aktivit spolupráce Počet realizovaných školních ekologických projektů Počet zapojených subjektů do aktivit/projektů v oblasti EVVO Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání Počet titulů nakoupené odborné literatury

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.6 – Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.6.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti kulturního povědomí a vyjádření</i> <u>Současný stav:</u> Předškolní vzdělávání je jedním z hlavních cílů vzdělávání v České republice. Mateřské školy jsou prvotním článkem pro vzdělávání dětí, proto je klíčové seznámit je již v tomto raném věku s kombinací znalostí, dovedností a postojů, které jsou potřebné zejména pro osobní naplnění a rozvoj, společenské začlenění, aktivní občanství a zaměstnání. Tyto klíčové schopnosti zahrnují tradiční dovednosti, jako je komunikace v mateřském jazyce, cizí jazyky, digitální dovednosti, gramotnost a základní dovednosti v matematice a vědě, stejně jako horizontální dovednosti, jako je schopnost učit se, sociální a občanská zodpovědnost, iniciativa a podnikání a také kulturní povědomí a vyjádření. <u>Potřeba změny stavu:</u> Kulturní povědomí a vyjádření je průřezovou schopností, v rámci formálního vzdělávání (např. školy) se děje přímým způsobem, v neformálním sektoru (např. kulturní instituce) nepřímým způsobem a v neformálním učení (např. v rodinách a skupinkách vrstevníků) téměř výlučně nepřímým způsobem. Klíčové nástroje představují umělecké vzdělávání a kulturní vzdělávání, obě jsou nezbytná pro celoživotní vzdělávání a úplný rozvoj osobnosti a občanského vystupování. Kulturní povědomí a vyjádření lze definovat jako uznání důležitosti vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami, včetně hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění. Je tedy nutné již v předškolním vzdělávání rozvíjet toto kulturní povědomí, které odpovídá věku dítěte, což je velice důležité pro jeho další rozvoj. Je tedy nutné u dětí rozvíjet a učit: - Mít povědomí o širším společenském, věcném, přírodním, kulturním i technickém prostředí i jeho dění v rozsahu praktických zkušeností a dostupných praktických ukázek v okolí dítěte. - Orientovat se bezpečně ve známém prostředí. - Uvědomit si poznatky o okolním prostředí a využít je pro učení a praxi. - Všímat si změn a dění v nejbližším okolí. - Mít povědomí o významu životního prostředí. - Porozumět, že změny jsou přirozené a samozřejmé, přizpůsobovat se běžně doma i v MŠ. - Pomáhat pečovat o okolní životní prostředí. - Poznávání pravidel společenského soužití. - Rozvoj schopnosti žít ve společenství ostatních lidí (spolupracovat, spolupodílet se). - Rozvoj společenských a kulturních návyků a dovedností dítěte. - Vytvoření základů aktivního postoje k životu, světu, pozitivního vztahu ke kultuře a umění, rozvoj dovedností umožňujících tyto vztahy vyjádřit. - Vytvořit povědomí dítěte o ochraně před nebezpečnými vlivy prostředí.

- Vytvářet povědomí o vlastní sounáležitosti s lidmi, se společností.
- Osvojovat si dovednosti potřebné k vykonávání jednotlivých činností v péči o okolí.
- Zvládat běžné činnosti a požadavky na dítě kladené, jednoduché praktické situace.
- Rozlišovat aktivity, které mohou okolní prostředí podporovat a které ho mohou naopak poškozovat.
- Rozvíjet schopnost žít ve společenství ostatních lidí.
- Rozvíjet kulturně estetické dovednosti (VV, HV, dramatické, produktivní, receptivní - vánoční tradice).
- Rozvíjet základní kulturně společenské postoje.
- Rozvíjet estetické a tvůrčí činnosti - slovesné a literární (poslech pohádky, sledování divadelního představení).
- Rozvíjet povědomí o existenci ostatních národních kultur a národností.
- Rozvíjet základy aktivního postoje ke světu, k životu, ke kultuře.
- Rozvíjet společenské cítění a vkus.
- Rozvíjet povědomí o mezilidských a morálních hodnotách.
- Vnímat, že svět je rozmanitý, do světa lidí patří existence různých národů a kultur, získávat znalosti o planetě Zemi a vesmíru.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Z výše uvedeného tedy vyplývá potřeba vynaložení úsilí na rozvoj tvůrčího vyjadřování vlastních zážitků, myšlenek, emocí za pomoci různých forem s využitím hudby, divadla, literatury a vizuálního umění, učení základů společenského chování. Odstranění bariér a obav v komunikaci s dospělými. Vybudování pocitu odpovědnosti za sebe i ostatní děti – kamarády. Uplatnění kulturního povědomí a vyjádření má důsledky pro mnoho různých oborů a úrovní, počínaje prací učitelů ve třídě, která podporuje další vývoj dítěte. Průběžné vzdělávání pedagogických pracovníků – zapojování do projektů na edukaci pedagogických pracovníků mateřských škol s tematikou zaměřenou na cizí jazyky, hudbu, společenské vědy apod., podpora organizace prakticky zaměřených kurzů a seminářů. Spolupráce a zapojení rodiny v rámci aktivit předškolních dětí směřujících k podpoře jejich dalšího rozvoje s ohledem na aktuální trendy. Zvýšenou pozornost věnovat vzdělávání pedagogických pracovníků mateřských škol primárně zaměřených na děti se speciálními vzdělávacími potřebami. Vždy je třeba klást důraz na pořizování kvalitních didaktických pomůcek – např. knihy, hudební nástroje atd.

Návrh opatření:

Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Zajistit přenos dobré praxe a vzdělávání pedagogů zajišťujících organizaci diskusních klubů a to včetně finanční motivace pedagogů a vedení školy (mzdové prostředky).
- Zajistit morální (DVPP, workshopy atd., mzdové prostředky pro pedagogy a vedoucí pracovníky) i materiální podporu využívání artefaktických a výchovně-dramatických prostředků ve vzdělávání dětí (nákup literatury, výtvarného materiálu apod.)
- Zajistit prostředky pro rozšiřování prostor pro práci s kvalitní a přitažlivou dětskou literaturou, filmem apod. (nákup literatury, filmů, prostředky pro návštěvy divadel – jízdné, vstupné, náhrady za pedagogy apod.).

• **Specifický cíl 3.6.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků ZŠ v oblasti kulturního povědomí a vyjádření**

Současný stav:

Přestože má šířka kulturního povědomí nepopiratelný dopad a vliv na etiku a chování dítěte ve společnosti, stejně jako na formování celkové osobnosti žáka, není v základním školství věnováno této problematice dostatek pozornosti a prostoru. Kulturní komunikace, tj. způsob kreativního vyjadřování myšlenek, emocí a zážitků a to i neverbální formou (tj. s využitím hudby, výtvarného i divadelního umění apod.) má přitom úzkou vazbu na řadu výchovně vzdělávacích oblastí základního školství. Prožitek zpracovaný kultivovaně emocionálním způsobem (tj. formou tvůrčího vyjádření) napomáhá totiž nejen k širšímu chápání kulturních souvislostí dnešního světa, ale i k pevnějšímu osvojování informací a dovedností získávaných ve vzdělávacím procesu převážně verbální cestou. Využívání kulturních způsobů vyjadřování např. v podobě školních tvořivých dílen, divadelních a hudebních akcí apod., jakož i v podobě návštěv kulturních akcí představuje proto prozatím spíše skrytý a málo využívaný způsob výchovně-vzdělávací práce, ovšem s velkým potenciálem formování osobnosti dítěte v zdravě sebevědomého ale právě tak i kultivovaného jedince. Tyto skutečnosti vyplývají i z agregovaných dat, podle kterých cítí školy potřebu zlepšení oblasti kulturního povědomí v těchto oblastech:

- Škola u žáků rozvíjí schopnosti sebereflexe a sebe pochopení, 67,6 %.
- Škola rozvíjí schopnosti žáků učit se, zorganizovat si učení, využívat k tomu různé metody a možnosti podle vlastních potřeb (učit se samostatně, v rámci skupin apod.), 67,6 %.

Pod republikovým průměrem se přitom nacházejí v ORP dle agregovaných dat tyto oblasti:

- Ve škole je pěstováno kulturní povědomí a kulturní komunikace (tj. rozvoj tvůrčího vyjadřování myšlenek, zážitků a emocí různými formami využitím hudby, divadelního umění, literatury a vizuálního umění).
- Žáci jsou vedeni ke konstruktivním debatám.

Potřeba změny stavu:

V základních školách je zapotřebí posílit u žáků schopnost vyjadřování, formulování vlastních myšlenek a názorů a to i se zpětnou vazbou, tj. schopnost své vlastní myšlenky i způsoby jejich vyjádření reflektovat a hodnotit a tím posilovat i vlastní schopnost sebehodnocení a sebereflexe. Na základních školách je proto třeba také vytvářet větší prostor ke konstruktivním debatám – ovšem s jasně vymezenými pravidly.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude dosaženo):

Podpora rozvoje vyjadřovacích schopností žáků i jejich sebereflexe se ovšem nesmí omezovat jen na verbální rovinu komunikace – právě naopak je nezbytné posílit schopnosti žáků v neverbálních formách vyjadřování (např. artefietické a výchovně-dramatické prostředky), byť i ty nakonec vedou k rozvoji jazykových kompetencí, nevylučuje možný rozvoj kompetencí v cizím jazyce. Ve vazbě na uvedené způsoby vyjadřování a jejich osvojování ze strany žáků je třeba rozšiřovat i prostor pro práci s kvalitní a přitažlivou dětskou literaturou, filmem jakožto moderním a silným komunikačním médiem, hudbou, happeningem apod. Pro rozvíjení kulturního povědomí vyžadují základní školy ovšem i podporu v rozšiřování námětů zajímavých neformálních aktivit, což souvisí s nutnou podporou základních škol ze strany institucí poskytujících další vzdělávání pedagogických pracovníků. Pedagogičtí pracovníci pro zvládání uvedených úkolů pak také vyžadují podporu s ohledem na sdílení dobré

praxe, námětů i nápadů

Návrh opatření:

Za cílem pozitivního obratu v oblasti rozvoje kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol je třeba přijmout taková opatření, která povedou u žáků k posilování schopnosti vyjadřování, formulování vlastních myšlenek a názorů a to i se zpětnou vazbou, tj. ke schopnostem své vlastní myšlenky i způsoby jejich vyjádření reflektovat a hodnotit a tím posilovat i vlastní schopnost sebehodnocení a sebereflexe. Na straně pedagogických pracovníků je pak třeba přijmout opatření vedoucí k zajištění morálních (DVPP, sdílení praxe, workshopy) i materiálních (mzdové prostředky, náhrady, nákup pomůcek a vybavení atd.) podmínek naplňování cílů v práci s žáky. Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Zajistit podporu rozvoje diskusních klubů na základních školách včetně jejich materiálního zabezpečí.
- Zajistit přenos dobré praxe a vzdělávání pedagogů zajišťujících organizaci diskusních klubů a to včetně finanční motivace pedagogů a vedení školy (mzdové prostředky).
- Zajistit morální (DVPP, workshopy atd., mzdové prostředky pro pedagogy a vedoucí pracovníky) i materiální podporu využívání artefaktických a výchovně-dramatických prostředků ve vzdělávání žáků (nákup literatury, výtvarného materiálu apod.)
- Zajistit prostředky pro rozšiřování prostor pro práci s kvalitní a přitažlivou dětskou literaturou, filmem apod. (nákup literatury, filmů, prostředky pro návštěvy divadel – jízdné, vstupné, náhrady za pedagogy apod.).

• ***Specifický cíl 3.6.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti kulturního povědomí a vyjádření***

Současný stav:

Aktivity v zájmovém vzdělávání napomáhají dětem a žákům poznávat aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Neformální vzdělávání napomáhá cestou přirozených vzorů a životních příkladů utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována. V rámci různých forem zájmového vzdělávání se žáci seznamují s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zapojení se do volnočasových aktivit ve smíšených skupinách (věkově i např. úrovní dosažených dovedností, vědomostí) je prevencí rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot prolíná všemi aktivitami. Ve vzájemných souvislostech se děti a žáci seznamují s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti, napomáhá rozvoji kulturního povědomí. Neformální prostředí volnočasových zařízení a empatie vedoucích kroužků otevírá prostor pro vyjádření se dětí a žáků k společenským jevům a k základním hodnotám evropské civilizace a k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti.

Potřeba změny stavu:

Zájmové (neformální) vzdělávání se potýká s problémy, u nichž je třeba dosáhnout pozitivního obratu, především v těchto oblastech:

- zajištění DVPP pro volnočasové pedagogy se zaměřením na využití všech forem komunikace k rozvoji kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe)
- materiální – prostředky k nákupu techniky, učebních pomůcek multimediálních nosičů a materiálů, včetně specifických pomůcek pro žáky se speciálními potřebami (např. nadání ad.)
- finanční – možnost pracovat s dětmi i v menších skupinkách (mzdové prostředky na pedagogy volného času), možnost získání prostředků na převádění dětí i pro školské státní organizace (SVČ, DDM), nejen pro nestátní a umožnit tak užší spolupráci se školami.
- zlepšování pozitivní angažovanosti rodičů (zákonných zástupců), dětí a žáků na rozvoji kulturního povědomí a vyjádření (seznamování s historií apod.)

Proč je změny třeba dosáhnout (čeho tím bude dosaženo):

Volnočasové aktivity dětí a žáků jsou příležitostí pro rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků. Zájmové činnosti mohou pomáhat snižovat společenské bariéry a přispívat k vzájemné toleranci a u jednotlivců k utváření pozitivních občanských postojů. Rozvíjet vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporovat přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována vhodnými formami zájmového vzdělávání (mezinárodní Dny, mezinárodní aktivity). Osobní zkušenosti, otevřené diskuze i pozitivní vzory, kterou jsou důležitou součástí zájmového vzdělávání využívat v oblasti prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je nutné systémově zviditelnovat oblast zájmového vzdělávání jako důležitou část vzdělávacího systému pro dosažení mnoha cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětným

„zvýhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, které plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také nejlepší primární prevencí.

Návrh opatření:

Pro rozvoj aktivit neformálního vzdělávání v oblasti kulturního povědomí a vyjádření je třeba přijmout taková opatření, která zajistí inovaci vybavení i systémů práce středisek neformálního vzdělávání včetně knihoven tak, aby došlo k rozvoji poskytovaných služeb jak pro děti a žáky, tak pro pedagogické pracovníky škol, středisek neformálního vzdělávání včetně knihoven a to ve vazbě na vzdělávání i sdílení praxe a nápadů. Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Inovace vybavení i menších školských zařízení pro zájmové vzdělávání a knihoven moderními informačními technologiemi tak, aby rozvoj kompetencí v oblasti kulturního povědomí a vyjádření mohl probíhat ve spolupráci se školami jako rovnocennými partnery.
- Inovace systému a projektů mezinárodních aktivit aby byly dostupné i pro státní školské organizace, pro zájmové vzdělávání a knihovny a nejen pro nestátní neziskové subjekty.
- Vytvoření osvětových materiálů a dalších propagačních ukazujících význam volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání a knihoven.
- Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení a knihoven jako opor pro plnění vzdělávacích cílů v oblasti kulturního povědomí a vyjádření.

- Využití regionální sítě středisek volného času, domů dětí a mládeže a knihoven jako center spolupráce základních, středních škol a dalších subjektů a jako základní síť primární prevence

- **Specifický cíl 3.6.4 Podpora aktivit v oblasti rozvoje tělesné kultury dětí a žáků**

Současný stav:

Mateřské a základní školy jsou prvotním článkem pro vzdělávání dětí a žáků. Proto je důležité děti a žáky seznámit s pohybovou aktivitou, která je nezbytnou součástí zdravého životního stylu člověka. Na důležitosti se shodují také odborníci, lékaři, ale i laická veřejnost. Fakta potvrzující význam pohybové aktivity v prevenci i léčbě řady onemocnění, která se mohou projevovat již v předškolním věku dětí a dále i ve věku plnění povinné školní docházky. Přesto naprostá většina dětí v České republice neplní doporučení na alespoň 60 minut pohybové aktivity denně. Ze studií pohybových aktivit vyplývá, že pohybová aktivita dětí neustále klesá.

Potřeba změny stavu:

V období školní docházky do mateřských i základních škol dochází (resp. mělo by docházet) u žáků k formování základních principů zdravého chování (hygienické, stravovací a pohybové návyky), které se rozvíjejí a vedou ke zdravým životním návykům v adolescenci a rané dospělosti. Vhodné prostředí, zahrnující dostatek bezpečného prostoru pro hraní, pohybově stimulující aktivity a vhodně volené hračky a pomůcky, čas trávený venku, vyšší vzdělanost pedagogů a každodenní pohybový program, aktivní sportování v různých sportech apod. sehraávají nezastupitelnou roli v celodenní pohybové aktivitě dětí a žáků. Zatímco děti v mateřských školách mají větší potřebu spontánního pohybu, žáci základních škol a adolescenti vyžadují již spíše organizované pohybové aktivity ať již v dopoledních (výuka) i odpoledních hodinách (tréninky apod.). Strukturované a organizované aktivity spolu se spontánní pohybovou aktivitou a volnočasovou pohybovou aktivitou vytvářejí pak u dětí a žáků předpoklady pro další zdravý vývoj – tedy ten zdravý vývoj, k němuž by oproti současnému stavu měly být otevřeny dveře pokud možno všem dětem a žákům.

Stručný popis cíle a odůvodnění (proč je třeba změny dosáhnout):

Tělesná kultura a její rozvoj je již více než století nedílnou součástí českého vzdělávacího systému a svým způsobem je i sama tato oblast vzdělávání součástí širšího kulturního povědomí (tělovýchovné aktivity spolků jako je Sokol, Orel apod. patří nejen v naší zemi a v každém regionu nejen k dějinám tělovýchovy, ale i k dějinám kulturním a politickým). Specifikem regionu je pak i bohatá historie spolupráce škol s nejrůznějšími aktéry v oblasti tělovýchovy v regionu (sportovní kluby, tělovýchovné jednoty apod.). Přestože je v regionu velmi silná tradice tělovýchovy a školy (především pak základní školy) věnují výuce tělesné výchovy značnou pozornost, narážejí na řadu překážek a to jak v materiální, tak personální oblasti. Školy trpí dlouhodobým podfinancováním pravidelné údržby a rozšiřování tělovýchovných pomůcek a náradí a právě tak nedostatečnými mzdovými prostředky pro podporu tělovýchovných aktivit žáků mimo vlastní výuku (lektoři a trenéři nejrůznějších kroužků tělesné výchovy apod.). Zvláštní a doposud nedostatečně rozvíjenou oblastí je podpora zdravého životního stylu a vytváření dlouhodobě udržitelných návyků zdravého životního stylu u dětí a žáků. Zde schází nedostatek prostředků na popularizační a osvětové kampaně a aktivity pro žáky i rodiče žáků rozvíjející zdravý životní styl.

Návrh opatření:

Pro rozvoj a podporu a aktivit v tělesné kultuře dětí a žáků je třeba přijmout opatření,

	jež povedou k pozitivnímu obratu v oblasti materiálně personální podpory rozvoje aktivit tělesné kultury dětí a žáků v mateřských a základních školách, dále v oblasti rozvoje spolupráce škol se sportovními kluby a institucemi a v neposlední řadě v oblasti popularizace zdravého životního stylu. V oblasti materiálně personální podpory rozvoje aktivit tělesné kultury dětí a žáků v mateřských a základních školách je třeba se zaměřit na: • nákup nových pomůcek a nářadí pro tělesnou výchovu a to jak obecných, tak specializovaných pro potřeby jednotlivých škol zaměřených na určité druhy sportů (nákup žíněnek, beden, kruhů, švihadel, branek, míčů, sítí, in-line bruslí, plaveckých pomůcek, bruslí, hokejek apod.) • mzdovou podporu personálního zázemí rozvoje tělesné kultury dětí a žáků (mzdové prostředky pro lektory, trenéry, vedoucí apod. kroužků a dalších aktivit rozvíjejících tělesnou kulturu dětí a žáků) • finanční podporu akcí rozvíjejících tělesnou kulturu dětí a žáků (sportovní a pohybové pobyty dětí a žáků, prostředky na ubytování, stravné a sportovní aktivity dětí a žáků a odborného pedagogického vedení) V oblasti rozvoje spolupráce škol se sportovními kluby a institucemi je třeba se zaměřit na: • rozvoj společných aktivit škol a sportovních klubů pro děti a žáky (víkendové pobyty pro žáky, letní sportovní kempy, soustředění apod.) • nákup výstroje a výzbroje pro tělesné aktivity dětí a žáků s ohledem na jejich sportovní aktivity • finanční podporu materiálního zázemí pro sportovní aktivity dětí a žáků (úhrady nezbytných nákladů na provoz sportoviště po dobu jeho přímého využívání dětmi a žáky při sportovních aktivitách pořádaných školou apod.) V oblasti popularizace zdravého životního stylu je pak třeba se zaměřit na: • rozvoj aktivit popularizujících zdravý životní styl (společná cvičení pro rodiče a děti) • osvětová činnost mezi žáky a rodiči aktivity směřující k rozvoji zdravého životního stylu – podpora akcí zaměřených na rekondiční, nápravnou (úpolovou) apod. cvičení pro děti a žáky včetně nákladů s nimi spojených
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků Specifický cíl zaměřený na rozvoj tělesné kultury žáků rozvíjí povinná opatření (témata) MAP 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita (rozvoj tělesné kultury dětí/žáků je nenahraditelnou komponentou předškolního vzdělávání) a opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem (sport je jedním z nejlepších nástrojů začleňování dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem či sociální exkluzí do školního i širšího kolektivu). Specifický cíl dále rozvíjí průřezová a volitelná opatření MAP Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků a Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků – a to plně v tradici českého tělovýchovného hnutí, jež mělo a má zásadní přesah z tělovýchovy samé do oblastí sociální a občanské soudržnosti a kulturního povědomí občanů.

Indikátory

Počet proškolených pedagogických pracovníků a pedagogů volného času v rámci DVPP
Počet projektů řešících investice do vybavení moderními pomůckami
Počet projektů rozvíjejících kulturně tvůrčí vyjadřovací schopnosti dětí a žáků (počet vytvořených žakovských prací, představení, literárních děl, diskusních fór apod. Včetně metodických podpor pedagogické a didaktické povahy)
Počet navštívených jednorázových kulturně – vzdělávacích akcí propojujících tvůrčí aktivity se vzdělávacími obsahy a přispívajících k vyšší míře osvojování informací a faktů
Počet projektů rozvíjejících komunikační kompetence žáků a kompetence k řešení konfliktů (např. Formy vrstevnických peer mediačních programů, zapojení v ročních preventivních programech)
Objem finančních prostředků vynaložených pro financování výše uvedených opatření včetně nákladů na realizaci dětských/školních/žakovských aktivit a vzdělávacích aktivit pedagogů (včetně finančního ohodnocení pedagogů a náhrad nákladů školy za uvolněné pedagogy)
Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro (zájmové)neformální vzdělávání,
Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem,
Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání
Počet realizovaných kulturních aktivit
Počet titulů pořízené odborné literatury a audiovizuálního fondu
Počet zakoupených nových pomůcek a náradí pro tělesnou výchovu a potřeby škol zaměřených na určité druhy sportů (nákup žíněnek, beden, kruhů, švihadel, branek, míčů, sítí, in-line bruslí, plaveckých pomůcek, bruslí, hokejek apod.)
Počet podpořených osob zajišťujících rozvoj tělesné kultury dětí a žáků (lektori, trenéři, vedoucí apod. Kroužků a dalších aktivit rozvíjejících tělesnou kulturu dětí a žáků)
Objem finančních prostředků vložených do personální podpory osob zajišťujících rozvoj tělesné kultury dětí a žáků
Počet akcí rozvíjejících tělesnou kulturu dětí a žáků (sportovní a pohybové pobyty dětí a žáků, prostředky na ubytování, stravné a sportovní aktivity dětí a žáků a odborného pedagogického vedení)
Počet společných aktivit škol a sportovních klubů pro děti a žáky (víkendové pobyty pro žáky, letní sportovní kempy, soustředění apod.)
Počet pořízené výstroje a výzbroje pro tělesné aktivity dětí a žáků s ohledem na jejich sportovní aktivity
Počet jednotek (nájmů, energií apod.) Uhrazených nákladů za zajištění materiálního zázemí pro sportovní aktivity dětí a žáků (úhrady nezbytných nákladů na provoz sportoviště po dobu jeho přímého využívání dětmi a žáky při sportovních aktivitách pořádaných školou apod. – nájemné, energie, úpravy sportovních ploch apod.)
Počet aktivit popularizujících zdravý životní styl (společná cvičení pro rodiče a děti)
Počet osvětových aktivit mezi žáky a rodiči
Počet aktivit směřujících k rozvoji zdravého životního stylu – podpora akcí zaměřených na rekondiční, nápravová (úpolová) apod.
Počet vybudovaných nebo rekonstruovaných tělocvičen, hřišť nebo zahrad mateřských škol

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.7 – Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.7.1 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti sociálních a občanských kompetencí</i> <u>Současný stav:</u> Děti mateřských škol jsou děti předškolního věku, které se seznamují se zásadami vedení správné komunikace, diskuse a obhajoby vlastního názoru nebo myšlenky. Děti se učí umění naslouchat kamarádům, ale také respektovat jejich názory, postoje, dodržovat pravidla slušného chování při vzájemné komunikaci, respektovat pravidla společného soužití mezi vrstevníky, rozumět jejich smyslu a chápat potřebu je zachovávat. Pedagogičtí pracovníci vytváří podnětné prostředí pro děti předškolního věku a pracují na zvýšení vlastních kompetencí vést diskusi kulturně. Vytváří projektové dny a zapojují i rodiče dětí. Zákonní zástupci dětí (rodiče) nejvýznamnější měrou podporují své děti nejen ve snaze formulovat vlastní názory na veřejnosti, ale i uvést je do společenství ostatních lidí a do pravidel soužití se s ostatními. Uvést je do světa materiálních i duchovních hodnot, do světa kultury a umění, pomoci dítěti osvojit si potřebné dovednosti, návyky, postoje a umožnit mu aktivně se podílet na utváření společenské pohody ve svém sociálním prostředí. <u>Potřeba změny stavu:</u> Vzhledem k tomu, že pro společnost současné doby jsou charakteristické rychlé změny (technologické, ekonomické, společenské a environmentální), které ovlivňují ekonomiku a ve svém důsledku celou společnost, je třeba pro budoucí období počítat s tím, že cíle a obsah vzdělávání bude třeba budoucím trendům výrazněji přizpůsobit. Kromě personálních kapacit soustředěných na inovace vzdělávání, které budou orientovat školy na budoucí potřeby v osobní, pracovní i společenské oblasti, bude důležité věnovat pozornost také přípravě škol po stránce personální i materiální na budoucí změny. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Zásadním úkolem bude připravit příští generace na úspěšné řešení takových situací a výzev, které v současnosti dokážeme jen obtížně předvídat. Významným úkolem pro vzdělávací soustavu v budoucím období bude umožnit každému jednotlivci maximálně rozvinout vlastní potenciál a zajistit dobrou dostupnost a prostupnost všech stupňů škol pro všechny společenské skupiny. Každému dítěti by mělo být umožněno vstoupit již do počáteční etapy předškolního vzdělávání a ranou intervencí podporovat zejména účast dětí a žáků s potřebou podpůrných opatření i jejich rodiče. Je nezbytné již od této fáze vzdělávání omezovat možnou budoucí neúspěšnost ve vzdělávání prostřednictvím rozvoje kompetencí pedagogů a spolupráce škol s fungujícími poradenskými službami.

- ***Specifický cíl 3.7.2 Rozvoj sociálních a občanských kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti sociálních a občanských kompetencí***

Současný stav:

Životní úspěšnost každého jedince je v mnoha ohledech (a to často bez přímé vazby na jeho inteligenční potenciál a míru vzdělání) závislá na zvládnutí sociálních a občanských rolí, přičemž současně platí, že oproti minulosti jsou společenské i občanské role vystavovány relativizaci svých vzorců. Postmoderní doba již nedokáže definovat a to verbálně ani umělecky ideál člověka a občana, v zásadě se maximálně odvolává na imperativ tolerance ve smyslu současné plauzibility kontradikcí. Tento stav, jež je třeba prostě konstatovat, je velmi obtížně zvladatelný pro osobnostně a společensko-občanský vyzrálé jedince, natož pak pro děti a dospívající adolescenty na základní škole.

Potřeba změny stavu:

Současné a nejaktuálnější kritické problémy postmoderní Evropy (migrace, kritická nezaměstnanost mladých, růst chudoby, kulturní a náboženský konflikt atd.) obnažily tuto vyprázdněnost společensko-občanských a morálních vzorců a současně ukázaly, že bez širokého kulturního, sociálního a hodnotového konsensu obyvatel, natožpak občanů, demokratického státu není tento stát oněm kritickým problémům takřka ani čelit, natož je zvládat. Více než kdy dříve, je tak osvojování sociálních a občanských kompetencí žáky základních škol na pořadu dne, byť by měly být upevňovány alespoň basální principy západního kulturního a občansko-sociálního paradigmatu jako jsou individuální svobody, sociální soudržnost a nezcizitelnost základních lidských práv a svobod. Jen ve vazbě na tyto principy je možné u žáků základní školy budovat takové sociální a občanské návyky, díky nimž budou s to si i ve smršti všech aktuálních nabídek životních stylů sami vytvářet takové vzorce pro své životní role (muže, ženy, manžela, manželky, otce, matky, zaměstnance, zaměstnavatele, občana, občana voliče, občana politika atd.), jež z nich učiní takové osoby, které se budou cítit v demokratické, svobodné a soudržné společnosti doma, tuto společnost budou sami pro sebe a své děti vyžadovat a ve své podstatě ji také vytvářet a udržovat.

Proč je třeba změny (čeho tím bude dosaženo):

Přestože občanská a sociální výchova je na základních školách běžnou součástí kurikula, je třeba podpořit základní školy v rozvíjení této oblasti a to především s ohledem na vštěpování základních informací, jež se zdají být všeobecně známé, ale tím více často zmatečné:

- dělba moci jako základ politické svobody
- legalita a legitimita
- lid jakožto zdroj legality státní moci a kontinuita práva jako zdroj její legitimacy
- člověk, obyvatel a občan atd.
- evropská integrace ve svém původu a smyslu – sjednocená Evropa jakožto záruka míru (ve smyslu eliminace válek mezi evropskými státy) a svobody Evropanů, nikoli jako neosobní instituce rozdělující dotace...

Návrh opatření:

Neoddělitelnou součástí rozvoje sociálních a občanských kompetencí žáků musí přijetí takových opatření, která povedou v návaznosti na osvojování základních principů i k diskusím nad problémy morálky v širším smyslu, národnostních menšin, náboženství, ale i nad ekonomikou a hospodářstvím jakožto projevům lidské práce a systematického budování blahobytu lidských společností apod. Všechna tato

a nespočet dalších opatření musí vést ke zvýšení povědomí žáků o základních hodnotách občanského a demokratického světa ve vazbě na aktuální problémy lidstva a globální svět a to bez ztráty tolerance a uznání hodnoty jinakosti. Klíčovou součástí realizace těchto patření pak musí být i adekvátní příprava a sdílení dobré praxe pedagogickými pracovníky, tj. i jejich podpora ze strany dalších vzdělávacích institucí (vysoké školy) a podpůrných školských institucí (DVPP apod.). Je vhodné realizovat tyto aktivity:

- preciznější implementace rozvoje sociálních a občanských kompetencí do ŠVP (podpora DVPP pro školní koordinátory ŠVP, pedagogy příslušných vzdělávacích oblastí, prostředky na náhrady mzdových nákladů za nepřítomné pedagogy/účastníky DVPP, workshopů, sdílení dobré praxe apod.)
- podpora tvorby vzdělávacích materiálů v oblasti sociálních a občanských kompetencí a jejich sdílení školami (materiální podpora – nákup vybavení a literatury pro tvorbu vzdělávacích materiálů, mzdové prostředky pro pedagogy/tvůrce vzdělávacích materiálů a vedoucí pracovníky škol)
- podpora tematických vzdělávacích akcí pro žáky – návštěvy muzeí, účast na setkávání s osobnostmi, diskusní fóra apod. (prostředky na vstupné, jízdné, mzdové prostředky na náhrady za suplování atd.)

• **Specifický cíl 3.7.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí**

Současný stav:

Pro společnost je důležité vybavit žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života. Aktivita v zájmovém vzdělávání napomáhají dětem a žákům poznávat aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Neformální vzdělávání napomáhá cestou přirozených vzorů a životních příkladů utváření pozitivních občanských postojů, s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Zájmové (neformální) vzdělávání otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Dále vede k poznávání sociálních vazeb, vztahů v rodině a širších společenstvích, otevření cesty pro zapojení jednotlivců do občanského života (parlamenty mládeže, žákovské noviny, významné mezinárodní dny aj.), k respektu a mravním principům, ukazuje a pravidla společenského soužití. Volnočasové aktivity napomáhají přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky, rozvíjet občanské a právní vědomí dětí a žáků. Sociální a občanské kompetence jsou důležité pro rozpoznávání a formulaci společenských problémů, jejich zpracování pro další řešení v reálných životních situacích. Dle agregovaných dat je oblast sociálních a občanských kompetencí oblastí realizovanou, tj. takovou oblastí, kde jsou již funkční části systému realizovány na základní úrovni, avšak existuje zde i výrazný prostor pro další rozvoj. Jedinečné místo s ohledem na tento stav zaujímají v rámci tohoto specifického cíle veřejné knihovny, jež svým významem a zaměřením představují v oblasti sociálních a občanských kompetencí důležitý článek v rámci podpory aktivit neformálního vzdělávání. Široké spektrum vzdělávacích a zájmových aktivit pro děti, žáky, pedagogickou i laickou veřejnost (kurzy, besedy, soutěže, výtvarné dílny, setkání apod.) totiž přispívá u těchto cílových skupin (mimo vlastní účast na těchto akcích) k jejich vzájemnému setkávání a vytváření vzájemných sociálních a občanských vazeb.

Nejčastěji školy plánují dle agregovaných dat zlepšovat tyto oblasti:

- Škola rozvíjí schopnost říct si o pomoc a ochotu nabídnout a poskytnout pomoc, 67,6%

- Škola učí používat jistě a bezpečně informační, komunikační a další technologie, 67,6%

Pod republikovým průměrem se nacházejí v ORP dle agregovaných dat tyto oblasti:

- Škola buduje povědomí o etických hodnotách, má formálně i neformálně jednoznačně nastavená a sdílená spravedlivá pravidla společenského chování a komunikace, která se dodržují
- Uvnitř školy se pěstuje vzájemná spolupráce učitele, rodičů a žáků
- Výuka podporuje zapojení žáků do společenského a pracovního života
- Škola připravuje žáky na aktivní zapojení do života v demokratické společnosti, rozvíjí občanské kompetence (např. formou žákovské samosprávy apod.)
- Pro zabezpečení podpory aktivit neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí rozšířit aktivity vzájemných setkání, realizovat diskuzní kluby a rozvíjet vzájemnou spolupráci mezi dětmi a žáky.
- Vybudovat, upravit a vybavit prostory pro vzájemné setkávání a podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí.
- Vyškolení pracovníky knihoven, jak zabezpečit a případně vést sociální a společenský dialog na podporu vzájemných vztahů dětí a žáků.
- Doplnit knihovní fond další odbornou literaturou z oblasti vzdělávání sociálních a občanských kompetencí.

Potřeba změny stavu:

Podporu aktivit neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí je možné zařadit mezi jedny ze základních vzdělávacích forem, které mimo vlastní rozvoj sociálních a občanských vztahů mohou být také významnou formou prevence sociálně-patologických jevů mezi dětmi a žáky. Vzájemné sociální a občanské návyky, které děti a žáci získají v dětství, se pak významnou měrou podílejí i v dospělosti na rozvoji sociálních a občanských vztahů a mají významný celospolečenský dopad. K hlavním problémům v dané oblasti v rámci neformálního vzdělávání patří zejména:

- Nedostatečné materiálové vybavení moderními informačními technologiemi pro práci v zájmových skupinách a pro práci s nadanými – chybějící finanční prostředky.
- Nedostatečná podpora provázání vzdělávání v základním školství a zájmového (neformálního) vzdělávání pro implementaci jazykových kompetencí do běžného života - celoživotní učení.
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti a významu oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání např. specializovanými činnostmi nejen v pravidelných kroužcích, kurzech, ale i v soutěžích nebo na soustředěných zabývajících se danou oblastí.
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – když se bývalý člen kroužku zapojuje do vedení mladších nebo jako vedoucí na táborech na pedagogickou fakultu apod.) Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.
- Nedostatečně pestrá nabídka aktivit v oblasti neformálního vzdělávání zaměřených na sociální a občanské kompetence – tyto aktivity je třeba rozšířit o akce vzájemného setkání, o diskuzní kluby a další platformy rozvíjející vzájemnou spolupráci mezi dětmi a žáky.
- Nedostatečná kapacita a vybavení prostor pro vzájemné setkávání a aktivity neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí v prostorách veřejných knihoven.
- Nedostatečné proškolení pracovníků knihoven v oblasti zabezpečování, případně a vedení sociálního a společenského dialogu podporujícího vzájemné vztahy dětí a žáků.

- Nedostatečný knihovní fond odborné literatury z oblasti vzdělávání sociálních a občanských kompetencí.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Za cílem dosažení pozitivního obratu v aktivitách neformálního vzdělávání v oblasti sociálních a občanských kompetencí je třeba se zaměřit na podporu v těchto oblastech:

- zajištění vzdělávacích programů pro volnočasové pedagogy se zaměřením na využití všech forem komunikace k rozvoji osobnosti dětí a žáků (vzdělávání, motivační workshopy, sdílení dobré praxe)
- materiální – prostředky k nákupu techniky, učebních pomůcek multimediálních nosičů a materiálů, včetně specifických pomůcek pro žáky se speciálními potřebami (např. nadaní)
- finanční - možnost pracovat s dětmi i v menších skupinkách (mzdové prostředky na pedagogy volného času), možnost získání prostředků na převádění dětí i pro školské státní organizace (SVČ, DDM), nejen pro nestátní.
- spolupráce základních škol včetně přípravných tříd se školskými zařízeními pro zájmové vzdělávání na rozvoji jazykových kompetencí prostřednictvím pravidelné činnosti a specifických forem volnočasových činností (např. pobytové akce)
- zlepšování pozitivní angažovanosti rodičů (zákonných zástupců), dětí a žáků na rozvoji jazykových kompetencí.

Opatření:

Volnočasové aktivity dětí a žáků jsou v oblasti rozvoje sociálních a občanských kompetencí často klíčové. Mají především vést k schopnosti porozumět nejrůznějším situacím v životě, ve škole i mimo ni. Další činnosti mohou pomáhat snižovat společenské bariéry a přispívat k vzájemné toleranci a u jednotlivců k utváření pozitivních občanských postojů. Rozvíjet vědomí přináležitosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporovat přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována vhodnými formami zájmového vzdělávání (mezinárodní Dny, mezinárodní aktivity). Osobní zkušenosti, otevřené diskuze i pozitivní vzory, které jsou důležitou součástí zájmového vzdělávání využívat v oblasti prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a kurzy zaměřující se na sociální a občanské kompetence. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí a tedy nákup moderních technologií, ale i zajištění osvětových materiálů a další forem propagace. Je nutné systémově zviditelňovat neocenitelnou a nedoceněnou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení mnoha cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětovným „zvýhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, které plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také nejlepší primární prevencí.

Návrhy opatření:

Je potřebné realizovat zejména tyto aktivity:

- Inovace vybavení i menších školských zařízení pro zájmové vzdělávání moderními informačními technologiemi aby rozvoj jazykových kompetencí mohl probíhat ve spolupráci se školami jako rovnocennými partnery
- Inovace systému a projektů mezinárodních aktivit aby byly dostupné

	i pro státní školské organizace péro zájmové vzdělávání nejen pro nestátní neziskové subjekty • Vytvoření osvětových materiálů a dalších propagačních ukazujících význam volnočasových aktivit a zájmového vzdělávání • Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů Využití regionální sítě středisek volného času a domů dětí a mládeže jako center spolupráce základních, středních škol a dalších subjektů a jako základní síť primární prevence
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> • Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita • Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> • Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků • Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků
Indikátory	Počet projektů rozvíjejících sociální a občanské kompetence dětí a žáků (počet akcí zaměřených na tuto tematiku včetně metodických podpor pedagogické a didaktické povahy) Počet nových/inovovaných vzdělávacích materiálů Počet inovovaných ŠVP Počet aktivit sdílení dobré praxe ve spolupráci školy s dalšími místními aktéry (samospráva, občanské iniciativy atd.) Objem finančních prostředků vynaložených pro financování výše uvedených opatření včetně nákladů na realizaci školních/žakovských aktivit a vzdělávacích aktivit pedagogů (včetně finančního ohodnocení pedagogů a náhrad nákladů škole za uvolnění pedagogů) Počet proškolených pedagogů volného času, počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogy volného času, Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro (zájmové)neformální vzdělávání, Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem, Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání Počet realizovaných aktivit Počet proškolených pracovníků knihoven Počet vybudovaných a vybavených prostor Počet titulů pořízení odborné literatury

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.8 – Podpora polytechnického vzdělávání dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.8.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti polytechnické výchovy</i> <u>Současný stav:</u> Polytechnická výchova v mateřské škole je založena na přímých zážitcích dítěte a vychází z jeho samostatné činnosti, přirozené zvědavosti a potřeby objevovat. Veškeré činnosti tak využívají přirozený tok dětských myšlenek a spontánních nápadů. Pracovní činnosti pak smysluplně obohacují denní program dítěte v průběhu docházky do předškolního zařízení a připravují ho tak pozvolna na nástup do základní školy. Polytechnické vzdělávání je vnímáno jako jeden z důležitých předpokladů pro lepší uplatnění na trhu práce. Jeho cílem je získání vztahu již dětí k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, získávání pracovních návyků. Součástí je také environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a podpora digitálních kompetencí. Pro rozvoj polytechnického vzdělávání, STEM, EVVO a digitálních kompetencí je třeba se zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zařadit do výuky inovativní metody (např. zásady správného experimentování), zvyšovat vnitřní motivaci dětí k polytechnickému a přírodovědnému vzdělávání. Potřeba rozvoje kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol je důležitým vstupním předpokladem pro následný rozvoj těchto kompetencí dětí na základní škole, jak potvrzuje i množství strategických dokumentů: V dokumentu Strategie ITI Olomoucké aglomerace je téma rozvoje kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání úzce propojeno s tématem podnikavosti a iniciativy dětí a žáků zmíněném v rámci „Integrovaných aktivit, které prozatím nemají finanční podporu pro ITI“, a to v oddíle Zvýšení atraktivity technických a přírodovědných oborů a rozvoj soft skills. Úkolem těchto integrovaných aktivit je podpořit motivaci dětí, žáků a studentů ke studiu technických a přírodovědných oborů. Motivaci dětí a žáků ke studiu technicky zaměřených oborů podpoří zkvalitnění kariérového poradenství směrem ke zvýšení atraktivity odborného vzdělávání a překonání stereotypů spojených s první profesní volbou. V dokumentu je dále uvedeno, že podpora se také soustředí na rozvoj polytechnického vzdělávání na všech stupních škol a prostřednictvím zájmového a neformálního vzdělávání. <u>Potřeba změny stavu:</u> Zařazení polytechnického vzdělávání do výuky MŠ reaguje na vývoj trhu práce a je nutné pružně reagovat už při výchově a vzdělávání nejmladší generace. Pedagogům MŠ je potřeba umožnit doplnit si znalosti v nových metodách a formách výuky a výchovy v oblasti polytechnického vzdělávání. U dětí je třeba rozvíjet prostorové a logické myšlení a manuální dovednosti. Problémem je nedostatečné technické a materiální zabezpečení MŠ. Školy mají k dispozici minimální finanční prostředky na nákup odpovídajících učebních pomůcek poskytovaných ze státního rozpočtu. Dále bude nezbytné zapracovat do jednotlivých ŠVP MŠ realizaci technického, přírodovědného a environmentálního vzdělávání dle RVP PV, zajistit nákup odborné literatury a proškolení pedagogických pracovníků MŠ v rámci projektů MAP nebo DVPP, vybavit školy učebními pomůckami, potřebnými k naplnění rozvoje požadovaných kompetencí a provedení rekonstrukce vnitřních prostor MŠ. Cílem polytechnického vzdělávání je poznat vybrané materiály a jejich užití vlastností, naučit

se volit a používat pro práci vhodné nástroje, nářadí a pomůcky, osvojit si jednoduché pracovní postupy potřebné pro běžný život, osvojit si základy organizace, plánování práce a technologické kázně, vytvářet si aktivní vztah k ochraně a tvorbě životního prostředí, získat orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce, poznávat a učit se používat nová multimédia.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Předškolní děti si osvojí zásady bezpečnosti a ochrany zdraví při práci, hygieny práce, základy organizace, plánování práce, vytvoří si pozitivní vztah k práci. Vhodná bude také spolupráce mateřských škol mezi sebou, realizace společných aktivit a projektů (kooperace), sdílení dobré praxe mezi pedagogy i školami.

Návrhy opatření:

Je vhodné realizovat tyto aktivity:

1. Realizace nových vyhovujících učeben a prostorů pro výuku polytechnických předmětů
2. Inovace zastaralé ICT techniky
3. Inovace vybavení školek
4. Zřízení materiálového střediska pro školy
5. Kvalitní nabídka DVPP v oblasti polytechnického vzdělávání
6. Aktualizace a tvorba nových vzdělávacích a metodických materiálů
7. Spolupráce se zájmovým vzděláváním – možnost sdílení pracovníka pro rozvoj polytechniky
8. Získání základů manuální zručnosti v polytechnické výchově
9. Atraktivní mimoškolní aktivity se zaměřením na polytechnické a přírodovědné vzdělávání ve spolupráci se zájmovým a neformálním vzděláváním
10. Spolupráce a komunikace s rodiči
11. Rozvíjení digitálních kompetencí učitelů prostřednictvím DVPP vč. etického a bezpečného využívání digitálních technologií
12. Nabídka regionálních exkurzí, společné projekty motivující děti k zamyšlení se nad volbou povolání
13. Podpora akcí k výměně zkušeností

- ***Specifický cíl 3.8.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti polytechnické výchovy***

Současný stav:

Polytechnické vzdělávání je vnímáno jako jeden z důležitých předpokladů pro lepší uplatnění žáků na trhu práce. Jeho cílem je získání vztahu žáků k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, získávání pracovních návyků. Pro rozvoj polytechnického vzdělávání, STEM je třeba se zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zařadit do výuky inovativní metody (např. zásady správného experimentování), zvyšovat vnitřní motivaci žáků k polytechnickému a přírodovědnému vzdělávání, zlepšit spolupráci s dalšími školami, zájmovým a neformálním vzděláváním.

Polytechnické vzdělávání na ZŠ zasahuje téměř do všech předmětů, ale podstatnou částí je realizováno v předmětech M, Fy, Ch, Bi a Ze, vlastivěda, přírodověda, environmentální výchova, pěstitelské či technické práce, praktická výuka je však často nahrazována teorií či prací na PC. Žáci jsou seznamováni s teoretickými znalostmi, a pokud to čas dovoluje, tak na řadu přicházejí pokusy a experimenty, které vedou k upevnění znalostí a dovedností. Potřeba rozvoje kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti polytechnické výchovy je zmiňována v strategických dokumentech vyšší i nižší úrovně.

Potřeba změny stavu:

Z analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov vyplývá, že problémy, se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou:

- Nedostatek kvalitních vzdělávacích materiálů
- Nezajištěné technické a materiální zabezpečení, ICT, vhodné prostory pro výuku
- Chybí vzdělávání pedagogů
- Chybí mimoškolní aktivity se zaměřením na polytechnické vzdělávání
- Malý přenos dobré praxe, malá spolupráce mezi pedagogy, školami a školskými zařízeními navzájem a NNO, školami a firmami
- Malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Polytechnické vzdělávání je základem pro poznání přírody a porozumění přírodním zákonitostem, je důležité pro pochopení a využívání současných technologií. Pomáhá žákům orientovat se v životě a je jedním z důležitých předpokladů pro jejich lepší uplatnění se na trhu práce. Pomáhá získávat pracovní návyky, upevňuje vztah žáků k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, posiluje racionální uvažování. Nové možnosti pro zvýšení kvality polytechnického vzdělávání přináší rozšíření spolupráce škol a zaměstnavatelů.

K zlepšení kvality polytechnického vzdělávání v základním školství je třeba

- Zlepšit kvalitu vzdělávacích materiálů
- Podpořit praktické stránky a manuální zručnost
- Zlepšit vzdělávání učitelů v dané oblasti
- Podpořit zájem žáků o polytechnické vzdělávání jeho provázaností s každodenním životem

Návrh opatření:

Bude vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Realizace nových vyhovujících učeben a prostorů pro výuku polytechnických předmětů
- Inovace zastaralé ICT techniky
- Inovace vybavení kabinetů a učeben - pomůcky
- Zřízení materiálového střediska pro školy
- Kvalitní nabídka DVPP v oblasti polytechnického vzdělávání
- Aktualizace a tvorba nových vzdělávacích a metodických materiálů
- Spolupráce se zájmovým vzděláváním – možnost sdílení pracovníka pro rozvoj polytechniky
- Získání manuální zručnosti v polytechnické výchově na 2. stupni ZŠ – možnost volby místo 2. povinného cizího jazyka
- Atraktivní mimoškolní aktivity se zaměřením na polytechnické a přírodovědné vzdělávání ve spolupráci se zájmovým a neformálním vzděláváním
- Spolupráce a komunikace s rodiči
- Rozvíjení digitálních kompetencí učitelů prostřednictvím DVPP vč. etického a bezpečného využívání digitálních technologií
- Nabídka regionálních exkurzí, společné projekty motivující děti k zamyšlení se nad volbou povolání
- Podpora akcí k výměně zkušeností

• **Specifický cíl 3.8.3 Zvýšení zájmu o vzdělávání v technických oborech**

Současný stav:

K naplňování zájmu a motivace ke vzdělávání se v technických oborech dochází na ZŠ prostřednictvím polytechnického vzdělávání. Zájem o technické obory na ZŠ je úzce spjat s volbou povolání v podobném duchu. Podle SWOT-3 analýzy provedené v projektu MAP vzrůstá důležitost polytechnického vzdělávání vzhledem k jeho pozitivním dopadům na budoucí uplatnitelnost žáků na trhu práce (šikovnost, průprava pro práci s ICT, znalost environmentální zásad). Polytechnické vzdělávání na ZŠ zasahuje téměř do všech předmětů, ale podstatnou částí je realizováno v předmětech M, Fy, Ch, Bi a Ze, vlastivěda, přírodověda, environmentální výchova, pěstitelské či technické práce, praktická výuka je však často nahrazována teorií či prací na PC. Žáci jsou seznamováni s teoretickými znalostmi, a pokud to čas dovoluje, tak na řadu přicházejí pokusy a experimenty, které vedou k upevnění znalostí a dovedností. Cílem polytechnického vzdělávání je získání vztahu žáků k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, získávání pracovních návyků a jejich motivace ro další vzdělávání v technických oborech. Na ZŠ jsou žáci seznamováni se všemi možnostmi budoucí práce a poznávají pracovní pozice většinou z teoretického hlediska. Příprava na budoucí povolání probíhá pomocí ICT technologií a formou doplňování pracovních listů. Žáci jsou v průběhu školního roku zváni na besedu na Úřad práce, kde se mohou zeptat na případné nové povolání. Dále poznávají nové technické obory na přehlídkách středních škol. Některé střední školy a učiliště provádí agitace přímo na ZŠ, ale jen ojediněle mají žáci možnost poznat nové technické povolání přímo v terénu a zažít tak být na budoucím pracovišti. Největší úlohu má v kariérovém poradenství ve škole výchovný poradce, který i žáky usměrňuje podle jejich možností a schopností. Pro rozvoj polytechnického vzdělávání, STEM je třeba se zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zařadit do výuky inovativní metody (např. zásady správného experimentování), zvyšovat vnitřní motivaci žáků k polytechnickému a přírodovědnému vzdělávání, celkově zvyšovat kvalitu polytechnického vzdělávání na školách.

Potřeba změny stavu:

- Z analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov vyplývá, že problémy, se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou:
- Nedostatek kvalitních vzdělávacích materiálů
- Nezajištěné technické a materiální zabezpečení, ICT, vhodné prostory pro výuku
- Chybí vzdělávání pedagogů
- Chybí mimoškolní aktivity se zaměřením na polytechnické vzdělávání
- Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky
- Malý přenos dobré praxe, malá spolupráce mezi pedagogy, školami a školskými zařízeními navzájem a NNO, školami a firmami
- Malý zájem o polytechnické vzdělávání ze strany žáků a rodičů

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Polytechnické vzdělávání je důležité pro pochopení a využívání současných technologií, pomáhá žákům orientovat se v životě a je jedním z důležitých předpokladů pro jejich lepší uplatnění se na trhu práce. Pomáhá získávat pracovní návyky, upevňuje vztah žáků k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, posiluje racionální uvažování. Vzhledem k tomu, že se v regionu potýkají

zaměstnavatelé s nedostatkem technicky orientovaných pracovníků na všech vzdělanostních úrovních, je podpora polytechnického vzdělávání a zvýšení zájmu o něj jedním ze strategických cílů ve společnosti.

Návrhy opatření:

Bude vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Realizace nových vyhovujících učeben a prostorů pro výuku polytechnických předmětů
- Inovace zastaralé ICT techniky
- Inovace vybavení kabinetů a učeben – pomůcky
- Zřízení materiálového střediska pro školy
- Zřízení pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky
- Kvalitní nabídka DVPP v oblasti polytechnického vzdělávání
- Aktualizace a tvorba nových vzdělávacích a metodických materiálů
- Spolupráce se zájmovým vzděláváním – možnost sdílení pracovníka pro rozvoj polytechniky
- Získání manuální zručnosti v polytechnické výchově na 2. stupni ZŠ – možnost volby místo 2. povinného cizího jazyka
- Atraktivní mimoškolní aktivity se zaměřením na polytechnické a přírodovědné vzdělávání ve spolupráci se zájmovým a neformálním vzděláváním
- Spolupráce a komunikace s rodiči
- Rozvíjení digitálních kompetencí učitelů prostřednictvím DVPP vč. etického a bezpečného využívání digitálních technologií
- Nabídka regionálních exkurzí, společné projekty motivující děti k zamyšlení se nad volbou povolání
- Podpora akcí k výměně zkušeností, návštěva pracovišť, ukázka přímo v terénu

• ***Specifický cíl 3.8.4 Podpora spolupráce mateřských, základních a středních škol v oblasti polytechnické výchovy (sdílené dílny)***

Současný stav:

V posledních letech se zaměstnavatelé potýkají s nedostatkem technicky vzdělaných odborných pracovníků a s nedostatkem řemeslných profesí. První rozhodování o směřování dalšího uplatnění v životě se rozhoduje při ukončení povinné školní docházky, proto již v rámci základního vzdělávání je podporováno technické a přírodovědné vzdělávání. Na vztah žáků k technickému a přírodovědnému vzdělávání má velký vliv postoj rodičů, včetně širšího rodinného prostředí. Základní školy spolupracují v polytechnické oblasti s těmito druhy školských zařízení:

- Školská zařízení pro další vzdělávání pedagogických pracovníků – zajišťují další vzdělávání pedagogických pracovníků škol, poskytují školám a školským zařízením poradenství v otázkách metodiky a řízení, zprostředkovávají informace o nových směrech a postupech ve vzdělávání. Ty poskytují učitelům omezenou možnost vzdělávat se v technických oborech. Nabídka je ucelená převážně ve školení ICT technologií

- Školská poradenská zařízení – zajišťují diagnostickou, poradenskou a metodickou činnost, poskytují odborné speciálně pedagogické a pedagogicko-psychologické služby, preventivně výchovnou péči, napomáhají při volbě budoucího povolání, ale děje se tak pouze u jednotlivců

- Školská zařízení pro zájmové a další vzdělávání – zajišťují výchovné, vzdělávací, zájmové nebo tematické rekreační akce a osvětovou činnost. Žáci

využívají především akcí a soutěží (až po národní úroveň), které tyto zařízení pravidelně organizují. Dále navštěvují kroužky s technickým zaměřením (např. badatelské kroužky, kroužky mladých techniků a přírodovědců, modelář apod.)

- Školská účelová zařízení – napomáhají školám a školským zařízením při jejich činnosti, zajišťují materiálně technické služby, poradenské, informační nebo ekonomicko-administrativní služby, poskytují knihovnické a informační služby

- Výchovná a ubytovací zařízení – zajišťují dětem, žákům a studentům tyto služby: vzdělávací, sportovní a zájmové činnosti v době mimo vyučování; celodenní výchovu, ubytování a stravování; zotavovací pobyty dětí a žáků ve zdravotně příznivém prostředí bez přerušení vzdělávání.

Spolupráce ZŠ a středních škol probíhá formou setkávání, většinou přijíždějí agitéři středních škol a učilišť přímo na ZŠ, kde se setkávají s budoucími absolventy a prezentují jim studium na jejich školách a seznamují je s nabídkou oborů. Některé střední školy pořádají celodenní workshopy a zajišťují také dopravu autobusem. Další možností seznámení se s vyšším typem studia jsou soutěže, při kterých asistují přímo studenti daných škol a soutěžícími se stávají žáci ZŠ. S nabídkou škol pro budoucí studium se žáci ZŠ seznamují v předmětu Svět práce, jako učebnice zde fungují doplňovací pracovní listy. Funguje také spolupráce s Úřadem práce, kam jsou jednotlivé třídy také zvány. Velmi oblíbenou akcí je také prezentace středních škol a učilišť nebo burza práce, kde má každá škola svůj stánek a přímo učitelé se studenty zastupují svou školu. Většina středních škol seznamuje ZŠ se svou nabídkou oborů emaily, formou dopisů s letáčky a pozvánkami na dny otevřených dveří. Spolupráce škol a zaměstnavatelů v regionu je v dnešní době velmi slabá. Uskutečňují se jen ojedinělé náborové akce na školy, kde po dokončení studia přímo garantují nástup do zaměstnání. Zástupci firem a budoucích zaměstnavatelů kontaktují ZŠ jen velmi zřídka, a pokud se tak děje, pak se jedná o pozvání na exkurzi přímo na místo budoucího povolání, aby žáci mohli vidět, jak práce vypadá zblízka. V Olomouckém kraji můžeme jako příklad uvést firmu Honeywell, Meopta a firmy se strojírenským zaměřením. Podpora spolupráce škol a školských zařízení a zaměstnavatelů v regionu je v oblasti polytechnického vzdělávání zmiňována v řadě strategických dokumentů nižší i vyšší úrovně.

Potřeba změny stavu

Z výstupů pracovních skupin a analýzy agregovaných dat z dotazníku vyplňovaného pro MŠMT za ORP Přerov vyplývá, že problémy, se kterými se školy nejčastěji potýkají a je třeba je řešit jsou

- Nedostatek financí na podporu spolupráce
- Malý přenos dobré praxe, malá spolupráce mezi pedagogy, školami a školskými zařízeními navzájem a NNO, školami a firmami (sdílené dílny)
- Chybí mimoškolní aktivity se zaměřením na polytechnické vzdělávání přímo na středních školách nebo ve firmách – workshopy
- Chybí vzdělávání pedagogů v oblasti spolupráce škol, školských zařízení a zaměstnavatelů v regionu
- Absence pozice samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Polytechnické vzdělávání pomáhá žákům orientovat se v životě a zvyšuje předpoklad lepší uplatnitelnosti žáků na trhu práce. Podpora spolupráce škol, školských zařízení a zaměstnavatelů pomáhá získávat informace o světě práce, pracovní návyky, upevňuje vztah žáků k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice. Vzhledem k tomu, že se v regionu potýkají zaměstnavatelé s nedostatkem technicky orientovaných pracovníků na všech vzdělanostních úrovních, je podpora polytechnického vzdělávání prostřednictvím spolupráce zainteresovaných aktérů jedním ze strategických cílů ve společnosti.

Návrhy opatření:

Bude vhodné realizovat zejména tyto aktivity:

- Zlepšit přenos dobré praxe, spolupráci mezi pedagogy, školami a školskými zařízeními navzájem a NNO, školami a firmami
- Nabídnout mimoškolní aktivity přímo na středních školách nebo ve firmách - workshopy
- Vytvořit vzdělávání pedagogů v oblasti spolupráce škol, školských zařízení a zaměstnavatelů v regionu
- Vytvořit pozici samostatného pracovníka nebo pracovníků pro rozvoj polytechniky

• Specifický cíl 3.8.5 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti polytechnické výchovy

Současný stav:

Polytechnické vzdělávání je vnímáno jako jeden z důležitých předpokladů pro lepší uplatnění žáků na trhu práce. Jeho cílem je získání vztahu žáků k vědě a technice, technologiím, inženýringu, matematice, získávání pracovních návyků. Součástí je také environmentální vzdělávání, výchova a osvěta a podpora digitálních kompetencí. Pro rozvoj polytechnického vzdělávání, STEM, EVVO a digitálních kompetencí je třeba se zaměřit na dostatečné, vhodné, bezpečné prostory, vybavení, techniku a vzdělávací materiály, zařadit do výuky inovativní metody (např. zásady správného experimentování), zvyšovat vnitřní motivaci žáků k polytechnickému a přírodovědnému vzdělávání. Vzhledem k nemožnosti vybavit všechny školy odbornými učebnami z výše uvedených oblastí, je třeba podporovat školská zařízení pro zájmové vzdělávání v jejich materiálovém a technickém vybavení pro výuku v oblasti polytechnického, digitálního a EVVO vzdělávání. Dlouhodobý záměr vzdělávání a rozvoje vzdělávací soustavy ČR 2015–2020 se oblastí polytechnického vzdělávání zabývá a navrhuje zvyšovat kompetence pedagogů, zejména na 2. stupni ZŠ, které povedou k lepším vzdělávacím výsledkům žáků včetně schopnosti vyhodnocovat kvalitu výuky a provést obsahové úpravy Rámcového vzdělávacího programu pro základní vzdělávání (RVP ZV) tak, aby podpořily matematické, jazykové, polytechnické (včetně manuální zručnosti) dovednosti. V dokumentu „Strategie vzdělávání 2020“ je dále uvedeno, že podpora se také soustředí na podporu zájmového a neformálního vzdělávání, zlepšení spolupráce škol a školských zařízení, zaměstnavatelů NNO a institucí VaV na území Olomouckého kraje, tedy i v rámci mandatorních klíčových témat „Podpora polytechnického vzdělávání (přírodovědné, technické a environmentální vzdělávání)“, „Podpora odborného vzdělávání včetně spolupráce škol a zaměstnavatelů“ (oblast podpory přírodovědného a technického vzdělávání, podpora center odborného vzdělávání, konektivity škol a digitálních kompetencí, zájmového a neformálního vzdělávání). Současně jsou vytvořeny vhodné podmínky pro realizaci dalších vzdělávacích aktivit důležitých pro kraj, jako je např. rozvoj ICT kompetencí, příp. další. Polytechnického vzdělávání se v obecné rovině dotýkají cíle: 1.2 Vzdělávání pedagogů pro práci se žáky se speciálními vzdělávacími potřebami a s nadanými žáky, 2.1 Rozšíření nabídky volnočasových aktivit, přeměna na komunitní školu, 2.2 Zvýšení investic do rekonstrukce a cíl 3.2 Navázání spolupráce mezi školami. Důraz je kladen na technické a přírodovědné obory, cizí jazyky a přiblížení světa práce. Co se týče veřejných knihoven, nezabezpečují cílenou podporu aktivit neformálního vzdělávání v oblasti polytechnické výchovy, nicméně realizují výtvarné dílny, a to ať už v rámci vlastních pracovníků nebo externích lektorů, které v jistém slova smyslu tyto aktivity doplňují nebo nahrazují.

Potřeba změny stavu:

K hlavním problémům v polytechnickém vzdělávání v rámci zájmového (neformálního) vzdělávání patří zejména:

- Nedostatečné materiálové vybavení a chybějící moderní informační technologie pro práci v zájmových skupinách a pro práci s nadanými – chybějící finanční prostředky
- Nedostatečná spolupráce škol se zájmovým (neformálním) vzděláváním, nevyužívání odborných pedagogů
- Chybějící motivační workshopy a jiné DVPP pro pedagogy, aby byli motivováni pro inovaci a pro práci s novými technologiemi
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání nejen ve výukových programech, ale také prostřednictvím pravidelných kroužků, kurzů, soutěží nebo soustředění zabývajících se danou oblastí
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – člen radioamatérského kroužku – přijetí na školu s tímto zaměřením za pomoci osvědčení ze SVČ nebo DDM). Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje.

V rámci opatření je třeba zlepšit materiální podmínky pro realizaci vzdělávacích aktivit, které budou realizovány v rámci rozvoje klíčových schopností a dovedností žáků základních škol, tedy i pro „Rozvoj kompetencí dětí a žáků o oblasti vědy a technologií – polytechnické vzdělávání“.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Zkvalitnění infrastruktury zájmového a neformálního vzdělávání dětí a mládeže a celoživotního učení může napomoci při osvojování si dovedností v polytechnickém vzdělávání a vést k využívání získaných kompetencí v reálných situacích. Současně je třeba vytvářet vhodné podmínky pro realizaci dalších vzdělávacích aktivit zlepšením zázemí pro polytechnické vzdělávání i za pomoci zájmového (neformálního) vzdělávání. Setkáními s odborníky v oboru u všech skupin žáků se zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Proto je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a soutěže zaměřující se na tuto oblast. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí, tedy nákup moderních technologií, vytvoření kvalitního zázemí (dílenn), ale i zajištění osvětových materiálů a další forem propagace zájmového vzdělávání. Je nutné systémově zviditelňovat neocenitelnou a nedocenenou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. opětovným „zvyhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, která plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také základem pro rozvoj polytechnických dovedností. V rámci aktivit knihoven je potřeba vybudovat prostory, vybavit prostory vhodnými pomůckami, zabezpečit dostupnost materiálů, zařízení a pomůcek pro zabezpečení aktivit neformálního vzdělávání v oblasti polytechnické výchovy. Co se týče knihoven, je potřebné zabezpečit další vzdělávání pracovníků knihovny v oblasti polytechnické výchovy a dále doplnit knihovní fond o odbornou literaturu pro knihovníky, pedagogické pracovníky a děti z oblasti polytechnické výchovy.

	<u>Návrh opatření:</u> Je vhodné realizovat zejména tyto aktivity: • Využít zájmové vzdělávání k rozvoji polytechnických oborů a zájmu o ně • Zlepšit kompetence žáků v oblasti polytechnického vzdělávání pomocí volnočasových činností rozšíření možností pro výukové programy • Rozvíjet technické myšlení žáků v praxi (kroužky, soutěže, akce) • Podpořit práci pedagogů volného času • Vytvořit systém vzdělávacích programů ve spolupráci např. s odbornými středními školami jako motivaci pro výběr vhodného studia • Udržet systém podporující rozvoj školských zařízení pro zájmové vzdělávání v polytechnickém vzdělávání (vybavenost a obnovování inventáře dílen) • Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů.
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem <u>Doporučená opatření (témata) MAP:</u> Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO) <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj jazykových kompetencí dětí a žáků Rozvoj funkční gramotnosti (literární, numerická, dokumentová)
Indikátory	Počet proškolených pedagogů (MŠ, ZŠ, volného času), pracovníků knihoven Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogické pracovníky v problematice polytechnického vzdělávání Počet nových/inovovaných pomůcek a nakoupených technologií Počet zřízených materiálových středisek pro školy Počet nově vytvořených vzdělávacích a metodických materiálů Počet mimoškolních aktivit se zaměřením na polytechniku Počet nových vyhovujících učeben a prostorů pro výuku polytechnických předmětů Počet návštěv v MŠ a ZŠ coby příkladů dobré praxe Počet seminářů a workshopů, uspořádaných v rámci Partnerství MAP Počet spolupracujících škol a subjektů Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem Počet titulů nakoupené odborné literatury Počet vybavených knihoven/učeben Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání a gramotnosti

Priorita	3 Rozvoj klíčových kompetencí dětí a žáků
Cíl a popis cíle	<u>Strategický cíl 3.9 – Podpora podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků</u> <i>Specifický cíl 3.9.1 Rozvoj kompetencí dětí a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků mateřských škol v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě</i> <u>Současný stav:</u> Podporu k podnikavosti lze začít rozvíjet spíše až u žáků základních škol. Podpora vzdělávání ke kreativitě a podnikavosti je zakotvena ve <i>Strategii celoživotního učení</i> i naznačena v jednotlivých průřezových tématech <i>rámcových vzdělávacích programů</i>, nicméně systematická podpora třeba ve formě národní strategie pro vzdělávání k podnikavosti zatím chybí. V oblasti předškolního vzdělávání hraje významnou roli podpora kreativity a iniciativy dětí. Část mateřských škol však nedisponuje dostatečným množstvím pomůcek pro rozvoj kreativity, v některých školách není v rámci vzdělávacího procesu nastaveno bezpečné prostředí pro rozvoj kreativity, iniciativy a názorů dětí. <u>Potřeba změny stavu:</u> Je třeba získat dostatečné finanční prostředky na zajištění pomůcek, literatury apod. pro rozvoj iniciativy a kreativity, zajistit dostatek příležitostí k dalšímu vzdělávání pedagogických pracovníků v oblasti rozvoje iniciativy a kreativity. <u>Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):</u> Rozvojem znalostí pedagogů v oblasti dojde ke zkvalitnění výchovně vzdělávacího procesu. Tvůrčí činnost povede k rozšíření fantazie, kreativity a samostatnosti dětí. Kvalitní materiálně technické vybavení a interaktivní a zážitkové formy vzdělávání podníť iniciativu dětí, přispějí k podnikavosti. <u>Návrh opatření:</u> Proškolení pedagogických pracovníků MŠ pro oblast rozvoje kreativity a iniciativy dětí. Realizace projektových aktivit v MŠ zaměřených na oblast rozvoje kreativity a iniciativy dětí, realizace besed s podnikateli apod. <i>Specifický cíl 3.9.2 Rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě</i> <u>Současný stav:</u> Cílem je rozvoj kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě, přispět k motivaci žáků a pedagogických k aktivnímu vytváření podnikatelského prostředí, k přeměně jejich kreativních a inovativních nápadů do podnikatelských záměrů, rozvíjet potenciál žáků, učit je brát aktivitu a iniciativu samostatně či alespoň částečně do svých rukou. Téma úzce souvisí s budoucí

uplatnitelností na trhu práce, zahrnuto je i do kariérového poradenství na školách. Potřeba rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity žáků se objevuje v řadě strategických dokumentů: V dokumentu Strategický plán statutárního města Přerova pro období 2014–2020 je téma řešeno v rámci Podpory souladu nabídky a poptávky na trhu práce, kdy bude podporováno zkvalitňování vzdělávání žáků na základních školách v klíčových i odborných kompetencích, zvyšování jejich kreativity, technického uvažování a podnikatelských schopností. V dokumentu Strategie ITI Olomoucké aglomerace (platnost od 16. 12. 2015) je problematika rozvoje podnikavosti a iniciativy žáků zmíněna v úzké souvislosti s podporou rozvoje kompetencí žáků v polytechnickém vzdělávání v rámci „Integrovaných aktivit, které prozatím nemají finanční podporu pro ITI“, a to v oddíle Zvýšení atraktivity technických a přírodovědných oborů a rozvoj soft skills. Úkolem těchto integrovaných aktivit je mimo jiné zlepšení odborných a podnikatelských kompetencí absolventů, a tím zvýšit jejich uplatnitelnost na trhu práce. Podpora se také soustředí na aktivity rozvíjející podnikavost a kompetence k podnikání na všech stupních škol. Kompetence a nadání v oblastech podporujících kreativitu a podnikavost žáků budou cíleně rozvíjeny ve spolupráci škol, školských zařízení, výzkumných institucí a zaměstnavatelů již od mateřských škol. V rámci „Opatření 1.1.2 Zkvalitnění vzdělávací infrastruktury základních škol“ v kapitole Soulad s MAP/KAP: Opatření

1.1.2 předpokládá optimalizované materiální podmínky pro realizaci vzdělávacích aktivit MAP, které budou realizovány na území Olomoucké aglomerace v rámci opatření zaměřených na rozvoj klíčových schopností a dovedností žáků základních škol, zejména „Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků“. Střednědobé návrhy a záměry krajského vzdělávání na léta 2012–2016: Téma podpory rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity žáků je uvedeno obecně v oblasti podpory dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků zaměřené mimo jiné na: 1. Podporu dalšího vzdělávání pedagogických pracovníků v Olomouckém kraji a na 2. Podporu zvýšení dostupnosti DVPP

K hlavním problémům v oblasti rozvoje kompetencí žáků a oborových a didaktických kompetencí pedagogických pracovníků základních škol v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativě a iniciativě patří zejména:

- Žáci nejsou dostatečně finančně gramotní
- Nedostatek příležitostí pro pedagogy rozvíjet své znalosti v oblasti podpory kreativity a následně je využívat ve výuce
- Školám se nedaří učit žáky kriticky myslet, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů
- Malý zájem zaměstnavatelů a podnikatelů o spolupráci se školami
- Nedostatek výukových materiálů, pomůcek a metodik v oblasti podnikavosti, iniciativy a kreativity
- Nedostatek financí na realizaci vzdělávání mimo výuku

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Pro zkvalitnění výsledků v oblasti podpory podnikavosti, kreativity a iniciativy žáků je klíčová metodická podpora pedagogických pracovníků. Je nutné vytvořit nové a inovovat stávající programy a kurzy v rámci DVPP a připravit vhodné vzdělávací metodické materiály. K rozvoji podnikavosti, kreativity a iniciativy žáků napomůže rovněž spolupráce základních škol, středních škol, zaměstnavatelů a podnikatelů.

Návrh opatření:

Je potřeba realizovat zejména tyto aktivity:

- Vytvoření/inovace kurzů DVPP v oblasti podpory klíčových kompetencí zaměřených na rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity
- Vytvoření/inovace nových vzdělávacích a metodických materiálů
- Finanční podpora akcí na prezentaci dobré praxe včetně financování zástupu

- Podpora tvorby výukových programů se zaměřením na rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity
- Podpora soutěží
- Podpora podnikatelských kroužků
- Podpora nákupu pomůcek a vybavení k rozvoji podnikavosti, iniciativy a kreativity
- Zřizování a vybavení učeben pro rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity

• **Specifický cíl 3.9.3 Podpora aktivit neformálního vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků**

Současný stav:

Podnikavost je schopnost vidět příležitost a schopnost tuto příležitost využít. Podnikavý člověk je ten, kdo má smysl pro iniciativu a podnikavost, aktivní přístup k životu, motivaci, odhodlání plnit stanovené cíle. Iniciativa je podnět nebo popud k vykonání nějaké činnosti či rozhodnutí.

Kreativita (tvořivost) je zvláštní soubor schopností, které umožňují uměleckou, vědeckou nebo jinou tvůrčí činnost. Ta se projevuje jako vynalézavost, jako vznik nového, originálního díla nebo myšlenky, popř. tvůrčím řešením problémů. Nejčastěji se tvořivost vymezuje jako „generování nových, neobvyklých, ale také přijatelných, užitečných myšlenek, řešení, nápadů.

K podpoře podnikavosti, iniciativy a kreativity dochází nejen ve formálním, ale také v neformálním vzdělávání dětí a žáků. Jedná se o organizované výchovně vzdělávací aktivity mimo rámec zavedeného oficiálního školského systému, které zájemcům nabízí záměrný rozvoj životních zkušeností, dovedností a postojů, založených na uceleném systému hodnot. Organizátory jsou sdružení dětí a mládeže a další nestátní neziskové organizace (NNO), vzdělávací agentury, kluby, kulturní zařízení a další. Záměrem je podpořit rozvoj motivace žáků na základních školách a v rámci volnočasových aktivit k aktivnímu vytváření podnikatelského prostředí, k přeměně jejich kreativních a inovativních nápadů do podnikatelských záměrů.

K hlavním problémům v rámci zájmového (neformálního) vzdělávání patří zejména:

- Nedostatečné materiálové vybavení pro práci v zájmových skupinách a pro práci s nadanými nebo kreativními dětmi a žáky – chybějící finanční prostředky
- Nedostatečná legislativní podpora pro školy a školské organizace pro zájmové (neformální) vzdělávání, pokud chtějí zrealizovat společně s nezletilými, školou povinnými, nějakou činnost – umožnit jejich zapojení přiměřeně jejich věku
- Chybějící motivační nabídky potenciálních zaměstnavatelů ke spolupráci na aktivitách tohoto typu
- Chybí podpora v rozšiřování povědomí o přínosnosti oblasti zájmového (neformálního) vzdělávání nejen ve výukových programech, ale i v pravidelných kroužcích, kurzech, soutěžích nebo na soustředěních zabývajících se danou oblastí
- Nedostatečné uznávání výsledků zájmového (neformálního) vzdělávání v školském systému (např. při volbě SŠ nebo VŠ a prokázaném dlouhodobém zájmovém vzdělávání v dané oblasti – člen radioamatérského kroužku – přijetí na školu s tímto zaměřením za pomoci osvědčení ze SVČ nebo DDM). Veškeré vědomosti a dovednosti z této oblasti jsou klíčové pro zajištění školní úspěšnosti a dalšího osobního rozvoje

Také veřejné knihovny zabezpečují cílenou podporu aktivit neformálního vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků zejména formou výtvarných a literárních soutěží. Ve svém knihovním fondu disponují základní literaturou, kterou by bylo možné využít k podpoře vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků.

Potřeba změny stavu:

V době, kdy si mladá generace může vybrat z mnoha způsobů trávení volného času, je třeba podpořit ty formy, které jsou pro její vývoj vhodné. Je třeba zajistit dostatek finančních prostředků k financování současného stavu a k financování rozšíření nabídky aktivit organizací zájmového a neformálního vzdělávání. Nabídka aktivit těchto organizací je široká a mnohdy nadstandardní, je třeba, aby tyto aktivity byly přístupné dětem ze všech sociálních vrstev. Motivace dětí k těmto aktivitám začíná motivací jejich rodičů. Dále je třeba podpořit spolupráci škol a dalších subjektů v oblasti vzdělávání tak, aby děti byly motivovány k různorodým aktivitám. Je třeba podpořit vzdělávání pedagogů a dalších osob působících v neformálním vzdělávání. Také v rámci činnosti knihoven je možné vybudovat vhodné prostory pro realizaci aktivit neformálního vzdělávání v oblasti podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí a žáků, zabezpečit zapojení externích subjektů z podnikatelského, kreativního, popř. vědeckého prostředí. Dále je potřebné doplnit knihovní fond o odbornou literaturu pro knihovníky, pedagogické pracovníky a děti z podnikatelské a kreativní oblasti. Je vhodné realizovat vzdělávací programy pro pracovníky knihoven a dalších zapojených subjektů neformálního vzdělávání.

Proč je třeba změny dosáhnout (čeho tím bude docíleno):

Propojením aktivit formálního a neformálního vzdělávání dojde k motivaci dětí a žáků k různorodým aktivitám. Při činnostech pracovníci středisek volného času a domů dětí a mládeže často využívají aktivizační metody práce, podněcující děti a mládež k participaci na činnostech (realizace, příprava činností, pomoc při vedení zájmových útvarů), což opět povede k iniciativě a kreativě dětí a žáků. Zajištěním dostatečných finančních prostředků, zlepšením materiálně technického vybavení bude rozšířena nabídka aktivit, dojde k podpoře podnikavosti, kreativity a iniciativy dětí. Zájem dětí bude přenesen od počítačových her a trávení času na sociálních sítích k činnostem mezi svými vrstevníky. Zkvalitnění infrastruktury zájmového a neformálního vzdělávání dětí a mládeže a celoživotního učení, může napomoci k rozvoji podnikavosti, kreativity a iniciativě při zapojování se do různých činností a zdokonalování svých dovedností a kreativity v reálných situacích. Podpora a zázemí v rámci zájmového a neformálního vzdělávání by měly být přirozenou motivací k seberealizaci a kreativě. Pro realizaci i méně obvyklých aktivit v dané oblasti je třeba vytvářet vhodné podmínky. Legislativní opora je důležitá jak pro školy, tak pro zájmové (neformální) vzdělávání, stejně jako mediální opora. Setkáním s odborníky v oboru se u všech skupin žáků zvyšuje jejich šance na úspěch v dalším studiu a pracovním i osobním životě. Proto je důležitá součinnost školy, rodičů a školských organizací pro zájmové vzdělávání. Je třeba vytvořit nové či inovovat stávající výukové programy, kroužky a soutěže zaměřující se na tuto oblast. S tím souvisí také potřeba zajištění materiálových prostředků pro vytvoření podnětného prostředí, tedy nákup moderních technologií, vytvoření kvalitního zázemí (dílenn), ale i zajištění osvětových materiálů a další forem propagace zájmového vzdělávání. Je nutné systémově zviditelnovat neocenitelnou a nedocenenou oblast zájmového vzdělávání pro dosažení cílů v oblasti vzdělávání mladé generace, např. „zvýhodňováním“ účastníků volnočasových aktivit při volbě povolání. Pro činnost školských volnočasových organizací je důležité udržení, popř. navýšení financí od zřizovatele ve smyslu financování stávající sítě těchto zařízení, která plní základní cíle nejen v mnoha vzdělávacích oblastech, ale jsou také základem pro rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků.

Návrhy opatření:

Je potřebné realizovat zejména tyto aktivity:

- Využít zájmové (neformální) vzdělávání k rozvoji podnikavosti, kreativity a iniciativy u dětí a žáků
- Zlepšit kompetence žáků v dané oblasti pomocí volnočasových činností rozšířením možností pro výukové programy,
- Zapojovat děti a žáky v praxi při práci s mladšími – kroužky, soutěže, akce (nutná legislativní opora)
- Podpořit práci pedagogů volného času
- Vytvořit systém vzdělávacích programů ve spolupráci např. s odbornými středními školami jako motivaci pro výběr vhodného studia
- Zajistit rozvoj školských zařízení pro zájmové vzdělávání
- Udržet stávající stav sítě volnočasových školských zařízení jako oporu pro plnění vzdělávacích cílů

- ***Specifický cíl 3.9.4 Začlenění problematiky výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě do ŠVP na základních školách***

Současný stav:

Výchova k podnikavosti, iniciativě a kreativitě je důležitou oblastí pro získání schopnosti žáků aktivně vytvářet podnikatelské prostředí, posílit svou samostatnost a rozvíjet svůj potenciál a dovednost pro řízení své kariéry. Výuka je na základních školách realizována na základě Školního vzdělávacího programu, učebního dokumentu, který si vytváří každá škola sama a který musí realizovat požadavky rámcového vzdělávacího programu. Smyslem ŠVP je vybavit žáky nejen vědomostmi, ale i schopnostmi a dovednostmi, které jim umožní uplatnit se ve světě. V současnosti mnohdy není podpora pro rozvoj podnikavosti, kreativity a iniciativy v ŠVP dostatečně zpracovaná, je zde velký prostor pro systematičtější podporu. Většinou je realizována jako průřezové téma v rámci vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět práce. Téma úzce souvisí s budoucí uplatnitelností na trhu práce a dotýká se i kariérového poradenství na školách. K podporovaným aktivitám na ZŠ patří zejména:

- Podpora aktivit rozvíjejících podnikavost, kompetence k podnikání a kreativitu dětí a žáků
- Podpora souvisejícího zájmového a neformálního vzdělávání
- Zlepšení spolupráce škol a školských zařízení a zaměstnavatelů, NNO a institucí VaV

Potřeba změny stavu:

V souvislosti s potřebou posílení schopnosti žáků aktivně vytvářet podnikatelské prostředí, posílit svou samostatnost a rozvíjet svůj potenciál a dovednost pro řízení své kariéry je třeba v návaznosti na RVP lépe zpracovat podporu podnikavosti, kreativity a iniciativy do ŠVP. Dále je potřebné realizovat praktické aktivity vedoucí k rozvoji potřebných schopností a dovedností žáků, jako jsou např. podnikatelské kroužky na školách, implementace modelu fiktivních firem, spolupráce s podnikateli v regionu atd.

Návrhy opatření:

- Začlenění problematiky výchovy k podnikavosti, kreativitě a iniciativě (charakteristika předmětu, výchovné a vzdělávací strategie pro utváření klíčových kompetencí žáků - jasněji vymezit očekávané cíle vzdělávání

	srozumitelné pro učitele, žáky a studenty, rodiče, zaměstnavatele i veřejnost) • Začlenění exkurzí a návštěv podniků se zaměřením na formování budoucího zaměření žáků (Podporovat spolupráci ZŠ se SŠ a zaměstnavateli, provázet kariérové poradenství s potřebami trhu práce) • Začlenění besed se zaměřením na znalosti a zkušenosti zaměstnanců i zaměstnavatelů, • Začlenění interaktivní výuky se zaměřením na odpovědný přístup k vlastnímu zdraví, respektování a uplatňování zásad zdravého životního stylu • Začlenění rozvoje finanční gramotnosti na obou stupních ZŠ • Začlenění takového obsahu učiva, které podporuje žáky kriticky myslet, vnímat problémy ve svém okolí a nacházet inovativní řešení, nést rizika i plánovat a řídit projekty s cílem dosáhnout určitých cílů • Začlenění mimoškolních aktivit do výchovně-vzdělávacího systému škol (např. podnikatelské kroužky při školách, implementace modelu fiktivních firem atd.)
Vazba na povinná a doporučená opatření (témata) dle Postupů MAP	<u>Povinná opatření (témata) MAP:</u> Opatření 1. Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost – inkluze – kvalita – silná vazba Opatření 3. Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem – slabá vazba <u>Doporučená opatření (témata) MAP:</u> Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání (podpora zájmu, motivace a dovedností v oblasti vědy, technologií, inženýringu a matematiky „STEM“, což zahrnuje i EVVO) <u>Průřezová a volitelná opatření MAP:</u> Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků
Indikátory	Počet aktivit realizovaných ve školách na podporu podnikavosti, kreativity a iniciativy Počet aktivit škol se zapojením veřejnosti (rodičů, obyvatel). Počet proškolených pedagogů MŠ, ZŠ a volného času a pracovníků knihoven vzdělaných prostřednictvím DVPP Počet nových/inovovaných programů a kurzů DVPP pro pedagogické pracovníky a pedagogy volného času v problematice podpory podnikavosti, kreativity a iniciativy žáků, Počet inovovaných pomůcek a nakoupených technologií pro (zájmové)neformální vzdělávání Počet metodických a osvětových materiálů o zájmovém vzdělávání a jeho propojení s celým školským systémem Počet titulů doplněné odborné literatury Počet zrealizovaných aktivit regionální sítě v oblasti zájmového vzdělávání a gramotnosti Počet zapojených subjektů do aktivit v rámci rozvoje podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků Počet ZŠ, které realizují podnikatelské kroužky či fiktivní firmy při školách Počet kroužků zájmového vzdělávání zaměřených na rozvoj podnikavosti, iniciativy a kreativity dětí a žáků Počet MŠ, ZŠ, které uskutečnily úpravu ŠVP v oblasti výchovy k podnikavosti, kreativě a iniciativě

EVROPSKÁ UNIE
Evropské strukturální a investiční fondy
Operační program Výzkum, vývoj a vzdělávání

Referenční rámec – přehledová tabulka s definovanými cíli – prioritami – indikátory

Cíle MAP vs. Povinná, doporučená a volitelná opatření témata Postupů MAP se 3 úrovněmi vazby (X - slabá, XX – střední, XXX - silná)

		Přehled strategických cílů																
č.	Opatření / téma	Cíl 1.1	Cíl 1.2	Cíl 1.3	Cíl 1.4	Cíl 2.1	Cíl 2.2	Cíl 2.3	Cíl 2.4	Cíl 3.1	Cíl 3.2	Cíl 3.3	Cíl 3.4	Cíl 3.5	Cíl 3.6	Cíl 3.7	Cíl 3.8	Cíl 3.9
1	Předškolní vzdělávání a péče: dostupnost- inkluze - kvalita	xxx	xxx	xx	x	xxx	xx	xx	xxx	xx	xx	xx	xx	xx	x	x	xx	x
2	Čtenářská a matematická gramotnost v základním vzdělávání	xx	x	x	x	x	x	x		xxx		xx			x	x		x
3	Inkluzivní vzdělávání a podpora dětí a žáků ohrožených školním neúspěchem	xxx	xxx	xxx	xx	xxx	xxx	xxx	xxx	x	x	x	x	x	x	xx	x	x
4	Rozvoj podnikavosti a iniciativy dětí a žáků	xx	x	x	xx			x		x	x	x	x	x	xx	x	xxx	xxx
5	Rozvoj kompetencí dětí a žáků v polytechnickém vzdělávání	xx	x	x	xx	x	x	x			xxx		xx	xxx	x	x	xxx	xx
6	Kariérové poradenství v základních školách		x		xxx		x	x	x							x	x	xx
7	Rozvoj digitálních kompetencí dětí a žáků	xx	x	x	x		x	x		x	xxx	x	xxx	x	x	x	xx	x
8	Rozvoj kompetencí dětí a žáků pro aktivní používání cizího jazyka	xx	x	x	x		x	x	x	xxx		xxx	x		xx	x		x
9	Rozvoj sociálních a občanských kompetencí dětí a žáků	xx	x	x	x	xx	xx	xx	xx	x	x	xx	x	x	xxx	xxx	x	x
10	Rozvoj kulturního povědomí a vyjádření dětí a žáků	xx	x	x	x	x	x	x	xx	xx		xx	x	x	xxx	xx		x
11	Rozvoj infrastruktury základních škol	xxx				xxx		x		x	x	x	x	x	x	x	x	x

Prioritizace/ Preference témat při posouzení souladu pro intervence z IROP a OP VVV

Investiční priority - seznam projektových záměrů pro investiční intervence v SC 2.4 IROP a pro integrované nástroje ITI, IPRÚ a CLLD.